

Maltankoirat ry

MALTANKOIRA

Uusi jalostuksen tavoiteohjelma (JTO)

Rodun JTO esitys voimassaolo ajalle 1.1.2024 – 31.12.2028

Hyväksytty yhdistyksen ylimääräisessä vuosikokouksessa 28.8.2022

Hyväksytty Suomen kääpiökoirat ry:n vuosikokouksessa 14.3.2023

Hyväksytty Suomen Kennelliiton jalostustieteellisessä toimikunnassa 28.8.2023

Sisällysluettelo

1 YHTEENVETO	1
2 RODUN TAUSTA	2
3. YHDISTYSGANISAATIO JA SEN HISTORIA	5
4. RODUN NYKYTILANNE.....	7
4.1 Populaation rakenne ja jalostuspohja	7
4.1.1 Populaation rakenne ja sukusiitos.....	8
4.1.2 Jalostuspohja	10
4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa.....	19
4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta.....	19
4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttööminaisuudet	21
4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta....	21
4.2.2 Jakautuminen näyttely- /käyttö- /tms. -linjoihin	21
4.2.3 PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttööminaisuuksien testaus ja/tai kuvaus	21
4.2.4 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa	21
4.2.5 Käyttö ja koeominaisuudet.....	23
4.2.6 Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen.....	23
4.2.7 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta.....	24
4.3 Terveys ja lisääntyminen	25
4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat	25
4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat.....	26
4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt.....	28
4.3.4 Lisääntyminen	29
4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet	30
4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä	30
4.4 Ulkomuoto	31
4.4.1 Rotumääritelmä.....	31
4.4.2 Näyttelyt ja jalostustarkastukset.....	34
4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus.....	35
4.4.4 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista	40
5. YHTEENVETO AIEMMAN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA.....	41
5.1 Käytettyjen jalostuskoirien taso	41
5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen	44
6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS	46

6.1 Jalostuksen tavoitteet.....	46
6.2 Suositukset jalostuskoirille ja -yhdistelmille	46
6.3 Rotuyhdistyksen toimenpiteet	47
6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin	48
6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta	49
7. LÄHTEET	52
8. LIITTEET	54-59

1. YHTEENVETO

Maltankoiria on kääpiökoirarotu ja se kuuluu FCI:n roturyhmään seura- ja kääpiökoirat (ryhmä 9 FCI nro 65). Rodun alkuperäismaa on Italia. Kansainvälisesti arvioiden rodun rekisteröintien määrä on Suomessa varsin vähäinen. Rodun suosio on viime vuosina kohonnut ja Suomessa rekisteröidään reilu 100 maltankoiraa vuodessa, joissa ovat mukana sekä Suomessa syntyneet pennut että ulkomaan tuonnit.

Maltankoiran jalostuksen tavoiteohjelma on tarkoitettu antamaan tietoa maltankoiran nykytilanteesta niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin kasvattajille, rodun harrastajille ja muille rodusta kiinnostuneille. Ensisijainen vastuu rodusta on kasvattajilla ja siitosuroksen omistajilla. Koirien jalostusyhdistelmävalinnoilla on suuri merkitys rodun tulevaisuuteen.

Säännöllisillä rotuyhdistyksen tekemillä kyselyillä on kartoitettu terveystietoja. Tuloksia ei ole saatu riittävästi, jotta rodun terveyden tilasta tai sen suunnasta voisi tehdä merkittäviä johtopäätöksiä. Maltankoiraa on pidetty varsin terveenä ja pitkäikäisenä rotuna. Aiemmin rodussa esille tulleita terveysongelmia on pidetty yksittäisinä tapauksina eikä niistä ole uskottu olevan uhkaa tai riskiä koko rodun elinkelpoisuudelle. Terveystutkimustilastojen mukaan polvilumpionluksaatiota on havaittu rodussa, joten kaikki jalostukseen käytettävät koirat tulisi tarkastaa ongelman selvittämiseksi ja riskien ennaltaehkäisemiseksi. Maltankoiria liitettiin polvitarkastuksen osalta PEVISAN piiriin vuoden 2020 alusta.

2000-luvun alkua voidaan pitää maltankoirien jalostuksen kannalta eräänlaisena taitekohtana. Tuon-tikoirien mukana jalostuskäyttöön on saatu osittain uusia sukulinjoja. Tyypillistä pienelle populaatiolle on se, että sukupolvien takaa löytyy samoja esivanhempia. Laajemman tiedon saaminen, sen jakaminen, avoimuus ja rehellisyys kasvatustyössä ovat periaatteita, joihin jokaisen kasvattajan tulisi sitoutua. Toimintatavat perustuvat vapaaehtoisuuteen, mutta jalostusvalinnoilla on mahdollisuus turvata rodun perinnöllinen monimuotoisuus, säilyttää rodun jalostuskanta geenipohjaltaan laajana ja terveenä, torjua perinnöllisiä sairauksia ja säilyttää maltankoiria ulkomuodoltaan ja luonteeltaan rotumääritelmän mukaisena.

Rodun jalostuksessa kasvattajien välinen yhteistyö on välttämätöntä, vaikka konsensusta on joskus hankala löytää. Kasvattajilla on erilaisia käsityksiä kasvatustyöstä. Kasvattajien tulisi kiinnittää huomiota laatuun eikä määrään - eikä mukauttaa kasvatusta markkinavoimiin. Kasvanut pentukysyntä on tuonut lisää haasteita jalostukseen. Tällä hetkellä yhdistys kokee tärkeäksi luotettavien terveystietojen keräämisen sekä niistä tiedottamisen ja valistustyön jalostusasioissa.

Rodun tavoiteohjelman toteutumista seurataan jatkossa eri menetelmin (mm. terveys- ja elinvoimaisuusseuranta, jalostusseuranta, populaation kasvun seuranta) tilastoimalla saatavilla olevia tietoja ja laatimalla niistä yhteenvetoja, joista tiedotetaan yhdistyksen lehdessä. Myös näyttelytulosten ja -arvostelujen seuranta antavat merkittävää tietoa ohjelman toteutumisesta.

Nykyään rodun käyttötarkoitus on olla seurakoiria ja sen kanssa harrastetaan näyttelyitä. Suuren op-pivaisuutensa vuoksi rotu sopii hyvin myös muunlaiseen harrastamiseen kuten tottelevaisuuteen ja agilityyn, lisäksi maltankoiria sopii ystävällisen luonteensa vuoksi myös terapiakoiraksi esimerkiksi lukukoiraksi ja kaverikoiratoimintaan. Rotu menestyy hyvin sekä kaupunkiolosuhteissa että maaseudulla. Sillä on kokoonsa suhteutettava liikunnan tarve ja se viihtyy hyvin myös lenkipolulla.

2. RODUN TAUSTA

Alkuaan maltankoiraa käytettiin laivoissa rottakoirana; sittemmin se kulkeutui merimiesten mukana muualle Eurooppaan päätyen ”hienostorouvien lemmikiksi”. Maltankoiria on vanhin tunnetuista bichon-tyyppisistä koirista, sillä jo muinaisesta Egyptistä on löytynyt sitä esittäviä pienoispatsaita ja koiria on kuvattuna Ramses II:n haudassa. Rotu on todennäköisesti tätäkin vanhempi.

Ateenalaisessa ruukussa 900-luvulta eaa on pienen valkoisen egyptiläisen näköisen koiran kuva. Ruukun tekstin mukaan koirat olivat peräisin Melitan saarelta eli nykyiseltä Meledalta Adrianmereltä. Kallimachos kirjoitti ensimmäisen tunnetun kuvauksen maltankoirista noin vuonna 230 eaa. Myös Aristoteles (384 -322 eaa) mainitsee aikansa koiria luetteloidessaan pienikokoisen rodun, jota hän kutsuu nimellä ”canis melitenses”. Muinaisessa Roomassa nämä koirat tunnettiin perheenemäntien suosimina seuralaisina, joita runoilija Strabon ylisti. Maltankoiria oli levinnyt laajalle Välimeren ympäristössä jo ennen ajanlaskun alkua, mutta sen täsmällistä alkuperää ei kuitenkaan tunneta. Rodun nimi ”maltankoiria” viittaisi sen olevan kotoisin Maltan saarelta – toisaalta vahvimmin uskotaan sen olevan lähtöisin Italiasta. Adjektiivi ”maltalainen” juontaa juurensa turvapaikkaa tai satamaa tarkoittavasta seemiläisestä kantasnimestä ”malat”. Sana esiintyy monissa Keski-Välimeren paikannimissä, kuten esim. Meledan saari Adrianmeressä, Melitan kaupunki Sisiliassa ja Maltan saari. Joka tapauksessa maltankoiran esi-isät elivät Välimeren alueen satamissa ja rannikkokaupungeissa, joissa ne metsästivät satamien varastoissa ja laivojen lastiruumissa eläviä hiiriä ja rottia. (Bichon Maltais – valiokirja 1960–2003)

Ranskassa maltankoiria pääsi suosioon 1400-luvulla. Kuuluisassa kuvakudoksessa ”Nainen ja yksisarvinen” esiintyy nykyisiä yksilöitä muistuttava koiria. Luultavasti maltankoiria kulkeutui Brittein saarille ristiretkeläisten palatessa kotiin. 1500-luvun loppuun mennessä maltankoirasta oli tullut naisväen lemmikki. (Bichon Maltais – valiokirja 1960–2003)

Myöhäiskeskiajalta löytyy maltankoirasta monta kuvausta sekä Ranskasta että Saksasta. Useat taiteilijat, mm. Goya, Sir Joshua Reynolds, Sir Edwin Landseer ja Tizian ovat vuosisatojen kuluessa kuvanneet maltankoiria oman aikansa salongeissa kauniiden naisten vierellä.

Maltankoiria nähdään muun muassa kuningas Frans I:n ja Alban herttuattaren rinnalla. Renessanssiajalta tunnetaan mm. Gesnerin ja Elisabeth I:n hovilääkärin Johannes Cajuksen selostuksia maltankoirasta. Cajus kirjoitti, että naiset kanniskelevat niitä alituiseen käsivarsillaan ja sylissään ja antoivat niiden nukkua vuoteessaankin. Hän väitti myös, että rotu oli peräisin Melitan kalastajakylästä Sisiliasta. Melitan nimi muuttui Maltaksi Englannissa, koska englantilaisilla oli varsin horjuvat tiedot maailmasta oman imperiuminsa ulkopuolelta. He tiesivät kyllä Meledan, mutta Melitasta heillä ei ollut aavistustakaan. Maltan saarelta ei tiettävästi ole löydetty jälkeäkään maltankoirasta. (Bichon Maltais – valiokirja 1960–2003)

Kuva 1. Arthur Wardle maalaus, 1890.

Rotua kehitettiin 1600-1700-luvuilla pienemmäksi, jolloin se oli vaarassa tuhoutua. Maltankoirien arvioitiin tuolloin olevan oravan kokoisia. Sittenkin rotuun sekoitettiin vieraita aineksia – etenkin villakoiria ja kääpiöspanieleita. Rotuun sekoitettiin myös itäaasialaisia kääpiökoiria, joita tuotiin, Länsi-Intian kautta, Englantiin. Tämä pelasti kylläkin rodun, mutta teki sen myös niin epäyhtenäiseksi, että oli muodostettava useita rotuja. Tri Wallher luetteli vuonna 1817 seitsemän erilaista maltankoirarotua ja Reichenbach vuonna 1836 yhdeksän. Englantilaiset kasvattajat kehittivät rodulle sen nykyisen ulkonäön. (Bichon Maltais – valiokirja 1960–2003)

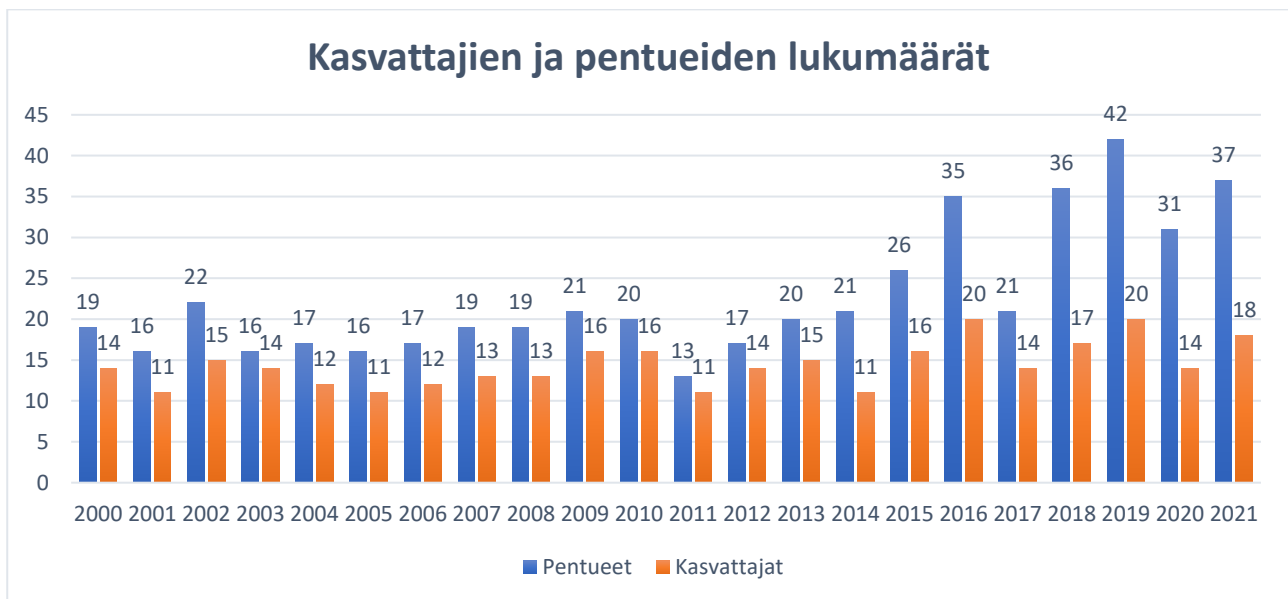
Suomeen ensimmäiset maltankoirat tulivat 1900-luvun alussa. Ensimmäinen maltankoiri ”Milka” tuli Venäjältä Pietarista 1.12.1912. Rouva Ester Hännisen omistama ja ehkä kasvattama uros ”Pumpuli”, joka oli syntynyt maassamme, oli 1920-luvun alussa myös näyttelyissä mukana. Sen vanhempien Rexin ja Floran tiedettiin polveutuvan Venäjän hovissa olleista koirista. Flora oli merkitty vuoden 1920 kantakirjaan. Kanta lieenee sitten sammunut, sillä uusia rekisteröintejä ei tapahtunut moniin vuosiin. 1930-luvulla tuotiin muutamia koiria Saksasta ja Ruotsista, mutta pentueita syntyi kuitenkin vähän. (Bichon Maltais – valiokirja 1960–2003)

Vuonna 1946 rouva Daisy Eskola aloitti kennelnimellä av Maccambon maltankoirien kasvatuksen Suomessa. Siitosurokseksi hän hankki Ruotsista Caesar av Barbetten, joka saavutti täällä pian muotovalion arvon. Sittenkin kanta lisääntyi tuonneilla Saksasta, Ruotsista ja Alankomaista. Kasvatus työ sai vauhtia, kuin Judith Klingberg hankki vuonna 1954 Ruotsista uroksen täyttämään siitoskoiravajetta. Vuonna 1959 rouva Raili Tuovinen osti Alankomaista Tonnyn ja rouva Vuokko Hynönen Saksasta Exl von Waldfriedenin. Siitokseen on käytetty varsinkin Af Hanneberg-kennelin kasvatteja, jotka ovat edellä kerrotun Exlin jälkeläisiä. (Bichon Maltais – valiokirja 1960–2003)

Suomen maltankoirakantaa vahvistettiin 1970-1980-luvuilla ensisijaisesti Ruotsista tuoduilla koirilla. Muutama koira tuotettiin Englannista. Jalostuspohja oli kuitenkin pieni usean vuosikymmenen ajan. Kun rabieksen leviämisen estämiseksi luodut karanteenimääräykset purettiin, avautuivat mahdollisuudet tuoda uusista sukulinjoista koiria myös muualta Euroopasta. Niinpä 1980-luvun lopulta

aina näihin päiviin saakka Suomeen on tuotu maltankoiria useista eri maista vuosittain lähes säännöllisesti. Tuontimaina ovat olleet muun muassa Ruotsi, Tanska, Saksa, Yhdysvallat, Alankomaat, Itävalta ja Italia. (Bichon Maltais – valiokirja 1960–2003). Lisäksi maltankoiria on tuotu viime vuosina Saksasta, Espanjasta, Unkarista, Puolasta, Norjasta, Irlannista, Latviasta, Liettuaasta, Virosta, Kroatiasta, ja Venäjältä. Myös leasing-uroksia on tuotu Ruotsista, Saksasta, Espanjasta sekä kaukaisimpana Thaimaasta.

Viimeisen kymmenen vuoden aikana maltankoiraa on kasvattanut 33 kasvattajaa, joilla on kennelnimi sekä muutamia kasvattajia, jolla ei ole kennelnimeä. Kolmasosalla heistä ei ole viimeisen 5 vuoden aikana ollut uusia pentuja. Uusia kasvattajia on tullut viimeisten vuosien aikana lopettaneiden kasvattajien tilalle. Aktiivisia kasvattajia on tällä hetkellä noin 18. Näistä kenneleistä viidessä kasvatettiin maltankoiria jo 1990-luvulla tai aikaisemmin. Seuraavassa kaaviossa on esitetty maltankoirien vuosittaiset kasvattajamäärät ja heidän tuottamansa pentueiden lukumäärät.

Kaavio 1 Maltankoiran kasvattajien määrät ja pentueiden lukumäärät Suomessa vuosina 2000 -2021. (KoiraNet-jalostustietojärjestelmä 2022).

Maltankoirien pentue määriä on ollut vaihtelevasti eri vuosina 13 - 42. Useilla kasvattajilla ei ole pentueita joka vuosi, mutta on myös kasvattajia, joilla on useampikin pentue vuodessa. Suomen maltankoirien kasvatustoimintaa voidaan pitää pienimuotoisena harrastustoimintana. Rodun suosion kasvaessa, on pentujen teettämisestä yhä useammat kiinnostuneet. Tällä hetkellä pentumäärät eivät riitä ylikuumenemiseen kysyntään. Ulkomaiset pennun myyjät ovat julkaisseet myynti-ilmoituksia suomalaisilla myyntipalstoilla ja valitettavasti myös pentujen välittämistoimintaa ulkomailta Suomeen tapahtuu.

3. YHDISTYSORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Suomessa toimii rotua harrastava yhdistys, Maltankoirat ry. Sen tarkoituksena on omalla työllään auttaa pitämään maltankoiria terveenä ja rotumääritelmän mukaisena rotuna. Luvussa 4.4.1 on maltankoiran rotumääritelmä. Maltankoirat ry kuuluu Suomen kääpiökoirat ry:seen (SKKY) ja kattojärjestönä toimii Suomen Kennelliitto. Yhdistyksen nimi oli aikaisemmin Maltalaiset ry, mutta se muutettiin 2022 yhdistyksen sääntöjen päivituksen yhteydessä Maltankoirat ry:ksi.

1960 ja 1970-luvuilla Maltalaiset ry toimi silloisen Seura- ja Kääpiökoirayhdistyksen alaisuudessa alajaostona ja Seurakoirat -lehdessä maltankoirilla oli oma palstansa, jossa julkaistiin muun muassa näyttelyarvosteluja.

Maltalaiset ry:n perustava kokous kutsuttiin koolle 21.9.1974 Pieksämäelle. Kokouksessa oli läsnä 18 henkilöä ja yksimielisesti päätettiin perustaa maltankoirien rotua harrastava yhdistys. Perustamiskokouspöytäkirjan mukaan yhdistyksen tärkeimpinä tehtävinä tuli olemaan jalostustoiminta, tiedon levittäminen maltankoiran omistajille, jäsenten välinen aktiivinen kanssakäyminen, kirjallisen tuotannon/ maailmankirjallisuuden seuraaminen ja muiden vastaavien yhdistysten kanssa tapahtuva yhteistyö. Lisäksi oli pyrkimys hyviin ihmis- ja ihmiskoirasuhteisiin. Aluksi yhdistyksen rekisteröity kotipaikka oli Pieksämäki ja yhdistys toimi Suur-Savon Kennelpiirin jäsenyydessä. 1980-luvulla yhdistyksen kotipaikka muutettiin Helsinkiin ja se siirtyi Helsingin Seudun Kennelpiirin jäseneksi, jonka jäsen se on edelleen.

Seura- ja kääpiökoirayhdistys ilmoitti 3.8.1977 kirjeellään siirtäneensä Maltalaiset ry:n jäseneksi omaan jäsenyhdistykseensä. Näin Maltalaiset ry siirtyi itsenäiseksi yhdistykseksi. Suomen Kennelliitto antoi yhdistykselle rotua harrastavan yhdistyksen oikeudet 1.8.1978 alkaen. Yhdistyksen säännöt ovat liitteessä 1.

Jalostustoimikunta aloitti toimintansa yhdistyksen ensimmäisenä vuotena. Toisella toimikaudella vuonna 1976 jalostustoimikunta sai ensimmäisen jalostusohjesäännön valmiiksi ja se julkaistiin Seurakoirat -lehdessä no 1/76. Alkuperäisen jalostusohjesäännön ja jalostustoimikunnan tavoitteet olivat: noudattaa kaikissa toiminnoissaan Suomen Kennelliiton- Finska Kennelklubbens ry:n koirankasvatuksesta ja jalostuksesta antamia sääntöjä ja ohjeita. Jalostustoimikunnan tavoitteena on yhteistyössä kasvattajien kanssa saattaa maamme maltankoirakanta vastaamaan luonteeltaan, rakenteeltaan, ulkomuodoltaan ja siitosominaisuuksiltaan FCI:n rodulle asettamia määritelmiä. Toimintaperiaatteisiin kuuluvat: 1. varsinainen neuvontatyö siitosyhdistelmiä laadittaessa, 2. periytymistulosten seuraaminen, 3. jälkeläistarkkailu ja tietojen saattaminen kasvattajien käyttöön, 4. jalostuskertomusten laatiminen, 5. muu koiranjalostukseen liittyvä neuvontatyö.

1990-luvulla jalostusohjesääntöä päivitettiin uusilla ohjeilla suosittamalla kasvattajille mm. jalostuskoirien polvitarkastuksia, siitokseen käytettävälle nartulle vähintään laatuarvostelun 1. palkinto näyttelyssä ja urokselle näyttelyssä 2 x kunniainnointia (KUMA) kahdelta eri tuomarilta, urokselle korkeintaan 3 pentuetta/vuosi ja alle 12 kk ikäistä narttua ei tulisi käyttää siitokseen. (Maltankoiralehti 4/94, 8-22).

Maltankoirat ry:n jäsenistö kokoontuu kerran vuodessa sääntömääräiseen vuosikokoukseen ja käyttää yhdistyksen päätäntävaltaa. Hallituksen puheenjohtaja valitaan vuosikokouksessa vuodeksi kerrallaan. Kuudesta hallituksen varsinaista jäsenestä kaksi on erovuorossa, joiden tilalle voidaan valita uudet jäsenet kolmeksi seuraavaksi vuodeksi. Vuosikokous valitsee jalostustoimikunnan vuodeksi kerrallaan. Yhdistyksen säännöt on liitteessä 1.

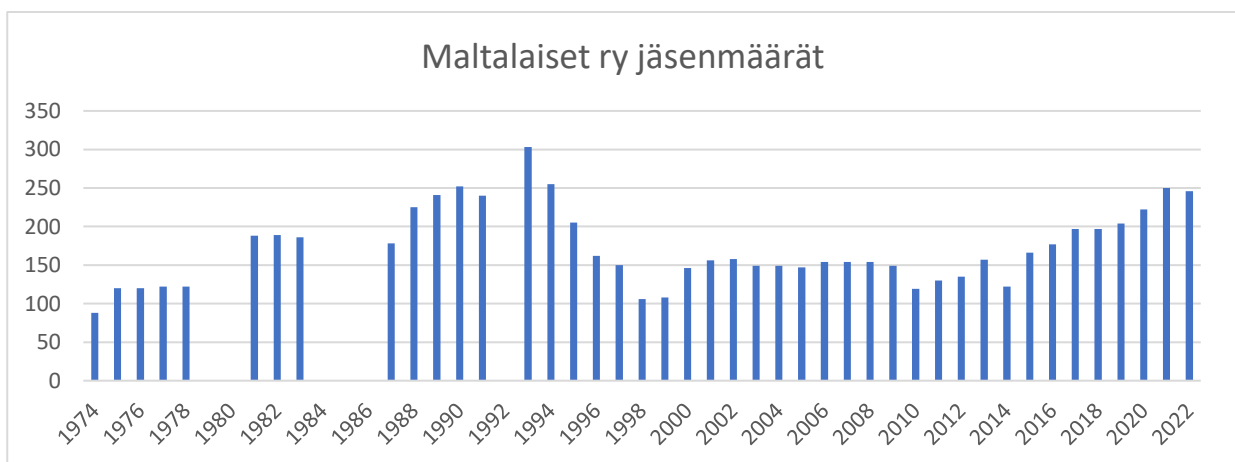
Hallitus on yhdistyksen toimeenpaneva elin ja se kokoontuu vuosikokouksen yhteydessä ja muutoin tarvittaessa. Varapuheenjohtajan ja sihteerin valitsee hallitus keskuudestaan vuodeksi kerrallaan. Yhdistyksen pentuneuvoja, jäsensihteeri ja rahastonhoitaja valitaan vuodeksi kerrallaan ja heidät voidaan nimetä hallituksen ulkopuolelta myös toiminnantarkastaja ja hänen varahenkikö valitaan hallituksen ulkopuolelta.

Jalostustoimikunta koostuu kolmesta henkilöstä. Yhdistys valitsee jalostustoimikunnalle kokoonkutsujan + 2 jäsentä vuodeksi kerrallaan. Jalostustoimikunta toimii hallituksen alaisuudessa. Jalostustoimikunta tekee jalostukseen liittyviä suosituksia, päätöksiä ja ehdotuksia jalostusyhdistelmistä. Jalostustoimikunta arvioi vuosittain tarvittavat toimenpiteet jalostuksen tavoiteohjelman toteuttamiseksi. Vanhan jalostusohjesäännön korvaa tämä jalostuksen tavoiteohjelma, jota päivitetään jatkossa. Keskeisenä tehtävänä on kerätä tietoa (esimerkiksi rekisteröintimääristä, käytetyistä yhdistelmistä ja terveystiedoista) ja koostaa siitä maltankoiralehdessä jäsenille julkaistavia tiedotteita.

Pentuneuvojaksi nimetään yksi yhdistyksen jäsenistä, joka vastaa pentuvälityksestä ja neuvonnasta. Myytäviä pentuja voi tiedustella hänen kauttaan. Hänelle ilmoitetaan astutussuunnitelmista, jotta hän voi kertoa pentutiedustelijoille, milloin ja missä päin olisi pentuja tulossa.

Maltalaiset ry ryhtyi julkaisemaan omaa jäsenlehteään vuodesta 1980 lähtien. Lehti ilmestyy 4 kertaa vuodessa, nykyisin 4-väripainatuksena. Yhdistyksellä on myös monipuolista muuta toimintaa. Maltankoirien erikoisnäyttely järjestetään vuosittain vuodesta 1981 lähtien. Jäsenille on järjestetty vuosien varrella erilaisia tapahtumia; turkinhoidon opastusta, pikkujouluja, kesäpäiviä ja erilaisia kilpailuja. Yhdistyksen kotisivut löytyvät osoitteesta <https://www.maltalaiset.fi>.

Ennen yhdistyksen perustamista maltankoiraharrastajat toimivat silloisen seurakoirayhdistyksen alajaostossa. Kymmenen vuoden ajanjaksolla (1963–1973) maltakoirien harrastajien määrä liikkui 100–220 välillä. Jäseniä yhdistyksessä oli ensimmäisenä toimintavuonna 84 varsinais- ja 4 perhejäsentä. Seuraavassa kaaviossa on yhdistyksen jäsenmäärät eri vuosien varrelta.

Kaavio 2. Maltankoirat ry:n jäsenmäärät 1974–2022 (Maltakoira – Bichon maltais lehdet, Maltalaiset ry toimintakertomukset 2012–2022).

Vuoden 2022 lopussa yhdistyksen jäsenten yhteismäärä oli 246 henkilöön. Jäsenet jakaantuivat seuraavasti: varsinaisjäseniä oli 205 kpl, perheenjäseniä oli 7kpl, ainaisjäseniä oli 7kpl ja kunnia jäseniä 7 kpl, lisäksi vuoden aikana pentujäseniksi yhdistykseen kasvattajat liittivät 20 uutta jäsentä.

4. RODUN NYKYTILANNE

4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja

”Rodun perinnöllisellä monimuotoisuudella sekä jalostuspohjan laajuudella tarkoitetaan rodun geenimuotojen (alleelien) runsautta. Mitä monimuotoisempi rotu on, sitä useampia erilaisia alleeliversioita sillä on samasta geenistä. Näin saadaan rodun yksilöiden geenipareihin heterotsygotiaa, joka antaa niille yleistä elinvoimaa sekä suojaa monen perinnöllisen vian ja sairauden puhkeamiselta. Monimuotoisuus on tärkeää myös immuunijärjestelmälle, jonka geenikirjon kapeneminen voi johtaa muun muassa tulehdussairauksiin, allergioihin ja autoimmuunitauteihin. Jalostus ja perinnöllinen edistymisen ei ole mahdollista, jos koirien välillä ei ole riittävästi perinnöllistä vaihtelua.” (www.kennelliitto.fi/MMT Katariina Mäki)

”Suurilukuinenkin koirarotu on suppea monimuotoisuudeltaan, jos ainoastaan pientä osaa rodun koirista ja sukulinjoista käytetään jalostukseen tai jos rodussa on koiria, joilla on rodun yksilö määrään nähden liikaa jälkeläisiä. Näin mahdolliset haitalliset mutaatioalleelit leviävät runsaasti käytetyistä koirista vähitellen koko rotuun ja jostain yksittäisestä mutaatiosta saattaa syntyä rodulle uusi tyyppivika tai -sairaus. Lopulta on vaikea löytää jalostukseen koiria ilman tätä mutaatiota. Ihannetilanteessa jalostukseen käytetään koiria tasaisesti rodun kaikista sukulinjoista.” (www.kennelliitto.fi/MMT Katariina Mäki)

4.1.1 Populaation rakenne ja sukusiitos

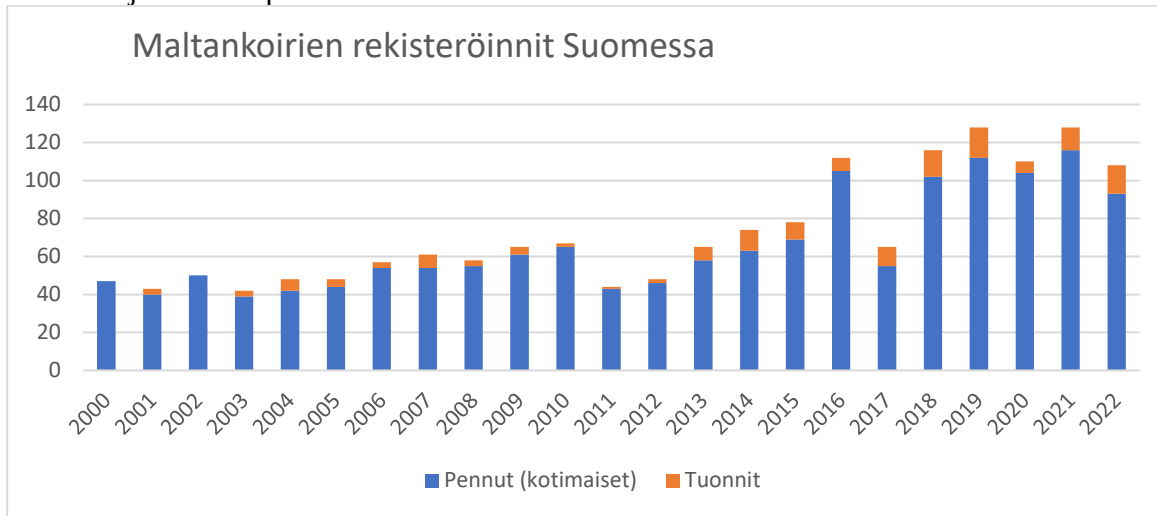
Populaation koolla ja rakenteella tarkoitetaan maltankoirien määrää, keskinäisiä sukulaisuussuhteita ja rodun kannassa käytettyjä sukuja. Tehollinen populaatiokoko taas kuvaa rodun jalostuspohjan laajuutta.

- Kennelliiton jalostustietojärjestelmän mukaan marraskuussa 2021 Suomessa on kennelliiton rekisterissä yhteensä 4008 maltankoiraa.
- Vuosittain rekisteröidään reilu 100 uutta maltankoiraa. Tähän lukuun sisältyvät penturekisteröinnit, tuontikoirat ja omistajasiirrot.
- Todellisuudessa Suomessa on ehkä n. 1000 maltankoiraa. Arvio perustuu vuosittaiseen rekisteröinti määrään kerrottuna keskiarvoisella eliniänpituudella.
- Kansainvälisesti arvioiden rodun rekisteröintien määrä on Suomessa vähäinen.

Maltankoiran rekisteröinnit kuvaavat rodun levinneisyyttä Suomessa. Rekisteröintien huippuvuodet olivat vuodesta 1967 aina vuoteen 1971. Vuodesta 1971, jolloin rekisteröintimäärä oli lähes 250 yksilöä, alkoi kuitenkin tasainen lasku alaspäin. Vuosi 1980 oli taitekohta, jolloin rekisteröinnit alittivat alle 100 yksilöä. Vuoden 1981-alusta rekisteröinnit olivat parin ensimmäisen vuoden ajan jälleen yli sadan yksilön, kunnes vv.1983–1986 ne laskivat alle sadan. 1980-luvun loppuvuosikymmen ja 1990-luvun alku olivat nousun aikaa ja suurimmillaan rekisteröinnit ylittivät 120 yksilön.

Vuodesta 1995 lukien rekisteröinnit ovat pysyneet alle 100 ja vuosi 1999 olikin pohjanoteeraus; tuolloin rekisteröitiin hiukan yli 30 yksilöä. 2000-2005 vuosittaiset pentumäärien rekisteröinnit ovat olleet matalat alle 50kpl/vuodessa ja tämän jälkeen pentumäärät ovat nousseet päälle 50, kunnes

taas vuodet 2011-2012 ovat olleet pentumäärissä pienemmät. Viimevuosina rodun suosio on taas kasvanut ja samalla pentumäärät ovat nousseet.

Kaavio 3. Maltankoirien rekisteröinnit Suomessa vuosina 2000 - 2022 (KoiraNet-jalostustietojärjestelmä 2023).

Kuvassa 3 on esitetty maltankoiran rekisteröintimäärät viimeisen reilun 20 vuoden ajalta. Vuonna 2016 pentumäärä on ylittänyt 100 yksilön rekisteröinti määrän. Seuraavana vuonna määrä on taas laskenut alle 60, mutta tämän jälkeen pentumäärät ovat pysyneet hieman päälle 100 pennussa/vuosi. Tuontikoirien määrä on tuplaantunut viimeisen 10 vuoden aikana.

Suomeen on tuotu maltankoiria ulkomailta aina 1940 – luvulta saakka. Tuontien määrä kuitenkin lisääntyi merkittävästi Suomen rabieskaranteenien vapauduttua 1990-luvun puolenvälin jälkeen. Tuonteja eri maista on ollut vuosittain näihin päiviin saakka lähes säännöllisesti. Vuosien 1997–2012 aikana maahan tuotiin yhteensä 46 koiraa ulkomailta. Tuontikoirien määrä on moninkertaistunut. Viimeisen viiden vuoden aikana tuonteja on yhteensä 58 koiraa. Määrällisesti narttuja ja uroksia tuodaan yhtä paljon. Näillä ulkomaantuonneilla on ollut myönteinen vaikutus maltankoirien jalostuspohjaan. Vaikkakin osittain myös tuontikoirien taustalta sukupolvien takaa löytyy samoja sukulinjoja.

Mitä suurempi on rodun tehollinen populaatio, sitä paremmat ovat mahdollisuudet pitää sukusiitosprosentti kurissa. Jos populaation koko pienenee, kaventuu samalla myös tulevaisuuden geenipohja ilman ulkomaantuonteja, ulkomaisten tai leasingkoirien käyttöä jalostukseen. Onneksi tuonti/leasingkoirien määrät eivät ole laskeneet ja Suomeen on saatu uusia geenejä jalostukseen. Näitä koiria on kuitenkin käytetty jalostukseen useamman kerran, jolloin taas tätä kautta jalostusurat kapenevat. Kasvattajien tulee huomioida tämä omassa jalostustyössään.

Sukusiitosprosentti on ollut laskussa 2000- luvulla, mistä voidaan päätellä, että uusia linjoja on käytetty ja ehkä tämä auttaa myös tulevaisuudessa pitämään sukusiitosprosentin alhaisena. KoiraNet-jalostustietojärjestelmässä ei tuontikoirien osalta ole saatavilla täydellisiä sukutauluja, joten sukusiitosprosentti saattaisi olla suurempi, jos sukutausta katsottaessa pidemmälle löytyisi samoja sukulinjoja. Ulkomailta tuotujen koirien ansiosta ovat sukulinjat Suomessa laajentuneet.

Kaavio 4. Maltankoirien keskimääräinen sukusiitosprosentti 2000 - 2022. (KoiraNet- Jalostustietojärjestelmä 2023).

Vuoden 2000 jälkeen sukusiitosprosentti on keskiarvoisesti alle 5 %, mikä on Suomen kennelliiton suosituksena. Tosin yksittäisissä pentueissa on tehty jonkin verran linjasiitosta, jolloin sukusiitosprosentti on ollut korkeampi. On kuitenkin havaittavissa, kun yhdistelmän sukusiitosprosentti on korkea, pentujen lukumäärä on pieni 1pentu/pentue. Asiaan voi myös vaikuttaa astutusajankohta. Keskiarvoisesti tilanne on hyvä, vaikka maltankoirien populaatio on maassa suhteellisen pieni.

Maltankoirilla sukusiitosaste on ollut laskusuuntainen muutamaa poikkeus vuotta lukuun ottamatta. Prosentti on pysytellyt 2000-luvulla pääsääntöisesti alle 3 %. Jalostuksessa on onnistuttu käyttämään eri sukulinjoista olevia koiria. Kennelliiton jalostusstrategian mukaisesti lähisukulaisten yhdistelmiä isä/emä ja jälkeläinen tai sisarukset, jolloin sukusiitosprosentti on 25 %, ei tule tehdä. Lisäksi muita lähisukulaisyhdistelmiä, jossa sukusiitos- % on 12,5 ei suositella. (Koiramme lehti 7-8/2012)

”Sukusiitoksessa pentueen vanhempina käytettävät koirat ovat keskenään sukua. Sukusiitoksena pidetään serkusten tai sitä läheisempien sukulaisten yhdistämistä. Sukusiitos kasvattaa riskiä perinnöllisten sairauksien esilletuloon. Sukusiitosaste tai -prosentti on todennäköisyys sille, että satunnaisesti valittu geenipari sisältää geenistä kaksi samaa alleelia (versiota), jotka ovat molemmat peräisin samalta esivanhemmalta. Saman esivanhemman tietty alleeli on siis tullut koiralle sekä isän että emän kautta. Tällainen geenipari on homotsygoottinen ja identtinen. Ilman sukusiitosta suurin osa yksilöiden geenipareista on heterotsygoottisia, jolloin haitalliset, usein resessiiviset alleelit pysyvät vallitsevan, normaalin alleelin peittäminä.” (MMT Katariina Mäki 13.1.2016, www.kennelliitto.fi)

”Sukusiitos vähentää heterotsygoottisia geenipareja. Koiran sukusiitosaste on puolet sen vanhempien välisestä sukulaisuussuhteesta. Isä-tytär -parituksessa jälkeläisten sukusiitosaste on 25%, puolisisarparituksessa 12,5% ja serkusparituksessa 6,25%. Sukusiitos vähentää heterotsygoottisten geeniparien osuutta jokaisessa sukupolvessa sukusiitosasteen verran, joten esimerkiksi puolisisarparituksessa jälkeläisten heterotsygotia vähenee 12,5%. Myös todennäköisyys haitallisten resessiivisten ongelmien esiintuloon on puolisisarparituksessa 12,5%.” (MMT Katariina Mäki 13.1.2016, www.kennelliitto.fi)

”Sukusiitos ei periydy. Jos koiran vanhemmat eivät ole keskenään sukua, pentujen sukusiitosaste on nolla. Koirilla on rotuja muodostettaessa käytetty runsaasti sukusiitosta. Sukusiitoksella

pyritään tuottamaan tasalaatuisia ja periyttämisvarmoja eläimiä. Jos huonot alleelit esiintyvät kaksinkertaisina sukusiitoksen ansiosta, niin mikseivät hyvätkin. Toisaalta sukusiitetykin eläin siirtää vain puolet perimästään jälkeläisilleen, jolloin edulliset homotsygoottiset alleeliyhdistelmät purkautuvat. Lisäksi jokainen yksilö kantaa perimässään useita haitallisia alleleja, joiden todennäköisyys tulla esiin jälkeläisissä kasvaa sukusiitoksen myötä, joten turvallisia sukusiitosyhdistelmiä ei ole.” (MMT Katariina Mäki 13.1.2016, www.kennelliitto.fi)

”Haitat alkavat näkyä kun sukusiitosaste ylittää 10%. Tutkimuksissa on todettu sukusiitoksen haittavaikutusten alkavan näkyä eläimen sukusiitosasteen ylittäessä 10%. Silloin todennäköisyys hedelmällisyyden ja elinvoiman heikkenemiseen kasvaa, ja nähdään esimerkiksi lisääntymisvaikeuksia, pentukuolleisuuden nousua, pentujen epämuodostumia, vastustuskyvyn heikkenemistä sekä tulehdusalttiutta. Ilmiötä kutsutaan sukusiitostaantumaksi. Jos sukusiitosaste kasvaa hitaasti monen sukupolven aikana, haitat ovat pienemmät kuin nopeassa sukusiitoksessa eli lähisukulaisten yhdistämisessä. (MMT Katariina Mäki 13.1.2016, www.kennelliitto.fi)

”Sukusiitosasteen suuruus riippuu laskennassa mukana olevien sukupolvien määrästä, joten vain sellaisia sukusiitosasteita voi verrata keskenään, jotka on laskettu täsmälleen samalla sukupolvimäärällä. Jalostuksessa suositellaan neljän-viiden sukupolven perusteella lasketun sukusiitosasteen pitämistä alle 6,25%.” (MMT Katariina Mäki 13.1.2016, www.kennelliitto.fi)

”Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä sukusiitosprosentti lasketaan sillä sukupolvimäärällä, jonka kohdalla tunnettujen (tallennettujen) esivanhempien määrä ylittää vielä 50%. Esimerkiksi kuudennessa sukupolvessa on sukutaulupaikkoja 64 esivanhemmalle. Jos esivanhemmista vähintään 33 kpl on tiedossa, sukusiitosaste lasketaan kuuden sukupolven mukaan. Jos taas vaikkapa emän puolella ei sukutaulutiedoissa ole esivanhempia tuossa kohtaa enää ollenkaan, on kuudennessa sukupolvessa tiedossa enintään 32 koiraa, jolloin sukusiitosaste lasketaan viiden sukupolven mukaan.” (MMT Katariina Mäki 13.1.2016, www.kennelliitto.fi)

4.1.2 Jalostuspohja

” Tehollinen populaatiokoko

Mitä suurempi rodun tehollinen populaatiokoko on, sitä paremmin perinnöllinen vaihtelu säilyy rodussa. Pieni tehollinen koko tarkoittaa nopeaa sukusiitoksen lisääntymistä. Tehollinen koko on aina pienempi kuin rodun yksilöiden lukumäärä.

Tehollinen populaatiokoko on laskennallinen arvio rodun perinnöllisestä monimuotoisuudesta . Yksinkertaistaen voidaan sanoa, että tehollinen populaatiokoko kertoo kuinka monen yksilön geenimuotoja tietyssä rodussa tai kannassa on. Esimerkiksi lukema 50 tarkoittaa, että rodun sukusiitosaste kasvaa yhtä nopeasti kuin jos rodussa olisi 50 tasaisesti jalostukseen käytettyä, keskenään eri sukuista koiraa. Mitä pienempi tehollinen koko on, sitä nopeammin rodun sisäinen sukulaisuus kasvaa ja perinnöllinen vaihtelu vähenee. Samalla sukusiitoksen välttäminen vaikeutuu.

Laskelmat tehdään sukupolvea kohden

Kun tehollista kokoa arvioidaan jalostuskoirien lukumäärästä tai rekisteriaineistojen sukutauluista, laskelmat tehdään aina sukupolvea kohden. Sukupolven pituus on seurakoirilla kolmesta neljään ja käyttökoirilla viisi vuotta. Nyrkkisääntönä on, että tehollinen koko on enintään neljä kertaa tänä aikana jalostukseen käytettyjen, eri sukuisten urosten lukumäärä.

Jalostuskoirien lukumäärän perusteella laskettu tehollinen koko on aina yliarvio, koska kaava olettaa, etteivät jalostuskoirat ole toisilleen sukua ja että niillä on tasaiset jälkeläismäärät. Parempi

tapa arvioida tehollista populaatiokokoa perustuu rodun keskimääräisen sukusiitosasteen kasvunopeuteen, mutta tämä kaava toimii vain suljetulle populaatiolle ja aineistolle, jossa sukupuut ovat hyvin pitkiä. Tehollista kokoa voidaan arvioida myös rodun koirista otettujen dna-näytteiden avulla.

Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä Koiranetissä käytettävää jalostuskoirien lukumääriin perustuvaa laskentakaavaa on hieman muokattu, jotta se huomioisi paremmin jalostuskoirien epätaiset jälkeläismäärät ja keskinäisen sukulaisuuden. Jalostustietojärjestelmässä käytetään kaavaa

$$Ne = 4 * Nu * Nn /$$

*(2 * Nu + Nn), jossa*

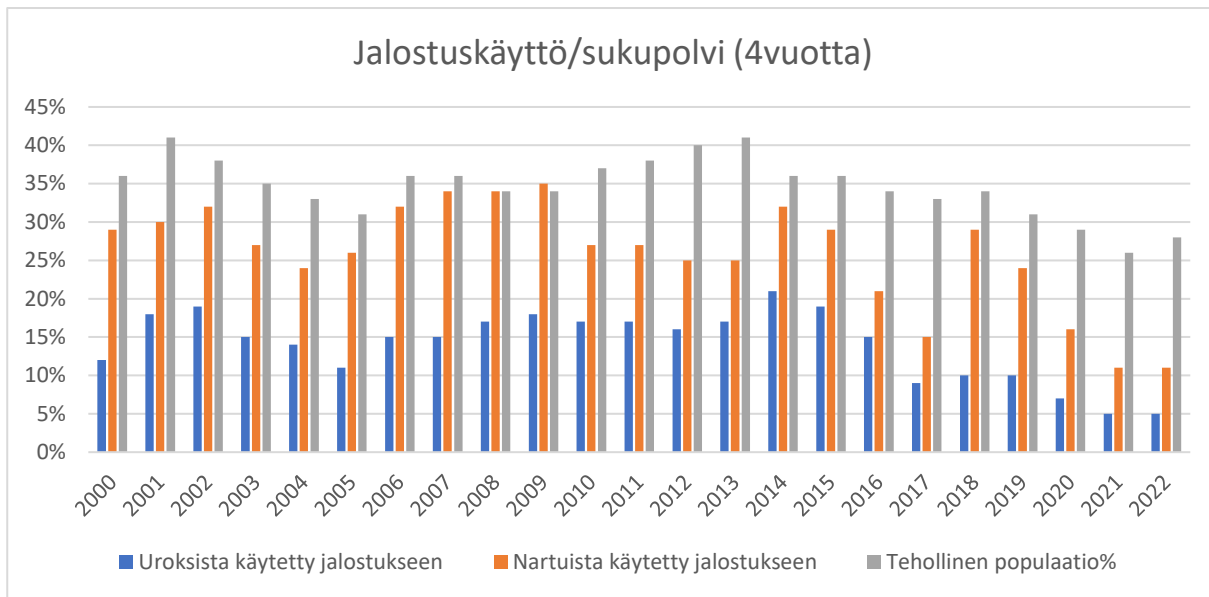
- Nu on neljän vuoden aikana käytössä olleiden eri jalostusurosten ja*
- Nn neljän vuoden aikana käytössä olleiden eri jalostusnarttujen lukumäärä*

Paras tapa säilyttää perinnöllistä vaihtelua ja estää perinnöllisten sairauksien kasaantuminen on välttää yksittäisen yksilön runsasta jalostuskäyttöä

Eräs suositus jalostuseläinten minimimäärästä on 25 lisääntyvää urosta ja 50 narttua, jotka eivät ole keskenään läheistä sukua, eli joilla ei ole yhteisiä sukulaisia kolmen tai neljän sukupolven etäisyydellä. Tämä vastaa tehollista kokoa 67. Nykytiedon mukaan tehollisen koon tulisi lyhyellä aikavälillä olla vähintään 100 ja pitkällä aikavälillä paljon tätä isompi, jopa tuhat yksilöä, jotta sukulaisuudesta johtuva sukusiitos ei rappeuttaisi sitä. Useimmilla koiraroduilla tähän pitkän aikavälin tavoitteeseen ei päästä, joten tulevaisuudessa tarvitaan ennen pitkää risteytyksiä. Jos rodun tehollinen koko on alle 50, rotu on kriittisessä tilassa, jossa geenimuotoja häviää niin nopeasti, ettei luonto pysty tasapainottamaan tilannetta.

Paras tapa pitää tehollinen koko mahdollisimman suurena on käyttää rodun koiria ja sukulinjoja jalostukseen mahdollisimman laajasti ja huolehtia, että koirien jälkeläismäärät pysyvät tasaisina. Toisaalta suurimmalla osalla roduistamme on kantoja myös ulkomailla, jolloin voi olla mahdollista tuoda maahamme ”uutta verta”. Monella rodulla ulkomailta ei kuitenkaan ole saatavissa sen erilaisempaa geenimateriaalia kuin kotimaastakaan. (lähde: www.kennelliitto.fi/ MMT Katariina Mäki 31.10.2013, päivitetty 14.1.2016)

Rodun perinnöllisen monimuotoisuuden säilyttämiseksi pitäisi vähintään 50 % kannasta jäädä jalostuskäyttöön. Jalostukseen tulisi käyttää koiria, jotka ovat rodun keskitasoa parempia halutuissa ominaisuuksissa, jotta rotua voitaisi kehittää parempaan suuntaan. (Koiramme-lehti 7 – 8 / 2012) Tällä hetkellä (vuonna 2022) jalostukseen käytetään 5 % uroksista ja 10 % nartuista (Koiranet-jalostustietojärjestelmä, 2023), määrä on huolestuttavan pieni rodun tulevaisuutta ajatellen. Seuraavassa kaaviossa on esitetty maltankoirien tehollinen populaatio suhteessa jalostukseen käytettyihin uroksiin ja narttuihin.

Kaavio 5. Jalostuskäyttö per sukupolvi 2000 - 2022. Jalostukseen käytettyjen uroksien ja narttujen prosenttimäärät, teholliseen populaatioon verrattuna. (KoiraNet- Jalostustietojärjestelmä 2023).

Tämän taulukon perusteella voidaan todeta, että yhä pienempää määrää sekä nartuista, että uroksista käytetään jalostukseen. Suunta on huolestuttava, koska nykyinen suunta kaventaa rodun geneettistä monimuotoisuutta. Tehollinen populaatio kuvaa geenipohjan laajuutta. Rodun geenipohjaa voidaan pitää kapeana. Geenipohja on kapea silloin, jos useat koirat linjautuivat tiettyyn koiraan tai vähintään sukulaisiin, joiden sukutauluissa myös on sisäsiitosta.

Tehollinen populaatiokoko on niiden yksilöiden lukumäärä, jotka siirtävät geenien alleeleja seuraavaan sukupolveen. Tehollisen populaatiokoon voi laskea kaavasta: $Ne = 4Nm \cdot Nf / (Nm + Nf)$, jossa Nm on siitokseen käytettyjen urosten ja Nf siitokseen käytettyjen narttujen lukumäärä populaatiossa.

Siitokseen käytetyt urokset (ka 2018 -2021) = 20,5

Siitokseen käytetyt nartut (ka 2018 - 2021) = 33,5

$Ne = 4 \cdot 20,5 \cdot 33,5 / (20,5 + 33,5)$

$Ne = 50,87$

Maltankoirien tehollisen populaation neljän vuoden keskiarvo on n. 51.

Tehollinen koko on yleensä aina pienempi kuin populaation kaikkien eläinten lukumäärä, ja se sukupuoli, jota on vähemmän, vaikuttaa ratkaisevasti Ne :n arvoon. Mitä pienempi tehollinen populaatio on sitä nopeammin populaation keskimääräinen sukulaisuus ja sukusiitosaste kasvavat ja geenien erilaisia versioita häviää. Kirjallisuudessa esitetään, että populaatio on haavoittuvaisessa tilassa tehollisen koon ollessa alle 50.

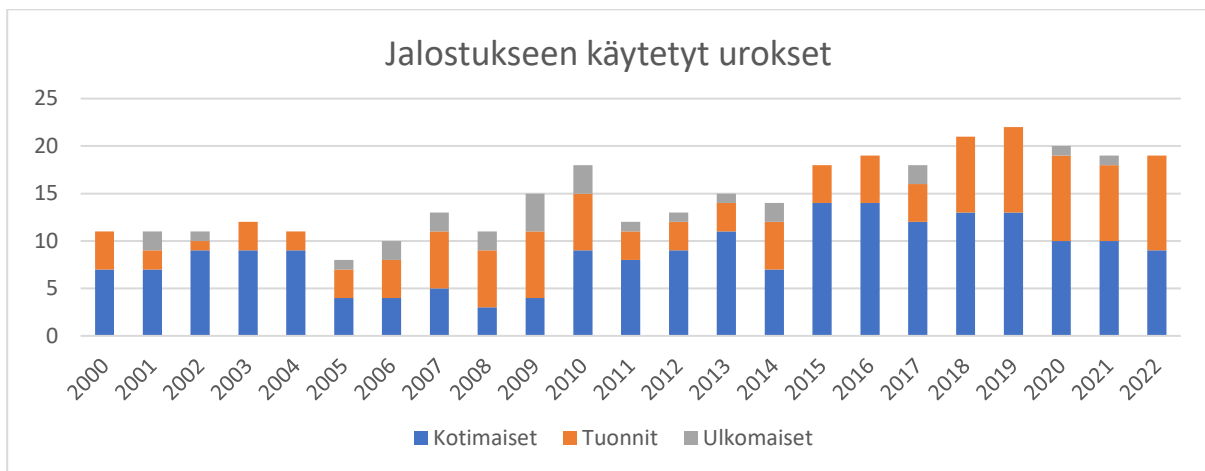
Lukumääräisesti pienessä rodussa on haasteellista rodun tehollisen populaation kasvattamisessa ihannekokoon. Siksi jalostuksessa tulisi käyttää monipuolisesti erisukulinjaisia koiria. Kasvattajia on vähän, jolloin kannan rakenteeseen vaikuttaa yksittäisen kasvattajan jalostusvalinnat ja volyyymi.

Samoja näyttelyissä palkittuja uroksia on käytetty jalostukseen huomattavasti useammin kuin narttuja. Narttujen käyttöä rajoittaa pentuemäärät, -tiheyden rajoitukset ja ikä. Jalostusentavoiteohjelmassa on esitetty suosituksia myös urosten pentuemäärissä ja maksimi jälkeläismääristä. Jalostukseen eniten käytettyjen urosten jälkeensä jättämällä perimällä on ollut suurempi vaikutus rodun nykykantaan kuin yksittäisillä nartuilla.

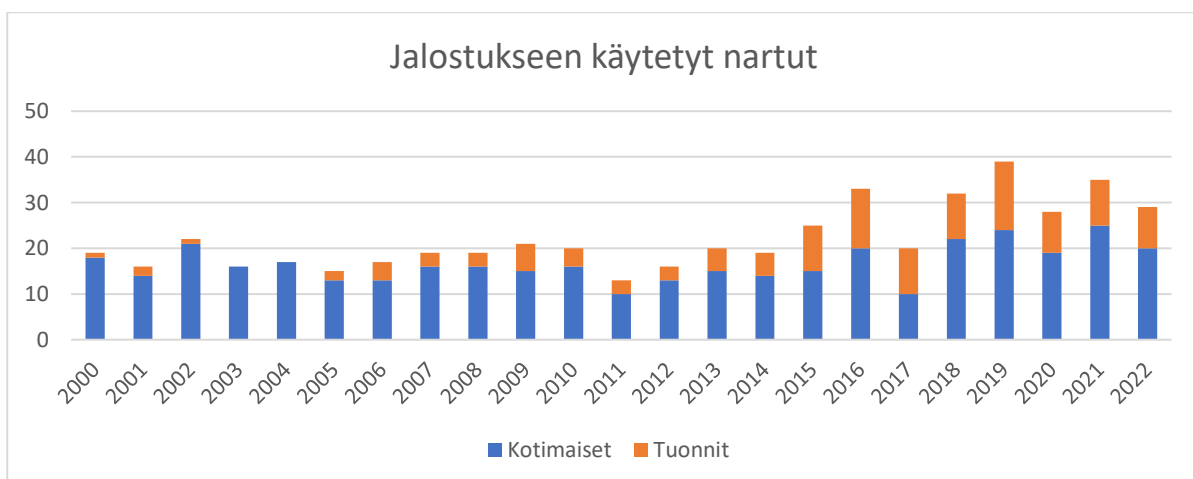
Kasvattajien jalostukseen käytettyjen koirien valinnalla ja jälkeläismäärä rajoitusten noudattamisella olisi todennäköisesti positiivinen vaikutus geenipooliin. Yksittäisen uroksen liikakäyttö kaventaa jalostusmateriaalia, mikä on riski rodunjalostuksessa tulevaisuuden kannalta. Lisäksi uroksen käyttöä pitäisi jakaa eri vuosille, jotta uroksen periyttämiä ominaisuuksia voidaan arvioida ennen jatkokäyttöä.

Rodussa tulisi saada enemmän perinnöllistä muuntelua. Tätä kautta rodun elinvoima saadaan kasvaamaan ja paremmat jalostusmahdollisuudet; ts. rodulla on silloin laajempi jalostuspohja. Normaalisti pentueessa on 1–4 pentua, mutta muutamia 6–7 pennun pentueitakin on syntynyt.

Kaaviossa 6 ja 7 on esitetty vuosina 2000–2022 jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen määrät. 2000-luvun lopulla tuontikoirien määrä jalostuksessa lisääntyi.

Kaavio 6. Jalostukseen käytetyt urokset. Ulkomaalaisten, tuontikoirien ja kotimaisten urosten käyttömäärät astutuksiin vuosina 2000–2022. (Koiranet- Jalostustietojärjestelmä 2023).

Kaavio 7. Jalostukseen käytetyt nartut. Tuonti- ja kotimaisten narttujen käyttömäärät jalostukseen vuosina 2000–2022. (Koiranet- Jalostustietojärjestelmä 2023).

Seuraavassa taulukossa on esitetty erivuosislukujen merkittämämpien tuontikoirien jälkeläismääriä Suomessa aikaisemmilta vuosikymmeniltä.

Taulukko 1. Tuontikoirien jälkeläismäärät aikaisemmilla vuosikymmenillä. (KoiraNet-jalostustietojärjestelmä 2023)

koiran nimi		suku- puoli	tuonti- maa	syn- tymä- vuosi	pen- tueita	jälke- läisiä
1960 - luku	Robby v. Schinjanga Tanga	uros	saksa		31	44
	Hanneberg Toni Peter	uros	Hollanti	1961	26	37
1970- luvulla	Beldams Kerub	uros	Englanti	1972	18	36
	Ellwin Heir Apparent	uros	Englanti	1975	20	45
1980 - luvulla	Twin Tops Thumb A Ride	uros	Ruotsi	1989	21	45
1990 - luvulla	Aviva Snow Prince	uros	Tanska	1987	12	29
	Gitta Zlota Grota	narttu	Puola	1991	3	11
	Troja's Reve Blanc-Mystere	uros	Itävalta	1992	15	35
	Troja's Reve-Blance Minette	narttu	Itävalta	1997	5	9
	Minuetto Katarina	narttu	Italia	1997	1	2
	Minuetto Opal	uros	Italia	1996	15	40
2000- luvulla	Pillowtalk's Ricky Love	uros	Saksa	2002	12	36
	Sinphony Of Venice Hengel	uros	Italia	2004	10	33
	ST Saphorin's Straight On	uros	Ruotsi	2004	7	20
	Fabio Forussi	uros	Puola	2006	9	20
	Tvoja Navsegda Izmihalkovskogoparka	narttu	Venäjä	2003	4	14
	White Magic Naomi-Dream	narttu	Saksa	2002	4	14
	Parrima-Arih Esmeralda	narttu	Venäjä	2004	3	12
2011- 2022	RHYTHM OF JAZZ FORUSSI	uros	Puola	2013	19	57
	GETBUZZED WHITE STAR OF ETERNITY	uros	Saksa	2013	18	53
	TAURO KAIDU	uros	Liettua	2016	16	50
	DIAMOND GEMINI ROCK STAR	uros	Venäjä	2018	9	46
	DAMOUNT YUSTIN EASY TO WIN	uros	Latvia	2016	9	23
	AMPLUA DOUBLE HAPPINESS	uros	Liettua	2017	8	21
	CASANOVA FORUSSI	uros	Puola	2012	6	21
	PIPITO DIABLO CRISTIAN	uros	Venäjä	2017	8	19
	KORLOFF NOIR YEUGENE	uros	Venäjä	2019	6	18
	LIFE IMAGE WESLEY SNIPES	uros	Venäjä	2018	6	17
	DIAMOND GEMINI ARTIST	uros	Venäjä	2020	5	14
	ADESSO NESSUN DORMA DELL'ANTICA STO- RIA	uros	Italia	2015	6	13
	KRASA PITERA KENT	uros	Venäjä	2016	3	12
	ZINGOTRIX QUICK & BEAUTIFUL	uros	Norja	2014	5	12
	CARRARA'S RAMAZZOTTI	uros	Saksa	2011	5	11
	HUNKY-DORY TT AY AY SAILOR	uros	Ruotsi	2019	3	8

YAKI-TORI KASIM	uros	Unkari	2008	3	8
SWEDISH JOY	narttu	Irlanti	2014	4	25
CASSY MAY Z FAKPOLU	narttu	Puola	2009	5	23
OSKAR PLJUS LET IT BE DIAMOND GEMENI	narttu	Venäjä	2014	5	17
FROZEN BABE	narttu	Irlanti	2017	4	16
TAURO TIARA	narttu	Liettua	2016	5	14
VANILLA SKY DA PERLA ELYSIA	narttu	Irlanti	2012	4	13
MALDIVAS INCREDIBLY TOUCH TO MAL-TANKOS	narttu	Kroatia	2016	4	12
LICENSETOKILL WHITE STAR OF ETERNITY	narttu	Saksa	2014	5	12
CARMIDANICK TOUCH OF CLASS	narttu	Espanja	2013	4	11
CARRARA'S ROSA LEE	narttu	Saksa	2012	3	11
GRACE IMAGE DESIGNED TREND-SETTER	narttu	Ruotsi	2009	2	10
CLASSICAL PRINCESS OF BLUE MOONLIGHT'S WORLD	narttu	Unkari	2015	4	10
KENTAURO ALFA AMORE PURO	narttu	Liettua	2015	4	10

- 1980- luvulla pentuerekisteröinnit vaihtelivat 70 ja 120 välillä. Jos keskimääräinen pentuerekisteröinti arvioidaan olleen tuolloin viiden vuoden aikavälillä 450 yksilöä, niin viiden vuoden pentuemäärästä eniten käytetyn uroksen jalostusannos rotuun on ollut 27 %.
- **1990-luvulla** alettiin tuottaa maahan laajemmin ulkomaista siitoskoiria. Näiden tuontikoirien ja leasingkoirien käyttö oli rajoitettu yleensä tuojan omaan kenneliin siitä syystä, että tuotuja linjoja haluttiin varjella ja pitää ainoastaan tuojan omassa hallussa. Muun muassa 1990-luvun alkupuolella maahan tuotettiin
- Useiden tuontikoirien linjat ovat hiipuneet jalostuskäytöstä, koska syntyneitä jälkeläisiä ei ole käytetty jatkojalostukseen.
- **2000-luvun** alussa geenipohja alkoi laajentua useista eri maista saapuvien tuontikoirien ansiosta ja kasvattajat alkoivat käyttää myös leasinguroksia.

Leasinguroksia alettiin käyttää vv. 2004–2010 ja muun muassa vuosina

- 2004–2005 lainattiin **2 urosta**: 1 uros Ruotsista ja 1 uros Thaimaasta,
- vuonna 2006 lainattiin **2 urosta**: 1 uros Saksasta ja 1 uros Ruotsista
- vuonna 2007 lainattiin **2 urosta** Saksasta.
- vuonna 2008 lainattiin **2 urosta**: 1 uros Ruotsista ja 1 uros Espanjasta
- vuonna 2009 lainattiin **4 urosta**: 2 Ruotsista, 1 Espanjasta ja 1 Amerikasta
- vuonna 2010 lainattiin **3 urosta**: 1 Ruotsista, 1 Norjasta ja 1 Saksasta
- vuonna 2011 lainattiin **1 urosta**
- vuonna 2012 lainattiin **1 urosta**
- vuonna 2013 lainattiin **1 urosta**
- vuonna 2014 lainattiin **2 urosta**
- vuonna 2017 lainattiin **2 urosta**
- vuosina 2020 ja 2021 lainattiin ulkomaalaista **1 urosta**
- (vuosina 2015, 2016 ja 2022 ei leasing uroksia ole käytetty jalostukseen Suomessa)

Rodun kannalta on positiivista uusien erisukuisten yksilöiden saaminen jalostuskäyttöön. Maahan tuodut urokset ja nartut ovat edustaneet jossain määrin uusia linjoja. Useiden tuontikoirien taustalta löytyy samojen kenneleiden sukulinjoja, joita suomalaisten maltankoirien sukutauluissa on jo esiintynyt 1970-luvulta lähtien (Carmidanick, Snowgoose, Pillowtalk's ja Mannsown). On tyypillistä pienelle populaatiolle, että mentäessä riittävän monta sukupolvea taaksepäin, usein saattaa löytyä vielä ehkä samat esivanhemmatkin. Nykyisin koiria tuodaan jalostuskäyttöön Venäjältä, Latviasta, Liettuasta, Puolasta ja Ruotsista. Vuonna 2021 65% pentueista ainakin toinen vanhemmista oli tuontikoira ja vuonna 2022 80% pentueista ainakin toinen vanhemmista oli tuontikoira.

Matador käyttöä pyritään välttämään, mutta valitettavasti kaikki kasvattajat eivät toimi suositusten mukaisesti. Tarkasteltaessa jälkeläisten määrää kolmannessa tai neljännessä sukupolvessa joillain koirilla on huomattava määrä jälkeläisiä, eivät niiden linjat ole silti merkittävän suuria nykypäivän populaatioissa. Jalostukseen on käytetty myös koiria, joilla ei ole merkittävää näyttelymenestystä taustalla. Usein tällaisten koirien jälkeläisiä ei ole käytetty jatkojalostukseen.

Seuraavissa taulukoissa (taulukko 2 ja 3) on esitetty viimeisen 15 vuoden (2007-2021) aikana eniten jalostukseen käytetyt urokset ja nartut sekä niiden pentuemäärät. 22 urosta on tarvittu tuottamaan 50% kyseisen ajanjakson (15vuotta) pennusta ja 43 narttua. Uroksista yli puolet on tuontikoiria ja nartuista noin 25%.

Taulukko 2. Jalostukseen 15-vuoden aikana runsaimmin käytetyt urokset jälkeläismäärän mukaan. (KoiraNet-jalostustietojärjestelmä 2022)

Uros	Synt. vuosi	Pentueet	jälkeläiset yht.	Toisessa polvessa
RHYTHM OF JAZZ FORUSSI, Puola	2013	17	54	48
GETBUZZED WHITE STAR OF ETERNITY, Saksa	2013	18	53	46
TAURO KAIDU, Liettua	2016	15	46	26
MINDACARAS LICENSE TO KILL, Suomi	2009	14	41	55
PILLOWTALK'S RICKY LOVE, Saksa	2002	12	36	38
SINPHONY OF VENICE HENGEL, Italia	2004	10	33	59
DIAMOND GEMINI ROCK STAR, Venäjä	2019	6	31	0
NÄTTITASSUN BON JOVI, Suomi	2013	8	27	18
FINNTESER REAL SHOWMAN, Suomi	2000	12	25	37
ST SAPHORIN'S STRAIGHT ON, Ruotsi	2004	8	24	39
CHIKING GRAND FELLOW, Suomi	2006	5	23	11
DAMOUNT YUSTIN EASY TO WIN, Latvia	2017	9	23	20
CASANOVA FORUSSI, Puola	2012	6	21	54
AMPLUA DOUBLE HAPPINESS, Liettua	2018	8	21	0
MINDACARAS BUZY BEING ME, Suomi	2014	6	20	56
KARHULINNA KONNA, Suomi	2015	6	20	0
DOWNSLOPES WHITE SNOWFLAKE, Suomi	2009	6	20	32
FABIO FORUSSI, Puola	2007	9	20	45
RICH SNOW WHITE, Venäjä	2006	4	18	27

Taulukko 3. Jalostukseen 15-vuoden aikana runsaimmin käytetyt nartut jälkeläismäärän mukaan. (KoiraNet-jalostustietojärjestelmä 2022)

Narttu	Synt. vuosi	Pentueet	jälkeläiset yht.	Toisessa polvessa
SWEDISH JOY, Irlanti	2015	4	25	0
CASSY MAY Z FAKPOLU, Puola	2009	5	23	43
PAW'S MYSTERY CARMEL DIANNE, Suomi	2012	5	21	4
CHIQUITA, Suomi	2006	4	20	11
NÄTTITASSUN AMELIA, Suomi	2012	5	19	1
PARRIMA-ARIH ESMERALDA, Venäjä	2006	4	18	27
MINDACARAS MY LOVE MY LIFE, Suomi	2009	4	18	0
CHIKING HOT QUEEN, Suomi	2007	5	17	42
OSKAR PLJUS LET IT BE DIAMOND GEMENI	2014	5	17	28
DOWNSLOPES WHITE FANTASY, Suomi	2007	4	17	31
MALTANKO'S NATIONAL TREASURE, Suomi	2014	5	16	29
MINDACARAS MEANING OF MY LIFE, Suomi	2016	3	16	14
VALKOHELMEN HANNARIINA, Suomi	2002	5	16	10
TVOJA NAVSEGDA IZMIHALKOVSKOGOPARKA, Venäjä	2004	5	16	3
KREIVINKARTANON RAGGIO DI LUCE, Suomi	2000	6	16	11
KESÄ KALLIO CARLOTTE, Suomi	2000	4	16	54
MAGIC MINIDOG BORN TO BE STAR, Suomi	2015	4	15	21
FINNTESER WHITE WIOLETTA, Suomi	2013	4	15	19

Merkittävämpi koiran vaikutus rodun populaatioon on, mikäli myös sen jälkeläisiä on käytetty jatkojalostukseen ja suku jatkuu seuraavassa sukupolvessa. Seuraavissa taulukoissa 3 ja 4 on esitetty koirat, joilla on viimeisen 15 vuoden aikana suurimmat määrät jälkeläisiä toisessa sukupolvessa.

Taulukko 4. Jalostukseen käytetyt urokset 15-vuoden aikana, joilla eniten jälkeläisiä toisessa sukupolvessa. (KoiraNet-jalostustietojärjestelmä 2022)

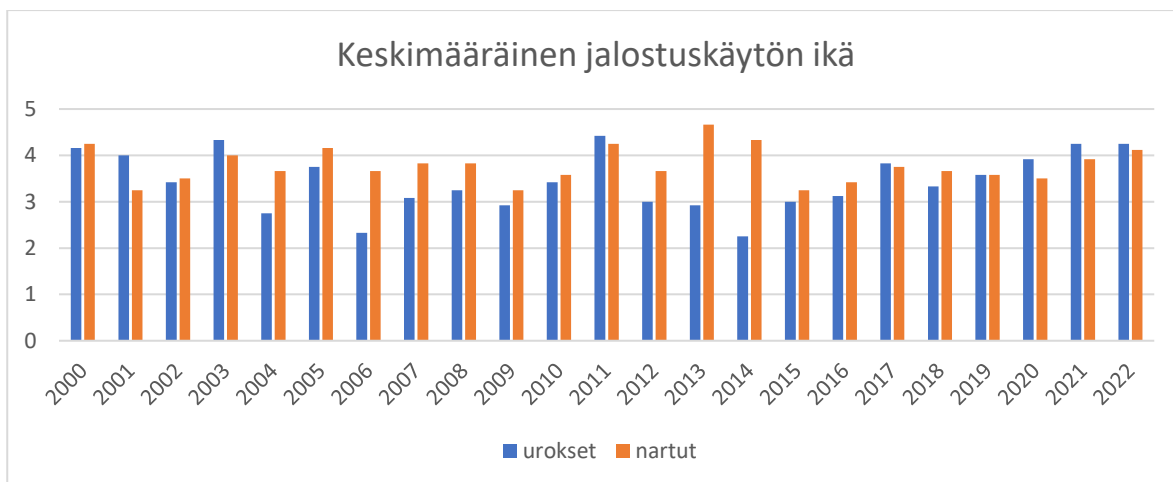
Uros	Synt. vuosi	Pentueet	jälkeläiset yht.	Toisessa polvessa
SINPHONY OF VENICE HENGEL	2004	10	33	59
MINDACARAS BUZY BEING ME	2014	6	20	56
MINDACARAS LICENSE TO KILL	2009	14	41	55
CASANOVA FORUSSI	2012	6	21	54
WHITE MAGIC QUIZMASTER	2003	1	5	54
DOWNSLOPES WHITE SNOWMAN	2009	1	3	52
RHYTHM OF JAZZ FORUSSI	2013	17	54	48
GETBUZZED WHITE STAR OF ETERNITY	2013	18	53	46
FABIO FORUSSI	2007	9	20	45
DEL ZARZOSO MACKENZIE	2007	3	10	45
THAMIRE'S BODYGUARD	2010	7	16	41
MALDONNAS MY REVOLUTION	2008	6	14	41
ST SAPHORIN'S STRAIGHT ON	2004	8	24	39
PILLOWTALK'S RICKY LOVE	2002	12	36	38
FINNTESER REAL SHOWMAN	2000	12	25	37
DOWNSLOPES WHITE SNOWFLAKE	2009	6	20	32
DOWNSLOPES WHITE MOON	2008	5	15	31
CHARLES SNOWFLOWER V.VOORNE'S HOME	1998	4	9	31
GRACE IMAGE MY PRIORITY NUMBER ONE	2005	2	7	31

Taulukko 5. Jalostukseen käytetyt nartut 15-vuoden aikana, joilla eniten jälkeläisiä toisessa sukupolvessa. (KoiraNet-jalostustietojärjestelmä 2022)

Narttu	Synt. vuosi	Pentueet	jälkeläiset yht.	Toisessa polvessa
WHITE MAGIC NAOMI-DREAM	2002	4	14	66
MINDACARAS LOVE OF MY LIFE	2009	5	13	64
KREIVINKARTANON PANDOORA	2009	3	10	55
KESÄ KALLIO CARLOTTE	2000	4	16	54
CASSY MAY Z FAKPOLU	2009	5	23	43
CHIKING HOT QUEEN	2007	5	17	42
DOWNSLOPES WHITE ROSE	2004	2	6	38
MINDACARAS DANCING ON MY OWN	2011	4	10	34
DOWNSLOPES WHITE FLOWER	2007	3	11	33
MINDACARAS MY MAGIC DANCER	2006	5	12	32
DOWNSLOPES WHITE FANTASY	2007	4	17	31
MALTANKO'S NATIONAL TREASURE	2014	5	16	29
OSKAR PLJUS LET IT BE DIAMOND GEMENI	2014	5	17	28
PARRIMA-ARIH ESMERALDA	2006	4	18	27
GRACE IMAGE NEW DESIGN	2006	2	7	27
MALDONNAS LOVE IT LIKE IT	2001	3	8	26
DOWNSLOPES WHITE LILY	2004	1	4	25

Jalostukseen käytettyjen urosten kohdalla on käytetty ulkomaisia, kotimaisia sekä tuontikoiria. Samoja uroksia on käytetty muutaman kerran vuodessa jalostukseen. Jalostukseen käytettyjen urosten keskimääräinen jalostuskäytön ikä on hieman yli 3 – vuotta, vähän vuodesta riippuen.

Nartuissa on jalostukseen käytetty samoin kuin urostenkin kohdalla kotimaisia ja tuontikoiria, mutta kotimaisten koirien osuus on suurempi kuin urosten kohdalla. Jalostusnartuilla keskimääräinen jalostuskäytön ikä on ollut hieman korkeampi kuin urosten kohdalla, lähempänä 4- vuotta. Seuraavassa kuviossa on esitetty jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen vuosittainen keskimääräinen jalostuskäytönikä.

Kaavio 8. Keskimääräinen jalostuskäytön ikä vuosina 2000 - 2022. Keskiarvoisesti jalostukseen käytetään kolmen ja puolen vuoden ikäisiä koiria. Uroksia käytetään hieman nuorempana kuin narttuja. (KoiraNet- Jalostustietojärjestelmä 2023)

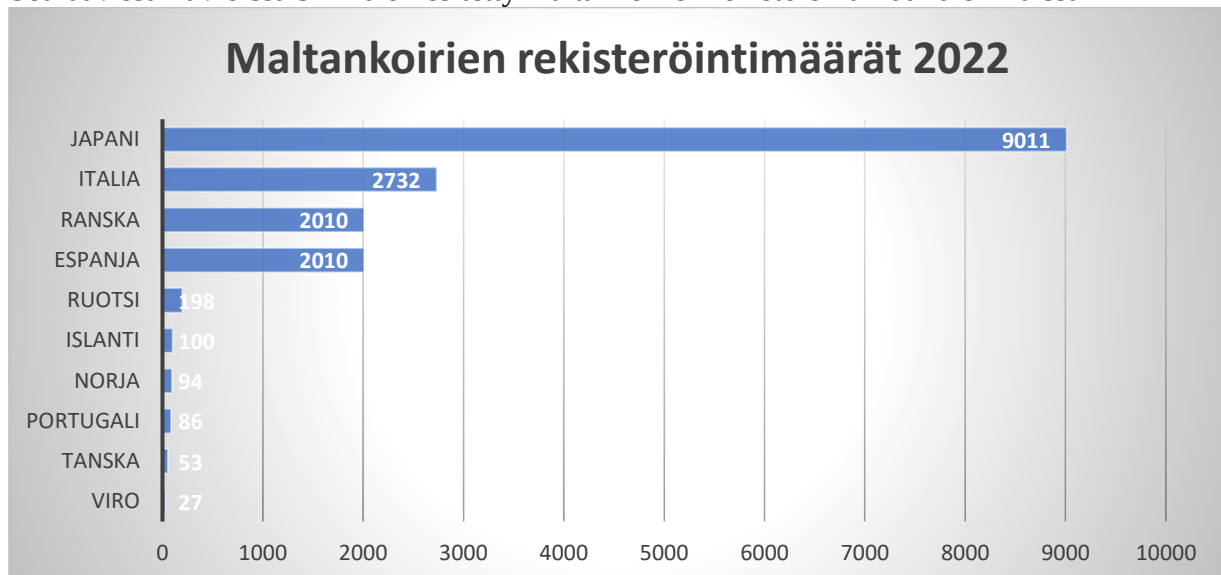
Olisi tärkeää, ettei jalostukseen käytettäisi liian nuoria koiria ja että uroksenkin käyttö jakautuisi useampien vuosien ajalle. Tällöin voidaan seurata millaisia ominaisuuksia koirat periyttävät jälkeläisilleen ja seurata myös terveyden tilan kehittymistä koiran vanhetessa.

4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa

Maailmalla maltankoiria on huomattavasti suositumpi rotu kuin Suomessa. Japanissa rotu on kymmeneksi suosituimpien rotujen joukossa ja Amerikassa maltankoiria sijoittuu 20 -30 suosituimman koirarodun joukkoon kaikista roduista. Rodun alkuperämaassa Italiassa kasvatetaan vuosittain läheemmäs 3000 maltankoiran pentua ja maltankoiria on hyvin suosittu rotu myös Espanjassa ja Ranskassa, jossa pentuja rekisteröidään 2000 vuodessa. Saksassa rekisteröinnit on n.300 yksilön luokkaa.

Maltankoirien tarkkaa määrää maailmalla on vaikea arvioida, koska tilastotietoa rekisteröinti määrästä ei ole helposti saatavilla kaikista maista. Euroopassa näyttelyissä maltankoiria kilpailee suurempi määrä kuin Suomessa, mikä viittaa siihen, että koirien määrät olisivat suuremmat tai näyttelyaktiivisuus vilkkaampaa. Lisäksi maailmalla on vielä paljon rekisteröimättömien koirien tuotantoa ja rotusekoituksia, joiden määrää ei ole tarkempaa tietoa.

Seuraavissa kuvioissa 9 – 10 on esitetty maltankoirien rekisteröintimääriä erimaissa

Kaavio 9. Maltankoirien rekisteröintimäärät vuonna 2022 erimaissa. (Norsk Kennel Klub, Hundareaktarfelag Islands - Icelandic Kennel Club, Dansk Kennel Klub, Eesti Kennelliit, Svenska Kennelklubben, Japan Kennel Club, Ente Nazionale della Cinofilia Italiana, Société Centrale Canine pour l'Amélioration des Races de Chiens en France, Real Sociedad Canina de España, Clube Português de Canicultura)

Rodun kotimaassa Italiassa maltankoiran suosio viimeisen 10 vuoden aikana tuplaantunut vajaasta 1500 pennusta lähes 3000 pentuun vuodessa. Japanissa, jossa maltankoiran on hyvin suosittu rotu, pentuja rekisteröidään vuosittain moninkertainen määrä muihin maihin verrattuna, viimeisen 5 vuoden aikana vuosi rekisteröinti määrät nousseet reilusta 8000 reiluun 9000 yksilöön/vuosi. (Japan Kennel Club, CBM Il Club Del Bolognese e Maltese)

4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta

Maltankoirien suosio on kasvanut ja rekisteröityjen pentujen määrä on myös pienessä nousussa. Edeltävän 10 vuoden (2013-2022) on tuonteja tuotu 112 kpl (11,3%), keskimäärin 11 koiraa per vuosi. Määrät vuosittain ovat vaihdelleet välillä 6 – 16. Rekisteröintejä on samalla aikavälillä ollut 989 kpl. Ajanjaksolla 2003-2012 maltankoiria rekisteröitiin 538 kpl ja tuonteja oli tuotu 35 kpl

(6,5%). Suhteessa rekisteröintimääriin tuontikoirien määrä on 20 vuodessa lähes kaksinkertaistunut. Yhdistelmien sukusiitosaste on pysynyt hyvällä alhaisella tasolla ja myös tehollisesta populaatiosta on noussut korkeammaksi kriittiseltä tasolta. Geenipohjaa tulee myös jatkossa käyttää laajemmin rodun monimuotoisuuden säilyttämiseksi.

Suomessa maltankoirien jalostuspohja on elpymässä tuontikoirien käyttömahdollisuuksien myötä, mutta vielä on haasteita, jotta jalostuspohjaa käytettäisiin laajemmin ja saataisiin kotimaisista pennuista riittävästi hyviä koiria jatkojalostukseen. On tärkeää noudattaa rodulle määriteltyjä maksimi jälkeläismääriä ja jakaa käyttöä pidemmälle aikavälille, vaikkakin yksittäinen koira olisi näytelyissä menestynyt tuonti.

Maailmanlaajuisesti ajateltuna maltankoiralla on hyvin populaatiota ja jalostuspohjaa. Jotta sitä pystyisi käyttämään laajemmin olisi lisättävä koirien tuontia ja vientiä erisukuisista linjoista. Tuontikoirien kohdalla on tärkeää kasvattajien luotettavuus, koska kaikissa maissa rodunjalostus ei ole yhtä vastuullista kuin Suomessa. Riskit mahdollisista perinnöllisistä sairauksista tuontien mukana lisääntyy, mutta niitä voidaan joiltain osin ennaltaehkäistä ennen jalostuskäyttöä tehdyillä terveystarkastuksilla.

4. 2. Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta

Rotumääritelmän mukaan maltankoiria on eloisa, helposti kiintyvä, kiltti ja hyvin älykäs koira. Hylkäävinä virheinä pidetään vihaisuutta tai liiallista arkuutta.

Historian alkuaikoina rodun esi-isät metsästivät sataman varastoissa ja laivoissa hiiriä ja rottia. Rotu tunnettiin jo muinaisessa Roomassa perheenemäntien ja salonkien seurakoirana. Maltankoiran varsinainen käyttötarkoitus on seurakoiria.

4.2.2 Jakautuminen näyttely- /käyttö- /tms. -linjoihin

Maltankoiria on seurakoiria, joten jakautumista käyttölinjoihin ei rodussa esiinny. Suomessa maltankoirien määrät ja kasvatus on melko vähäistä. Koirat myydään kotikoiriksi ja niiden kanssa voi harrastaa kaverikoiratoimintaa, näyttelyitä, agilityä, rallytokoa yms. Rodussa ei ole eriytynyt erillisiä linjoja eri harrastuksiin tai käyttötarkoituksiin. Kasvattaja pyrkii saamaan lupaavia pentuja näyttelyistä kiinnostuneeseen kotiin ja mahdolliseen jatkojalostuskäyttöön. Seurakoiralle tärkeää on hyvä terveys sekä sosiaalinen ja ystävällinen luonne.

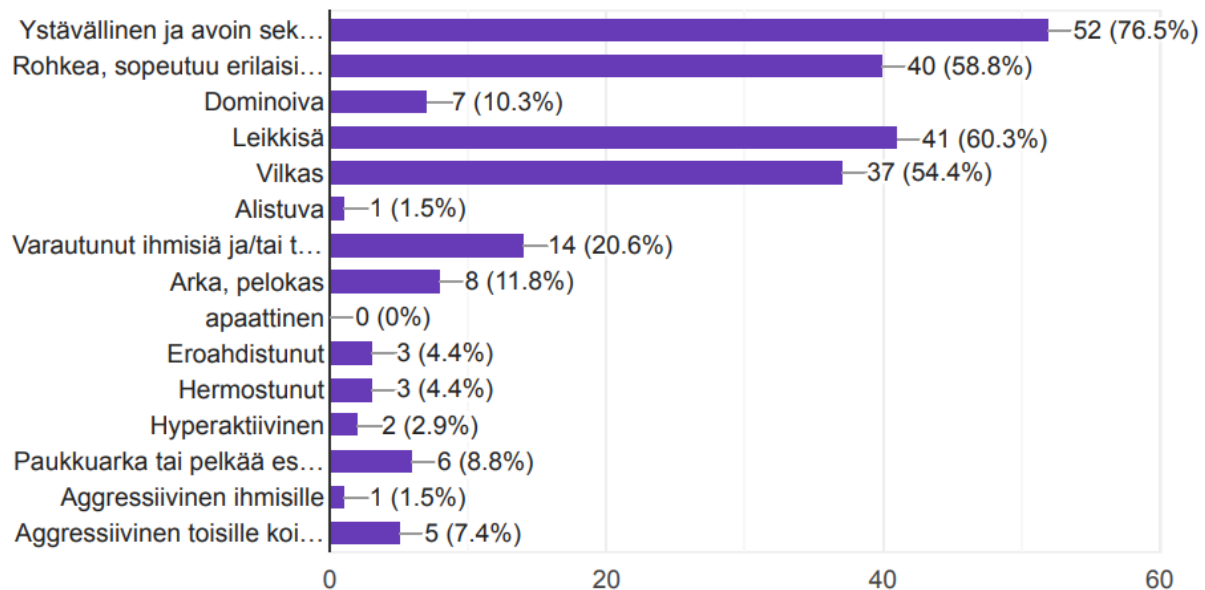
4.2.3 PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus ja/tai kuvaus

Maltankoiralla ei ole PEVISA-ohjelmaan sisällytettyä luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testausta ja/tai kuvausta.

4.2.4 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

Maltankoiran tulee olla luonteeltaan tasapainoinen, itsevarma, iloinen, ystävällinen, riittävän rohkea ja rauhallinen. Maltankoiria on hyväntahtoinen ja yhteistyöhaluinen, mutta se voi olla myös itsepäinen ja erittäin voimakastahtoinen. Se vaatii normaalin tapakasvatuksen. Maltankoiria on valpas, leikkisä ja helppo koulutettava.

Yhdistyksen tekemässä terveyskyselyssä 2021 kysyttiin koirien luonne ominaisuuksia. Kyselyyn saatiin vastaus 68koirasta (52% uroksia ja 48% narttuja). Valitettavasti luonne kysymyksessä ei ole eroteltu eri sukupuolien vastauksia, jotta voitaisiin paremmin analysoida tuloksia. Kaaviossa 10 on esitetty kyselyn vastaukset.

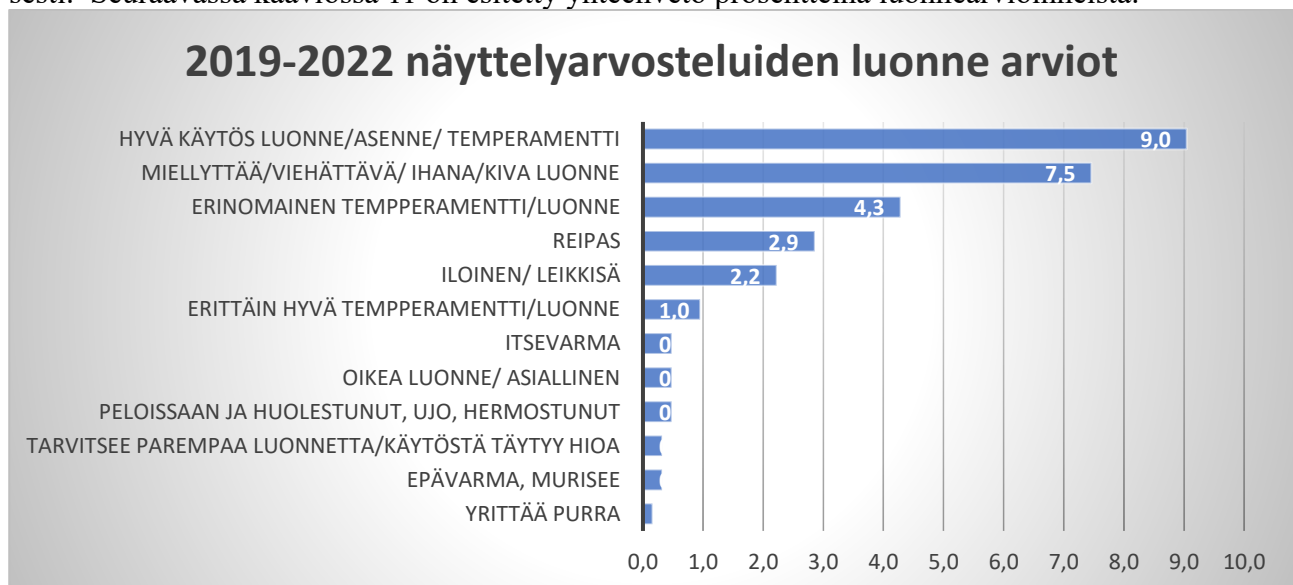

Kaavio 10. *Maltankoiran luonne*. Luonteenpiirteet, joita maltankoiralla esiintyy 2021 yhdistyksen terveyskyselyn tulokset

Ei toivottuja luonteenpiirteitä, kuten arkuutta, eroahdistusta, paukkuarkuutta (pelko, ilotulitteille tai ukkosen äänille) ja aggressiivista käyttäytymistä toisia koiria tai ihmisiä kohtaan esiintyy joillain yksilöillä. Hyperaktiivisuus ja muu häiriökäyttäytyminen voi hankaloittaa koiran normaalia elämää. Myös haukkuherkkyys voi olla periytyvä luonteenpiirre, johon tulisi kiinnittää huomiota. Aikaisempien kyselytulosten mukaan aggressiivisuutta esiintyy selkeästi enemmän uroksilla kuin nartuilla.

Koiranäyttelyissä edeltävän 10 vuoden aikana (2012-2022) 4 koiraa on saanut arvosanan EVA (ei voida kaikilta osin arvostella) ja 3 koiraa arvosanan HYL (hylätty).

Vuosien 2019 - 2022 aikana näyttelyissä käyneet maltankoirat ovat saaneet yhteensä 630 arvostelua (mukana pentunäyttelyt). Arvosteluista keskimäärin 30 %ssa oli arvioitu koiran luonnetta sanallisesti. Seuraavassa kaaviossa 11 on esitetty yhteenveto prosentteina luonnearviointeista.

Kaavio 11 .Maltankoiran luonnearviot koiranäyttelyistä 2019 -2022. (Maltankoirat-Bichon maltais -lehdet (1/2020, 1/2021, 1/2022, 1/2023, 2/2023)

Positiivisia arviointeja (erinomainen, erittäin hyvä, ihastuttava, miellyttävä, kiva, viehättävä luonne, iloinen, reipas) oli 27 %, neutraaleja (itsevarma, oikeanlainen/asiallinen) 1 % ja ”negatiivisia” arviointeja (ujo, pelokas, hermostunut, epävarma, murisee) oli 1,3 % kaikista.

Arkuus tai muut puutteet hermorakenteessa rajoittavat koiran sekä sen omistajan elämää. Tutkimuksen mukaan arkuus ja pelokkuus ovat voimakkaasti periytyviä ominaisuuksia, joiden periytymisaste on jopa 50 %. Asiaan tulee suhtautua vakavasti. (Goddard ja Beilharz 1983, Sundgren 2003)

Kennelliiton jalostustietojärjestelmään ei ole kuolinsyyksi ilmoitettu yhtään lopetusta käyttäytymisongelmien vuoksi. (Koiranet-jalostustietojärjestelmä, 2023)

4.2.5 Käyttö ja koeominaisuudet

Maltankoirat leikkivät mielellään muun muassa aktiivileluilla, halutessaan koira keksii keinon ovien aukaisemiseksi tai muun esteen ylittämiseen. Maltankoiria hahmottaa hyvin ympäristönsä ja sen kanssa voi harrastaa agilityä. Oppivaisuuden ansiosta maltankoiria sopii myös tottelevaisuuskoulutukseen tai koiratanssiin.

Maltankoiria on seurakoira ja suosituin harrastusmuoto maltankoirien kanssa ovat koiranäyttelyt, jotka ovat myös tärkeitä rodun jalostuksen kannalta.

Muutamia maltankoiria on kilpaillut tottelevaisuuskokeissa. Ensimmäinen TOKOssa kilpaillut maltankoiria (s. 1977) kilpaili melkein 10 vuotta lajin parissa. Vuosina 1993 -1998 TOKOssa kilpaili 1 maltankoiria ja vuonna 2014 TOKOssa on kilpaillut kaksi koira (Koiranet-jalostustietojärjestelmä)

Ensimmäinen Suomessa agilityssä kilpaillut maltankoiria vuosina 2000 – 2003. (Maltankoiria lehti 3/2003). Nykyään agilityä harrastetaan rodun kanssa enemmän, vaikka kilpailuissa maltankoiria näkee edelleen harvoin. Vuosina 2013-2015 agility kilpailuissa on kilpaillut yksi maltankoiria hyppyradalla ja perusradalla. (Koiranet-jalostustietojärjestelmä)

Myös rally-toko on maltankoiralle sopiva harrastuslaji. Rally-tokossa on kilpaillut vuosina 2014-2015 yksi maltankoiria. Vuosina 2018 - 2019 1 maltankoiria ja vuosina 2020-2021 1 koira. (Koiranet-jalostustietojärjestelmä).

Vuonna 2005 aloitti toimintansa kaverikoira Vinski, jonka Suomen Kennelliitto palkitsi vuonna 2007 Turun koiranäyttelyissä. Kaverikoira vieraili erilaisissa laitoksissa, kuten päiväkodeissa ja palvelutaloissa ihmisten luona, jolla ei olisi muuten mahdollisuutta lemmikkien hoivaamiseen (Maltankoiralehti 1/2007). Kaverikoira toiminnassa on viime vuosina ollut mukana useampikin maltankoiria eripuolilla Suomea.

”Suomen ensimmäinen lukukoira oli maltankoiria Börje (s. 2010 - 2020), joka on saanut koulutuksen Yhdysvalloissa ja toimii Espoon kirjastossa. Börjelle lukevat lukemaan opettelevat 6-8 -vuotiaat sekä lukemisen kanssa ponnistelevat lapset, nuoret ja aikuiset” (Maltankoiralehti 2/2011).

Myös muualla maailmalla maltankoiria on ensisijaisesti seurakoira.

Maltankoiria on käytetty erilaisissa tehtävissä kuten terapiakoirina, sirkuskoirina ja jopa jälkikoirina.

4.2.6 Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen

Kotiolloissa maltankoiria on mukava lemmikki. Koira ei ole kauniista ulkonäöstään huolimatta koiriste eikä lelu. Turkki tarvitsee säännöllistä hoitoa, mikäli se halutaan pitää pitkänä. Maltankoirat kiintyvät omistajaansa voimakkaasti ja seuraavat mielellään kaikenlaista puuhailua. Tilaisuuden tullen koira nauttii mieluusti huomiosta ja hellyydestä omistajansa sylissä. Kun koira totutetaan pienestä pitäen hellävaraisesti säännöllisiin turkinhoitohetkiin, on kokemus koiralle miellyttävämpi.

Maltankoiria pärjää hyvin perheen ainoana koirana, mutta tulee myös hyvin toimeen erirotuisien koirien, kissojen ja muiden pikkulemmikkieläimien kanssa. Reviirin vahtimiskäyttäytymistä esiintyy voimakkaammin silloin, kun koiria on useampia.

2012 ja 2015 teetetyn terveyskyselyn vastausten mukaan uroksilla näkyi selvemmin hormonien vaikutus käyttäytymiseen. Noin kolmasosalla uroksista ruokahalu huononee ja levottomuus lisääntyy, kun lähistöllä on kiima-aikaisia narttuja. Uroksista 10 % käyttäytyy myös normaalia äänekkäämmin. Nartuista runsas 10 % käyttäytyy levottomammin. Sekä urokset että nartut saattavat merkkeillä sisätiloihin hormonien vaikutuksesta, uroksista 10 % ja nartuista 5 %. Vastaavasti myös lelun tai toisen koiran ”astumista” esiintyy molemmilla sukupuolilla. (Maltalaiset ry)

Lähes kaikki astutukset tapahtuvat luonnollisesti. Vain harvoissa poikkeustapauksissa on käytetty keinosiemennystä. Keinosiemennys ei johtunut siitä, että astutettavat koirat eivät olisi tulleet toimeen keskenään. (Maltalaiset ry)

Maltankoirat ovat yleensä hyviä emoja ja huolehtivat pennuistaan hyvin. Joissain yksittäisissä tapauksissa emonvaistot ovat olleet puutteelliset ja kasvattajan on pitänyt ohjata emoa pentujen hoidossa, imetyksessä ja puhtaanapidossa. ”Maltankoirien emonvaistot arvioitiin hyviksi asteikolla 1-5, jossa 1 kuvastaa heikkoa emon vaistoa ja 5 voimakasta emonvaistoa, keskiarvoksi laskettuna arvo oli 4,4. Myöskään sektiolla ei voida todeta olevan vaikutusta emonvaistojen voimakkuuteen. Emot imettivät pentujaan kolmesta viikosta 15 viikon ikäisiksi, keskiarvollisesti n.6 viikkoa.” (Maltalaiset ry)

4.2.7 Yhteenveto rodun käyttäytymisestä ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta

Luonne on tärkeä osa rodun yleisvaikutelmaa. Jotta maltankoirien luonteet pysyvät ystävällisinä, sosiaalisina ja tasapainoisina, ei arkoja tai aggressiivisia koiria saa käyttää jalostukseen. Jalostukseen tulee käyttää hyvän hermorakenteen omaavia koiria. Jalostukseen ei saa käyttää koiraa, jolla on normaalia elämää haittaavia piirteitä kuten paukkuarkuus, eroahdistus, aggressiivisuus, hyperaktiivisuus tai muu häiriö käyttäytyminen. Jalostusvalintoja tehdessä on kiinnitettävä huomiota sekä jalostuskoiran, että kumppanin luonteenpiirteisiin, sekä koirien muiden sukulaisten luonteeseen ja käyttäytymiseen, ettei epätoivotut luonteenpiirteet lisäännä rodussa tulevaisuudessa sukupolvissa. Maltankoirien luonteista ja käyttäytymisestä kerätään lisää tietoa kyselyiden ja testauksien avulla.

Pennunostajia tulee opastaa riittävän hyvin koiran sosiaalistamiseen ja oikeaan kasvatukseen. Myös kasvattajalla on suuri vastuu pentujen varhaisen iän sosiaalistamisessa. Maltankoiria on seurakoiria, jonka tulee olla avoin, ystävällinen, sosiaalinen, tasapainoinen ja riittävän rohkea toimimaan erilaisissa arkipäiväisissä tilanteissa, liikkumaan erilaisilla pinnoilla ja ympäristöissä, niin ettei koiralla aiheudu siitä stressiä.

4. 3. Terveys ja lisääntyminen

4.3.1. PEVISA -ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat

Rotu voidaan liittää PEVISA ohjelmaan vain rotujärjetön aloitteesta. Rodulla, joka anoo PEVISA-ohjelmaa tulee olla voimassa oleva jalostuksen tavoiteohjelma (JTO), joka sisältää perusteet PEVISA-ohjelman vahvistamiselle. Rotukohtainen PEVISA ohjelma tai sen muutos tulee hyväksyä rotuyhdistyksen yleiskokouksessa, ennen rotujärjestön yleiskokouksen käsittelyä.

Maltankoiran 1.1.2020 aloitettua polvitarkastuksen PEVISA ohjelmaa jatketaan Suomen kennelliiton jalostustoimikunnan 28.8.2023 hyväksymisen mukaisesti 1.1.2024 – 31.12.2028.

Rotukohtainen PEVISA:

Pentujen vanhemmista tulee olla voimassa oleva polvitutkimuslausunto. Rekisteröinnin raja-arvo on patellaluksaation aste 2 ja tällainen koira on paritettava sellaisen koiran kanssa, jonka patellaluksaatiotulos on aste 0.

Ulkomaisten jalostusurosten ja tuontien kohdalla Kennelliiton jalostustieteellinen toimikunta pyytää etukäteen tarkistamaan Kennelliitosta hyväksytäänkö koiran mahdollinen ulkomainen polvitutkimuslausunto. Jos pentueen rekisteröintini tarvitaan poikkeuslupa, tulee se anoa ja lupa saada ennen astutusta.

PEVISA ohjelman aikana jalostukseen käytetyt koirat on tarkastettu ohjeen mukaisesti. Muiden suositeltujen terveystutkimusten määrät rodussa on edelleen melko vähäinen myös jalostuskoirien osalta. Rotu voidaan liittää PEVISA ohjelmaan rodussa ilmenevien vakavien perinnöllisten sairauksien tutkimiseksi ja rajoittamaan sairaiden yksilöiden käyttöä jalostuksesta, jotta rotu pysyisi terveenä tulevilla sukupolvissa.

1980-luvulla maltankoirassa tuli esiin patellaluksaatiota, jolloin sairauksien vastustamiseen silloinen jalostustoimikunta ryhtyi suosittelemalla kasvattajille jalostukseen käytettävien yksilöiden polvitutkimusta. Kuitenkin sosiaalisessa mediassa on tullut esille useita tapauksia maltankoiran polvi-leikkauksista patellaluksaation vuoksi Suomessa ja ulkomailla.

Vuonna 2017 rotuyhdistys käynnisti polvitarkastuskampanjan, jotta saataisiin koiria enemmän polvitarkastuksiin. Tuloksia saatiinkin kerättyä enemmän kuin aikaisempina vuosina ja tuloksista voidaan tehdä tilastollisia johtopäätöksiä. Yli puolet tarkastuksissa käyneistä koirista oli alle 3-vuotiaita, mikä saattaa hieman vääristää tuloksia. Iän vanhetessa yleensä tulokset hieman heikkenevät.

PEVISAn asetetut raja-arvo 2, jota voi käyttää jalostukseen, jos parituskumppanilla polvitulos 0. Tällöinkin on syytä harkita, onko polvituloksen 2 omaava koira muilta ominaisuuksiltaan niin hyvä, että sitä kannattaa jalostukseen käyttää. Toivottavaa on myös, että jälkeläisten polvet tarkastetaan, ennen koiran käyttöä uudelleen jalostukseen. Koirat joilla ei ole polvitarkastustulosta tai tulos on 3 tai 4 ei tule käyttää jalostukseen – pentuja ei rekisteröidä.

Koirarekisteröintiohjeen mukaan, Kennelliiton yleisen jalostuksen tavoiteohjelman mukaisesti jalostuksesta suljetaan pois koirat, joilla on Kennelliiton hyväksymissä virallisista terveystutkimuksista asteikon huonoin tulos, esimerkiksi patellaluksaatio aste 4 (Kennelliitto.fi). Myöskään koiraa, jolla on leikatut polvet ei käytetä jalostukseen.

Patellaluksaatio, eli polvilumpion sijoiltaanmeno on yleinen perinnöllinen ongelma pienikokoisilla roduilla. Patellaluksaatio voidaan tunnistelemalla luokitella neljään eri vaikeusasteeseen, kuten seuraavassa taulukossa on kuvattu.

Taulukko 6. Putnamin asteikko patellaluksaation asteista. (Kennelliitto.fi)

Aste 0:	Polvilumpio ei luksoitu (ei mene sijoiltaan)
Aste 1	Polvinivel on lähes normaali. Polvilumpiota voidaan liikutella helpommin kuin normaalisti ja patella saadaan luksoitumaan mikäli polvea samalla ojennetaan. Patella saattaa luksoitua ajoittain, mutta se palautuu itsestään paikoilleen. Polvilumpion suoran siteen kiinnityskohta saattaa olla lievästi kiertynyt.
Aste 2	Polvilumpio on tavallisesti paikoillaan raajan ollessa ojennettuna. Lumpio luksoituu polvea koukistettaessa tai rotatoitaessa (kierrettäessä) ja pysyy poissa telaurasta kunnes se asetetaan takaisin paikoilleen. Sääriluun (tibia) yläosa on kiertynyt jopa 30 astetta sisäänpäin (pienet koirat).
Aste 3	Polvilumpio on yleensä luksoituneena. Lumpio saadaan asetettua tilapäisesti paikoilleen. Sääriluun yläosa on kiertynyt jopa 30–60 astetta.
Aste 4	Polvilumpio on pysyvästi sijoiltaan, eikä se pysy telaurassa ilman leikkausta. Sääriluun yläosa kiertynyt jopa 90 astetta.

Taulukko 7. Polviniveltilasto. Viimeisen kymmenen vuoden aikana syntyneistä koirista yhteensä 15 % on polvitarkastettu. (Koiranet-jalostustietojärjestelmä 2022)

Vuosi	Syntyneitä	0		1		2		3		4		Yhteensä	Tutkittu	operoitu
2012	64	9	69 %	2	15 %	1	8 %	1	8 %	0	0 %	13	20 %	0 %
2013	66	14	74 %	1	5 %	2	11 %	1	5 %	1	5 %	19	29 %	0 %
2014	62	14	56 %	8	32 %	2	8 %	1	4 %	0	0 %	25	40 %	0 %
2015	76	14	70 %	6	30 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	20	26 %	0 %
2016	117	28	72 %	6	15 %	4	10 %	0	0 %	1	3 %	39	33 %	0 %
2017	86	21	78 %	4	15 %	2	7 %	0	0 %	0	0 %	27	31 %	0 %
2018	136	31	79 %	6	15 %	2	5 %	0	0 %	0	0 %	39	29 %	0 %
2019	97	18	90 %	2	10 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	20	21 %	0 %
2020	114	17	63 %	7	26 %	3	11 %	0	0 %	0	0 %	27	24 %	0 %
2021	116	1	100 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	1	1 %	0 %
Yhteensä	934	167	73 %	42	18 %	16	7 %	3	1 %	2	1 %	230	25 %	0 %

Yhdistyksen terveystarkastuksen 2021 mukaan yli puolet (53%) koirista, joita vastaukset koskivat olivat käyneet polvitarkastuksessa (otoskoko 68). Koirista 5% polvet oli operoitu patellaluksaation tai ristisiteen repeämisen/ katkeamisen vuoksi.

4.3.2. Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat

Silmätutkimuksia on tehty muutamalle prosentille suomalaisista maltankoirista. Esille on tullut muutama tapaus, jossa maltankoiralla on todettu distichiasis, eli silmän luomessa kasvaa ylimääräisiä ripsiä luomirauhasessa tai sen vieressä. Tapaukset ovat olleet lieviä ja sairaus aiheuttaa koiralle,

silmien ärsytysoireita. Lisäksi todettu yksittäinen tapaus, jossa koiralla todettu RD multifokaali. Ulkomailla rodussa on tullut esille tapauksia, joissa maltankoiralla on todettu silmissä PRA. Myöskään yhdistyksen teettämässä terveystarkastuksessa ei ole tullut esille vakavia silmäsairauksia.

KoiraNet-jalostustietojärjestelmän maltankoirien sydäntutkimustilastossa, ei näy tuloksia todetuista sydämen sivuäänistä, mutta yksittäisten koirien kohdalla järjestelmästä löytyy tieto todetusta sivuäänestä sydämessä. Terveystarkastuksen mukaan sydämen toimintaa liittyviä oireita esiintyi vanhemmilla yli 11 -vuotiailla koirilla. Näissä tapauksissa esiintyi sydämessä sivuääniä, sydämen vajaatoimintaa tai laajentunut sydän. 2021 terveystarkastuksessa tuli esille muutama tapaus jossa koiralla oli todettu sydämen sivuääni (yli 8 vuoden ikäisenä) ja yksittäinen sydämen vajaatoiminta.

Jalostukseen käytettävillä koirilla suositellaan tehtäväksi myös silmätarkastuksia ja sydämen kuuntelututkimus. Mikäli vapaaehtoisten tutkimustulosten tai muuta kautta tulee esille, että Suomessa maltankoirilla esiintyy vakavia perinnöllisiä sairauksia, rotuyhdistyksellä on mahdollisuus liittää rotu PEVISAn piiriin, ongelman laajuuden selvittämiseksi, leviämisen estämiseksi ja tulevien koirasukupolvien terveyden turvaamiseksi. Jalostukseen saa käyttää vain terveitä yksilöitä ja kasvattajalla on vastuu sen toteutumisesta.

Koira joita ei käytetä jalostukseen ja ovat olleet suhteellisen terveitä, eivät useinkaan käy virallisissa terveystarkastuksissa. Jos koiralla ilmenee vaivaa, voidaan se todeta eläinlääkärissä, ilman että tulos kirjattaisiin jalostustietojärjestelmään.

Maltankoirat ry tekee säännöllisesti 3-vuoden välein terveystarkastuksia, joilla seurataan koirien terveydentilaa ja kerätään tietoa rodussa esiintyvistä sairauksista. Kyselyn vastauksien määrä on ollut aikaisemmin vähäinen eikä sen tuloksista voida tehdä tilastollisesti merkittäviä johtopäätöksiä. Viimeisimpään kyselyyn 2021 vastauksia saatiin 68 koirasta. Terveystarkastusten 2007, 2012, 2015 ja 2018 tuloksien yhteenvedot löytyvät yhdistyksen vanhoilta kotisivuilta <https://maltalaiset.wordpress.com/jalostus/terveys/>. Uusimman terveystarkastuksen 2021 tulokset löytyvät uusilta kotisivuilta maltalaiset.fi.

Terveystarkastusten mukaan maltankoirilla esiintyi seuraavanlaisia terveysongelmia:

- Silmätulehduksia, korvatulehduksia, ientulehduksia, virtsatie-, hiiva-, iho- tai suolistotulehduksia, anaalirauhastulehdus, eturauhastulehdus ja kohtutulehduksia. Esille tuli yksittäisiä tulehdussairauksia; hännänpään tulehdus, mikä johti hännän amputointiin.
- Muita sairauksia todettu muutama maksasairaus ja yksittäisiä tapauksia munuaisten vajaatoiminta, kilpirauhasen vajaatoiminta, virtsakiviä ja ruuansulatuskanavan ongelmia.
- Ruoka-aine allergioita ja atooppisia iho-oireita oli todettu alle 4 % kyselyyn vastanneista.
- 16 %:lla kyselyssä mukana olleista koirista esiintyi silmien vuotamista, joko ajoittaista tai jatkuvaa. Muutamilla koirilla silmät olivat vuotaneet vain koiran ollessa pentu. Silmien vuotamisen seurauksena usein koirien karvat silmien alta värjäytyvät.
- Esille tuli yksittäisinä synnynnäisinä vikoina: kivesvika, kyynelkanavan puuttuminen toisesta silmästä ja muutamassa tapauksessa oli pieni napatyrä, mikä ei ole vaatinut leikkausta. Joissakin tapauksissa tuli esille kuulon heikkenemistä vanhenemisen myötä. (Maltalaiset ry)

1980 esiintyi joitain epilepsia tapauksia. Kyseiset linjat ohjeistettiin jättämään pois jalostuksesta ja nykyään Suomessa ei tiedetä epilepsiaa esiintyvän rodussa.

Esille on myös tullut trakean kollapsi (henkitorven rustorenkaiden kasaan painuminen) -tapaus. Vaiva vaikeuttaa koiran hengitystä ja pahenee usein rasituksesta tai koiran kiihtyessä. Vaivaa on raportoitu esiintyvän Amerikassa maltankoirilla.

Lisäksi yksittäinen tapaus, jossa maltankoiralla on Suomessa diagnosoitu LeggPerthes.

Maltankoirilla on esiintynyt yliherkkyyttä eläinlääkevalmisteelle puutiaisia ja kirpputartuntoja vastaan, mikä vaikuttaa koiran verenkierron kautta. Valmiste on johtanut neurologisiin pysyviin oireisiin ja lopulta johtanut koiran kuolemaan. Suomessa eläinlääkärin toteamia tapauksia maltankoirilla on kaksi. Myös ulkoisesti käytetystä punkki karkotteesta on aiheutunut vastaavia oireita maltankoirilla.

Myös purentavirheisiin tulisi kiinnittää enemmän huomiota ja välttää käyttämästä jalostukseen linjoja, joissa esiintyy esimerkiksi hammaspuutoksia, voimakasta ylä- tai alapurentaa. Hammaskivi ja sen aiheuttama ientulehdus oli yleisin terveydellinen haitta, johon voidaan vaikuttaa ruokinnalla ja säännöllisellä hampaiden hoidolla. Joitain sairauksia voi aiheuttaa tai pahentaa ympäristötekijät, vääränlainen hoito tai hoidon puute.

Ulkomailla raportoitu maltankoiralla esiintyvän seuraavia sairauksia (BVA British Veterinary Association, American Maltese Association, Dogzhealth, Yourpurebredpuppy):

- synnynnäiset sydänsairaudet (SAS) ja (PS),
- silmäsairaudet; ylimääräisiä ripsiä, sarveiskalvo haavaumat, PRA, kaihi, kyynelkanavan ahtaumat
- epilepsia, ”valkoisen koiran vapina oireyhtymä”
- kilpirauhasen vajaatoiminta,
- maksa shuntti
- hammasongelmat, hammaskivi, ientulehdus
- hypoglykemia, alhainen verensokeri
- trakean kollapsi
- patella luksaatio
- kuurous
- napatyrä
- virtsakivet
- idiopathic cerebellitis, White shaker-syndrooma

4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt

Maltankoiraa on pidetty varsin pitkäikäisenä rotuna - Suomen vanhin maltankoiraa oli kuollessaan 17 v 11 kk eikä tämä ollut ainut yli 17 vuoden ikään elänyt maltankoiraa. Tilastollinen keskiarvoinen elinikä on runsaat 10 vuotta, mikä vastaa on ihan normaalia pienien koirien elinikää.

Maltankoiran suurin kuolin syy tilaston mukaan on vanhuus, johon on kuollut 34% koirista keskimäärin 12vuoden 4kk iässä. Kuolemaan johtaneista sairauksista yleisin on kasvainsairaudet/syöpä (8,4%) ja sydän sairaudet 5,8%. Taulukossa 8 on esitetty eri kuolin syyt ja keskimääräinen elinikä ja prosentuaaliset määrät kuolemista.

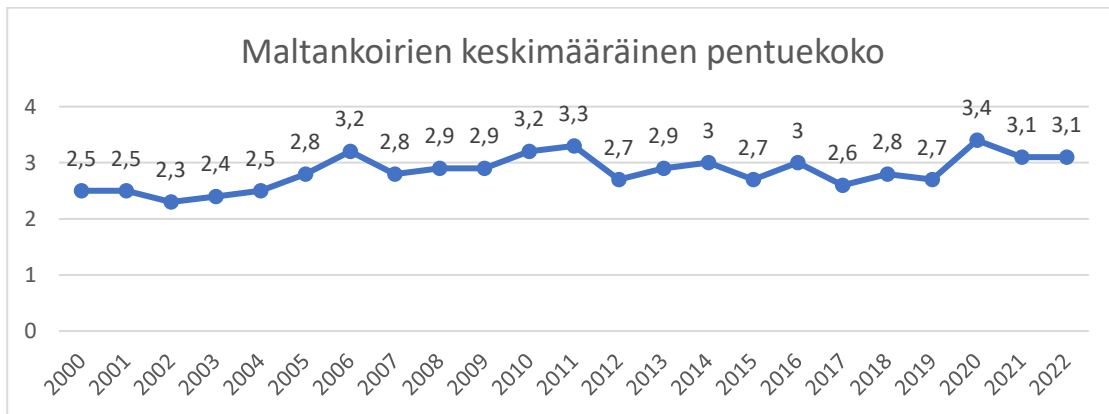
Taulukko 8. Yleisimmät kuolinsyyt (Koiranet-Jalostustietojärjestelmä 28.5.2023)

Kuolinsyy	Keskim. elinikä	Yhteensä	%
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	12 vuotta 4 kuukautta	65	34,0
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	10 vuotta 0 kuukautta	32	16,8

Kasvainsairaudet, syöpä	8 vuotta 9 kuukautta	16	8,4
Muu sairaus, jota ei ole listalla	9 vuotta 0 kuukautta	15	7,9
Sydänsairaus	10 vuotta 7 kuukautta	11	5,8
Tapaturma tai liikennevahinko	4 vuotta 9 kuukautta	9	4,7
Kuollut ilman sairauden diagnosointia	8 vuotta 10 kuukautta	8	4,2
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	9 vuotta 1 kuukautta	6	3,1
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	12 vuotta 3 kuukautta	5	2,6
Selkäsairaus	10 vuotta 3 kuukautta	5	2,6
Lopetus ilman sairauden diagnosointia	11 vuotta 2 kuukautta	5	2,6
Hermostollinen sairaus	6 vuotta 6 kuukautta	5	2,6
Luusto- ja nivelsairaus	6 vuotta 8 kuukautta	3	1,6
Immunologinen sairaus	10 vuotta 5 kuukautta	3	1,6
Synnytysvaikeus	3 vuotta 7 kuukautta	1	0,5
Sisäeritysrauhasten sairaus	8 vuotta 2 kuukautta	1	0,5
Iho- ja korvasairaudet	5 vuotta 1 kuukautta	1	0,5
Kaikki yhteensä	10 vuotta 2 kuukautta	191	

4.3.4 Lisääntyminen

Suomessa maltankoiria syntyy keskimäärin 30 pentuetta ja keskimäärin n.88 pentua vuodessa (10 viimeisintä vuotta). Pentuekoko on kasvanut vuosien saatossa ja tällä hetkellä pentueessa on n. 3 pentua. Muutama suuri 6-7 pennun pentue on myös syntynyt viime vuosina. Kohdassa 4.1 on tarkemmat tiedot rodun vuosittaisista rekisteröintimääristä. Alla olevassa kaaviossa on keskiarvoiset pentujen lukumäärät poikueessa.

Kaavio 12. Maltankoiran pentuekoon vuosittainen keskiarvo 2000-2022. (KoiraNet-jalostustietojärjestelmä 2023)

Terveyskyselyiden yhteydessä on kyselty lisääntymiseen liittyviä kysymyksiä. Kyselyllä saadut tiedot ovat olleen hyvin saman suuntaisia eri vuosina. 2012, 2015, 2018 ja 2021 teetettyjen kyselyjen perusteella voitiin sanoa, että Suomessa maltankoiranartuilla normaali juoksuväli on pääsääntöisesti puolen vuoden välein. Kiima-ajanväli voi vaihdella eri yksilöillä neljästä kahdeksan kuukauden välillä. Ensimmäiset juoksut sijoittuivat 6-12kk aikavälille, yleisimmin kahdeksan kuukauden ikäisenä. Laskennallisesti pienen aineiston mukaan yksi kymmenestä astutuksesta jää tyhjäksi. Kantoajan pituus on normaalisti 58 - 63 vuorokautta.

Seuraavia lisääntymiseen liittyviä ongelmia on esiintynyt

- Narttu ei pystynyt synnyttämään normaalisti vaan turvauduttiin sektioon joko ennakolta tai synnytyksen pitkittyessä.
- Keskenmenoja tai liian aikaisia synnytyksiä (synnytys 55–58 vrk).
- Joillakin nartuilla ilmeni tiinnehtimättömyyttä.
- Muutaman nartun kerrottiin synnyttäneen epämuodostuneen pennun. Näissä esiintyi mm. kitalakihalkio, raajojen epämuodostuma, varvaspuutos, vesipää tai muu kehittymättömyys.

Puolet synnytyksistä ovat olleet normaaleita ja puolessa synnytyksissä on jouduttu turvautumaan sektioon. Seuraavia syitä keisarileikkauksiin on ollut: kookas pentu/pennut, polttoheikkous tai poltot loppuneet kesken synnytyksen, synnytyskanava ei auennut ja ensimmäinen pentu jäänyt jumiin synnytyskanavaan. Koira, jolle oli tehty sektio ensimmäisellä kerralla, oli kuitenkin synnyttänyt normaalisti seuraavalla kerralla.

Kyselyssä pentukuolleisuutta tuli esille ja syitä muun muassa

- Synnytyksen yhteydessä pentukuolleisuuden aiheutti pennun suuri koko tai supistusten heikkous, jolloin pentu jäi synnytyskanavaan tai perätilasynnytys.
- Kuolleena syntymiseen syynä kerrottiin istukan irtoaminen ennenaikaisesti.
- Alle 3 vrk ikäisen kuolinsyynä oli keskossuus, vammaisuus tai muu elinvoiman puute.
- Yli 3 vrk ikäisen kuoleman aiheuttaneita syitä olivat vesipää, keuhkojen kehittymättömyys tai tuntemattomat syyt.

4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Huolena on, että Suomessa suosioon tulisi todella pieni kokoiset ns.” tea cup –maltankoirat”. Mikäli koiria jalostetaan hyvin pienikokoisiksi, synnytys ongelmat lisääntyvät, pentueen koot pienenevät ja riski muista sairauksista lisääntyy. Ulkomaalaisilla internetin keskustelupalstoilla varoitetaan tästä ilmiöstä, jonka seurauksena pienen pienet koirat kärsivät liian alhaisesta verensokerista, sydän- ja verenkierron häiriöistä sekä muiden elimien vajaatoiminnasta.

Kaikkia ylilyöntejä jalostustyössä tulee välttää. Liian lyhyt/pieni kuono saattaa altistaa hengitystie-ongelmille ja kyynelkanavien ahtaumille sekä hammas ja purentavioille.

4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

Suomessa maltankoirilla ei ole tullut esille sellaisia sairauksia, joiden voitaisiin sanoa olevan suuren syynä vakaviin ongelmiin tai kuolemiin. Tavoitteena tulee pitää yllä tällaista tilannetta ja kasvattajien pyrkiä rotumääritelmän mukaisten yksilöiden jalostamiseen. Jalostukseen käytetään koiria terveistä ja pitkäikäisistä linjoista. Säännöllisillä terveystarkastuksilla kartoitetaan rodun terveyden tilannetta ja tuloksista tiedotetaan.

Maltankoiria liitettiin PEVISA-ohjelmaan vuoden 2020 alusta virallisten polvitarkastuksien osalta, jotta rotu pysyisi terveenä, eikä tutkimattomuuden vuoksi mahdolliset viat lisääntyisi rodussa. Jalostukseen käytetään vain kliinisesti terveitä koiria, joilla ei ole koiran elämää rajoittavaa sairautta tai vikojä, jotka aiheuttavat kipua tai epämuokavuutta tai tarvitset säännöllistä lääkitystä tai

erityisruokavaliota. Lisäksi suositellaan, että jalostukseen käytettävillä koirille tarkastetaan, silmät ja sydän. Koolta ja rakenteelta koirien tulee olla sellaisia, että ne pystyvät lisääntymään ja synnyttämään normaalisti. Jos emä ei huolehdi pennuistaan, ei sitä käytetä enää jalostukseen.

Vastustuskykyyn vaikuttavien geenien köyhtyessä, saattavat autoimmuunisairaudet yleistyä. Jalostusvalinnoilla voidaan vaikuttaa sellaisiin koiran ominaisuuksiin, jotka eivät näy koiran ulkomuodossa, esim. vastustuskyky erilaisia taudinaiheuttajia vastaan.

4.4 ULKOMUOTO

4.4.1 Rotumääritelmä

Maltankoiran rotumääritelmä on päivitetty rodun alkuperämaan Italian CBM: Il Club del Bolognese e Maltese aloitteesta muutama vuosi sitten. Muutos rotumääritelmässä koskee mittasuhteiden ilmaissuuntaa. Rungon pituus aikaisemmin ollut 38% säkäkorkeutta pidempi ja uudessa 1/3 säkäkorkeutta pidempi. käytännössä maltankoiran rungon pituus lyhennee sentillä aikaisemmasta.

Ryhmä: 9

FCI:n numero: 65

Hyväksytty: FCI 17.12.2015

Kennelliitto 29.11.2016

MALTANKOIRA

(MALTESE)

Alkuperämaa: Keskinen Välimeren alue

Vastuumaa: Italia

KÄYTTÖTARKOITUS: Seurakoira.

FCI:N LUOKITUS: Ryhmä 9 seura- ja kääpiökoirat

Alaryhmä 1 bichonit ja sukulaisrodut

Käyttökoetulosta ei vaadita.

LYHYT HISTORIAOSUUS: Rotu ei ole nimestään huolimatta kotoisin Maltan saarelta, vaan nimi ”maltese” on peräisin seemiläisestä kantasasta ”màlat”, joka tarkoittaa satamaa tai turvapaikkaa. Sama alkuperä näkyy monessa Välimeren alueen paikannimessä, esimerkkeinä Adrianmeren saari Méléda, Melitan kaupunki Sisiliassa, ja myös Maltan saari. Tämän pienikokoisen rodun esi-isät elivät keskisen Välimeren satamissa ja rannikkokaupungeissa, missä ne metsästäivät satamien varastoissa ja laivojen lastiruumissa runsaina esiintyviä hiiriä ja rottia. Aristoteles (384–322 eKr.) mainitsee oman aikansa koiria luetteloidessaan pienikokoisen koirarodun, jota hän kutsuu nimellä ”canis melitensis”. Nämä koirat tunnettiin muinaisessa Roomassa rouvien suosittuina seuralaisina, joita jo ajanlaskumme ensimmäisellä vuosisadalla vaikuttanut latinalainen runoilija Strabon ylisti. Monien renessanssin ajan maalareiden teoksissa tämän tyyppiset pienet koirat esiintyvät salonkien kaunotarrien rinnalla.

YLEISVAIKUTELMA: Pienikokoinen, rungoltaan pitkähäkö. Runsas, hyvin pitkä, valkoinen karvapeite. Hyvin tyylikäs ja ylväsryhtinen.

TÄRKEITÄ MITTASUHITEITA: Rungon pituus on noin 1/3 säkäkorkeutta pitempi. Pään pituus on 6/11 säkäkorkeudesta. Rintakehän ympärysmitta on 2/3 säkäkorkeutta suurempi. Kuonon pituus on

4/11 (eli alle puolet) koko pään pituudesta. Kuonon syvyys on ainakin 20 % kuonon pituutta pienempi. Hännän pituus on noin 60 % säkäkorkeudesta.

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE: Eloisa, helposti kiintyvä, kiltti ja hyvin älykäs.

PÄÄ: Melko leveä, kallon leveys on hieman yli puolet pään pituudesta.

Kallo: Kallo on hieman kuonoa pitempi; kallon leveys poskikaarien kohdalla on sama kuin kallon pituus ja siis hieman yli puolet pään pituudesta. Pituussuunnassa kallo on hivenen munanmuotoinen, päältä litteä, kallon harjanne on tuskin havaittavissa. Otsaluut ja kulmakaaret ovat hyvin kehittyneet. Otsauurre on hyvin vähäinen. Ohimon luut ovat sivuilta hieman kaarevat.

Otsapenger: Otsapenger voimakkaasti erottuva, muodostaen 90° kulman.

Kirsu: Suoraan kuononselän jatkeena. Sivulta katsottuna kirsun etulinja on pystysuora.

Kirsu on suuri, pyöreä ja ehdottomasti musta. Sieraimet ovat avoimet.

Kuono: Kuonon pituus on hieman alle puolet pään pituudesta. Kuonon tyvi silmien alta on hyvin meislautunut. Kuonon syvyys on selvästi pienempi kuin sen pituus. Kuonon sivut ovat yhdensuuntaiset mutta edestä katsottuna se ei saa näyttää nelikulmaiselta, sillä kuonoselkä liittyy kuonon sivuihin kaarevasti. Kuono on suoralinjainen ja sen keskellä on selvä uurre.

Huulet: Edestä katsottuna ylähuulet muodostavat liitoskohdassaan hyvin avoimen kaaren. Huulet eivät ole kovin syvät, suupieli ei ole näkyvissä. Ylähuulet myötäilevät täysin alahuulia, joten kuonon alalinjan muodostaa alaleuka. Huulten reunojen tulee olla ehdottomasti mustat.

Leuat / hampaat: Normaalisti kehittyneet leuat, siroilta vaikuttavat, täydellisesti toisiinsa sopivat.

Alaleuan luun ovat suorat. Alaleuka ei ole liian voimakas, mutta ei myöskään liian heikko. Hammaskaaret sopivat toisiinsa täydellisesti, hampaat ovat valkoiset ja täysilukuiset. Leikkaava purenta.

Silmät: Ilme eloisa ja tarkkaavainen. Silmät ovat keskikokoa suuremmat ja muodoltaan pyöreäkköt. Silmäluomet ovat tiiviit. Silmät eivät koskaan ole syvällä sijaitsevat, vaan vain aavistuksen ulkonevat. Katse suuntautuu lähes suoraan eteenpäin. Edestä katsottuna silmissä ei tule näkyä kovakalvoa (silmanvalkuaista). Silmät ovat väriltään tumman okran väriset. Silmäluomien reunat ja vilkkuluomet ovat mustat.

Korvat: Lähes kolmion muotoiset, niiden leveys on noin 1/3 pituudesta. Korvat ovat kiinnittyneet korkealle poskikaarien yläpuolelle, riippuvat päänmyötäisesti ja ovat tyvestään hieman koholla.

KAULA: Vaikka kaula on runsaskarvainen, kaartuva niskalinja erottuu selvästi. Kaulan pituus on noin puolet säkäkorkeudesta. Kaulan asento on ryhdikäs. Ei löysää kaulanahkaa.

RUNKO: Pituus olkanivelestä istuinluiden kärkeen on 1/3 säkäkorkeutta suurempi.

Ylälinja: Suora hännän kiinnityskohtaan asti.

Säkä: Hieman selkälinjaa korkeammalla.

Selkä: Pituus yli puolet säkäkorkeudesta.

Lantio: Lanne-selkälinjan jatke. Lantio on hyvin leveä ja pitkä ja vaakatasoon nähden 10 ° kulmassa.

Rintakehä: Tilava, syvä, hyvin kehittynyt, ulottuu kyynärpäiden alapuolelle. Kylkiluut eivät ole liian kaarevat. Rintalasta on hyvin pitkä.

HÄNTÄ: Kiinnittynyt lantion tasolle, tyvestään paksu ja kärjestään ohut. Häntä muodostaa yksinkertaisen suuren kaaren, jonka kärki jää lonkkaluiden väliin ja koskettaa lantiota. Jommallekummalle sivulle kaartunut häntä sallitaan.

RAAJAT

ETURAAJAT:

Yleisvaikutelma: Kokonaisuudessaan rungonmyötäiset, suorat ja yhdensuuntaiset.

Lavat: Pituus 1/3 säkäkorkeudesta. Viistot, lapojen kärjet selvästi etäällä toisistaan.

Olkavarret: Lapaa pitemmät ja hyvin kulmautuneet.

Kyynärpäät: Eivät sisä- eivätkä ulkokierteiset.

Kyynärvarret: Kuivat, eivät kovin lihaksikkaat mutta koiran kokoon nähden melko vahvaluustoiset.

Ranteet: Samassa pystysuorassa linjassa kuin kyynärvarret, joustavat, eivät saa olla muhkuraiset. Ohuen ihon peittämät.

Välikämmenet: Samat ominaisuudet kuin ranteessa. Lyhyytensä vuoksi pystysuorat.

Etukäpälät: Pyöreät, varpaat tiiviit ja kaareutuneet. Kaikkien polkuanturoiden tulisi olla mustat. Kynsien tulisi myös olla mustat tai ainakin tummat.

TAKARAAJAT:

Yleisvaikutelma: Kokonaisuudessaan vahvaluustoiset, yhdensuuntaiset ja takaa katsottuina pystysuorat pakarasta maahan.

Reidet: Lihaksikkaat ja hieman viistot. Takareuna on pyöristynyt.

Polvet: Normaalinrakenteiset, eivät sisä- eivätkä ulkokierteiset.

Sääret: Uurre luun ja jänteen välissä on vain heikosti erottuva. Sääret ovat 55 ° kulmassa vaakatasoon nähden ja hieman reisiä pitemmät.

Kintereet: Kinnerkulma on 140°.

Välijalat: Etäisyys maasta kintereeseen on hieman yli 1/3 säkäkorkeudesta. Välijalat ovat melko lyhyet ja täysin pystysuorat.

Takakäpälät: Pyöreät, varpaat tiiviit ja kaareutuneet. Kaikkien polkuanturoiden tulisi olla mustat. Kynsien tulisi myös olla mustat tai ainakin tummat.

LIIKKEET: Tasapainoiset, vapaat, kevyesti maata koskettavat. Ravissa askel on lyhyt ja hyvin nopea.

NAHKA: Hyvin tiivis kaikissa osissa runkoa, tummia ja punaviinin värisiä pigmenttiläiskiiä erityisesti selässä.

KARVAPEITE

Karva: Tiheä, hohtava, kiiltävä, raskaasti laskeutuva ja silkkinen. Hyvin pitkä ja kauttaaltaan suora koko rungossa, vailla minkäänlaista laineikkuutta tai kihartumista. Rungon karvapeitteen tulee olla säkäkorkeutta pitempää ja laskeutua viitan tavoin raskaasti maahan asti. Karvapeitteen tulee olla tiiviisti rungonmyötäistä, kauttaaltaan peittävää eikä se saa muodostaa työhtöjä tai tupsuja. Hapsut ovat sallittuja eturaajoissa kyynärpäistä käpäliin ja takaraajoissa polvista käpäliin. Ei pohjavillaa. Päässä karvapeite on hyvin pitkää, samoin kuonossa, jossa se sulautuu partaan, sekä kallossa, jossa se laskeutuu sulautuen lopulta korvat peittävään karvoitukseen. Hännän karvat laskeutuvat toiselle puolelle runkoa, ts. kupeen ja reiden päälle; häntäkarvojen tulee ulottua kintereeseen.

Väri: Puhdas valkoinen, vaalea norsunluunsävy on sallittu. Hieman vaaleaa oranssinväristä vivahdetta suvaitaan, mutta se ei ole toivottavaa ja luetaan virheeksi.

KOKO JA PAINO

Säkäkorkeus: Urokset 21–25 cm Nartut 20–23 cm.

Paino: 3–4 kg.

VIRHEET: Kaikki poikkeamat edellä mainituista on luettava virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin.

- Molemminpuolinen karsastus (kierosilmäisyys)
- Liian pitkä runko

VAKAVAT VIRHEET:

- Kyömy kuononselkä.
- Voimakas alapurenta.
- Säkäkorkeus uroksilla yli 26 cm tai alle 19 cm, nartuilla yli 25 cm tai alle 18 cm

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

- Vihaisuus tai liiallinen arkuus
- Selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen
- Korostuneesti erisuuntaiset tai yhtyvät pään linjat.
- Täydellinen pigmentin puute kirsussa tai muun värinen kuin musta kirsu
- Yläpurenta
- Herasilmä
- Täydellinen pigmentin puute silmäluomien reunoissa

- Hännättömyys tai normaalia lyhyempi häntä (synnynnäinen tai typistetty).
- Kähärä karvapeite
- Muu kuin valkoinen väri, vaaleaa norsunluunväriä lukuun ottamatta.
- Poikkeavan väriset läiskät riippumatta niiden laajuudesta.

HUOM: Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittynyttä kivistä täysin laskeutuneina kivespusseihin.

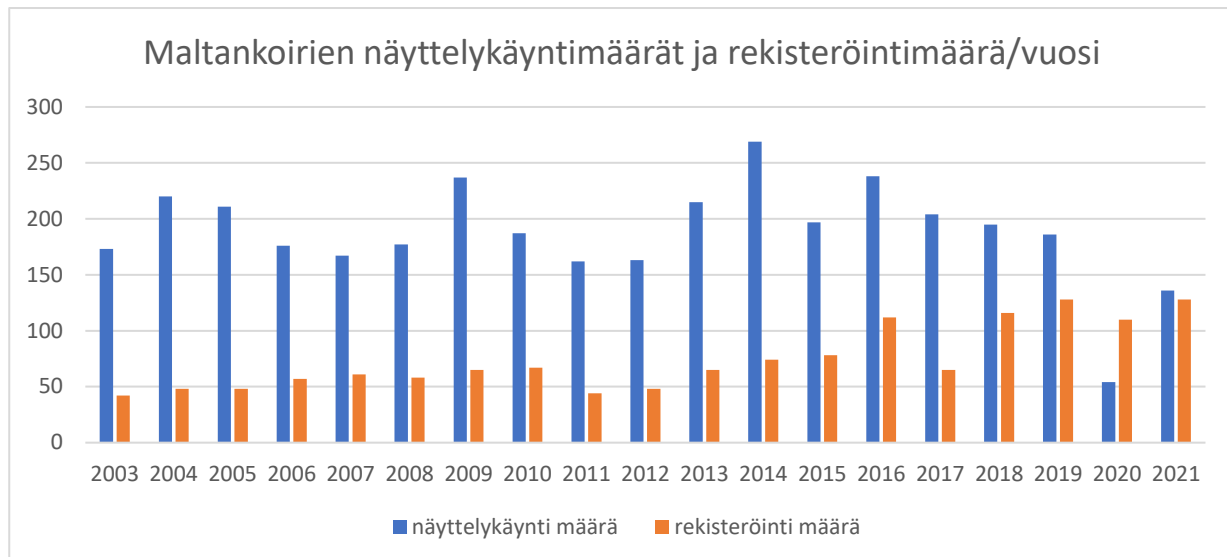
Jalostukseen tulee käyttää vain toiminnallisesti ja kliinisesti terveitä, rakenteeltaan rodunomaisia koiria.

Aikaisempi Suomen kennelliitossa hyväksytty maltankoiran rotumääritelmä oli vuodelta 27.11.1989 ja oli alunperin Italiasta. Siihen asti on ollut käytössä rinnakkain italialainen, amerikkalainen ja englantilainen maltankoiran rotumääritelmä, mikä on haitannut jalostustyötä ja jakanut mielipiteitä ulkomuotoarvosteluissa. Eri maiden rotumääritelmät poikkeavat toisistaan esimerkiksi kallon ja kuonon mittasuhteiden osalta. (Maltankoiria-Bichon maltais –lehti 2/1989)

Edelleen maltankoiralle löytyy kolme virallista rotumääritelmään Englantilainen, Amerikkalainen (mitä käytetään myös useissa Aasian maissa) ja FCI:n rotumääritelmä, jota noudatetaan suuressa osin manner Euroopan maissa ja se on lähtöisin rodun alkuperä maasta Italiasta. Rotumääritelmässä on joitain eroavaisuuksia: esimerkiksi Amerikan kennel clubin virallisen rotumääritelmän (hyväksytty 10.3.1964) maltankoiran koon tulee olla alle 7 paunaa, eli alle 3kg. (American Maltese Association). Aasian maissa tiedetään olevan pienikokoisia yksilöitä. Valitettavasti myös ns. toy ja tea-cup koirien jalostus on muoti-ilmiönläillä levinnyt ja tuonut markkinoille miniatyyrikokoisia koiria.

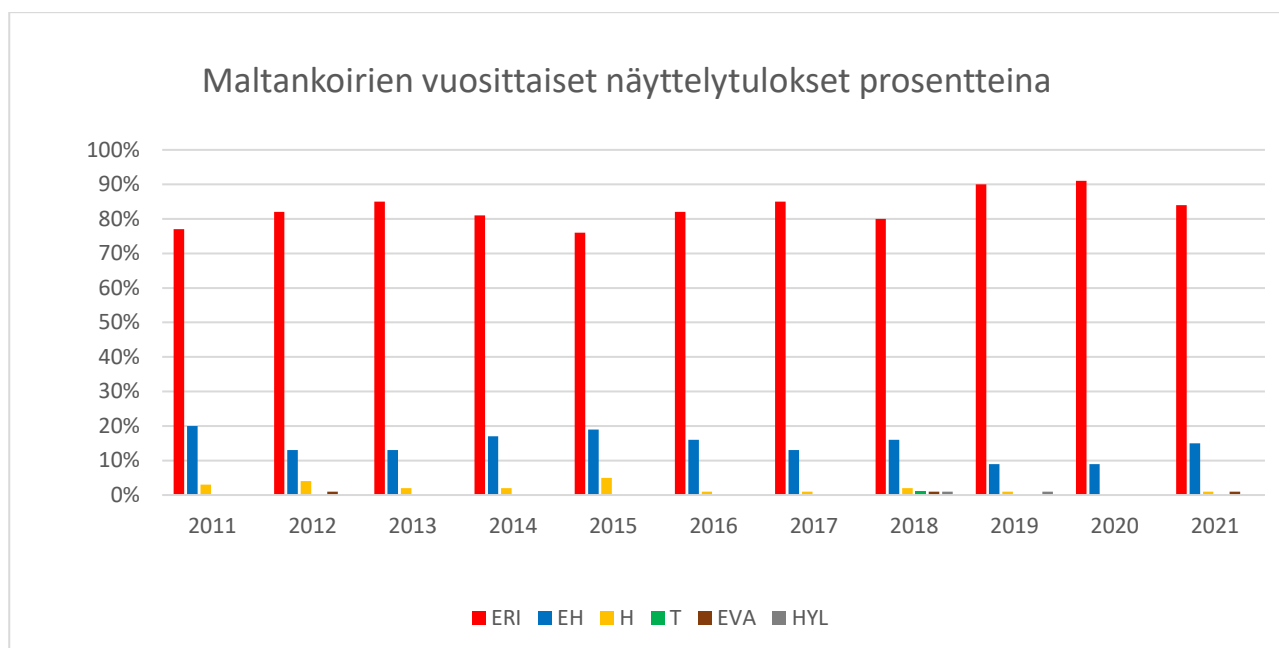
4.4.2 Näyttelyt ja jalostustarkastukset

Vuosittain maltankoiria käy näyttelyssä Suomessa useita kymmeniä, joista osa on ulkomaalaisia koiria. Useimmiten näyttelyihin osallistuu alle 10 koiraa/näyttely, vain rodun erikoisnäyttelyssä ja voittaja näyttelyissä on ollut enemmän kuin 10 koiraa kilpailemassa. Näyttelykoirien taso Suomessa on aika hyvä ja osa koirista kilpailee myös ulkomailla näyttelyissä. Seuraavissa kuvioissa (kuvio 14 - 15) on esitetty näyttelytulosten määrä vuosittain ja prosentteina laatuarvostelun tulokset.

Kaavio 13. Maltankoirien vuosittaisien näyttelyissä käynti määrät Suomessa sekä vuoden rekisteröinti määrät 2003 – 2021. (Koiranet-jalostustietojärjestelmä 2022).

Näyttelykäynti määrässä on vaihtelua 54 – 269 kpl välillä. Vuonna 2014 järjestettiin Suomessa Maailmanvoittajanäyttely, mikä nostaa sen vuoden näyttelytulosten määrää. Maailmavoittaja näyttelyyn osallistui 67 maltankoiraa. Vuosi 2020 oli hiljainen useiden näyttelyiden peruunnuttua Covid-19 pandemia kokoontumisrajoitusten vuoksi.

Kaavio 14. Maltankoirien vuosittaiset näyttelytulokset prosentteina 2011 – 2021. (Koiranet-jalostustietojärjestelmä 2022).

Suuri osa näyttelyissä palkitusta koirista ovat saaneet laatuarvostelussa arvion erinomainen (ERI). Vaihtelua on ollut eri vuosina 63 – 88% näyttelytuloksista. Erittäin hyvällä (EH) on palkittu 9 – 31% ja laatuarvosanan hyvä (H) on saanut 1 – 6%. Vain yksittäisiä koiria on saanut satunnaisesti näyttelyssä tyydyttävän (T), ei voi arvostella (EVA) tai hylätyn (HYL).

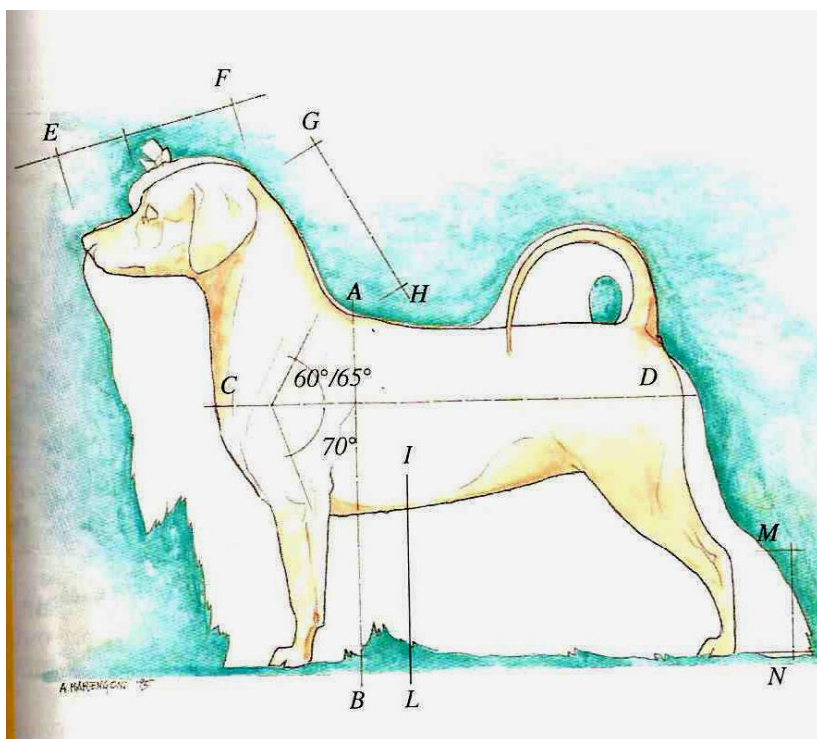
Maltankoirat ry julkaisee vuosittain leikkimielisen TOP-maltankoiralistauksen näyttelyissä menestyneistä koirista, joiden kuvat julkaistaan yhdistyksen lehdessä ja kotisivuilla. Kaikki edellisen vuoden näyttelytulokset arvosteluineen julkaistaan kootusti yhdistyksen vuoden ensimmäisessä lehdessä.

Virallisia jalostustarkastuksia maltankoirille ei ole tehty, mutta niitä suunnitellaan toteutettavaksi. Jalostustarkastukset olisivat hyvä keino saada näkyviin potentiaalisia koiria jalostuskäyttöön.

4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus

Maltankoiria ei ole koriste-esine. Tärkein asia maltankoiran ulkonäössä on rakenne ja rungon mittasuhteet. Koirilla tulee olla vahva ja terve luusto, erityisesti tulisi kiinnittää huomiota etuosiin. Hännän asento ei saa olla liian litteä tai pysty vaan ilmavasti kaarella. Toiseksi tärkeimpänä asiana pidetään turkin laatua. Turkin tulee olla puhdas ja laadultaan suoraa. Turkkia ei saa suoristaa keinotekoisesti eikä käsitellä vaalentavilla aineilla. Kolmanneksi pigmentin tulee olla musta, myös silmäluomissa ja tassunpohjissa. Maltankoiralla tulee olla rodunomaiset nopeat liikkeet. (Maltankoiria-Bichon maltais –lehti 3/2002)

Maltankoiria ei kuulu erityistarkkailtavien rotujen (RKO) listalle, eli rotujen joilla on liioiteltuja piirteitä, jotka tulee huomioida koiran ulkomuodon arvostelussa.

Kuva 2. Maltankoiran mittasuhteet. (Il maltese) Maltankoiran runko karvan alla

AB = koiran säkäkorkeus

CD = rungon pituus (> AB)

EF = pään pituus = 6/11 säkäkorkeudesta

HG = kaulan pituus = 1/2 säkäkorkeudesta

IL = 11/20 säkäkorkeudesta

MN = 1/3 säkäkorkeudesta

Seuraavassa taulukossa on esitetty rotumääritelmän mukaisia maltankoiran mittasuhteita eri säkäkorkeuksiin suhteutettuna.

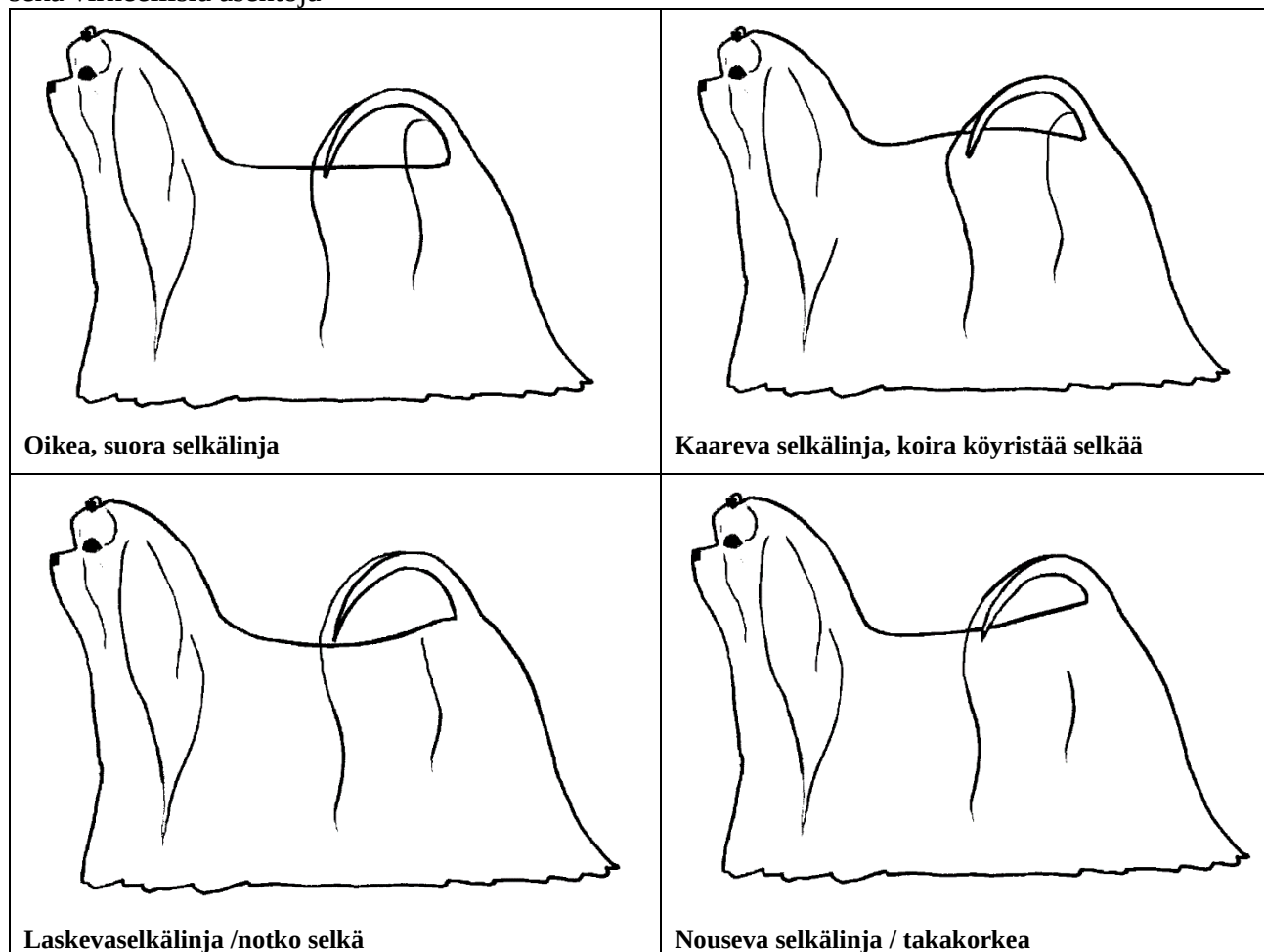
Taulukko 9. Maltankoiran mittasuhteita. Urosten säkäkorkeus 21-25 cm ja nartulla 20 – 23cm.

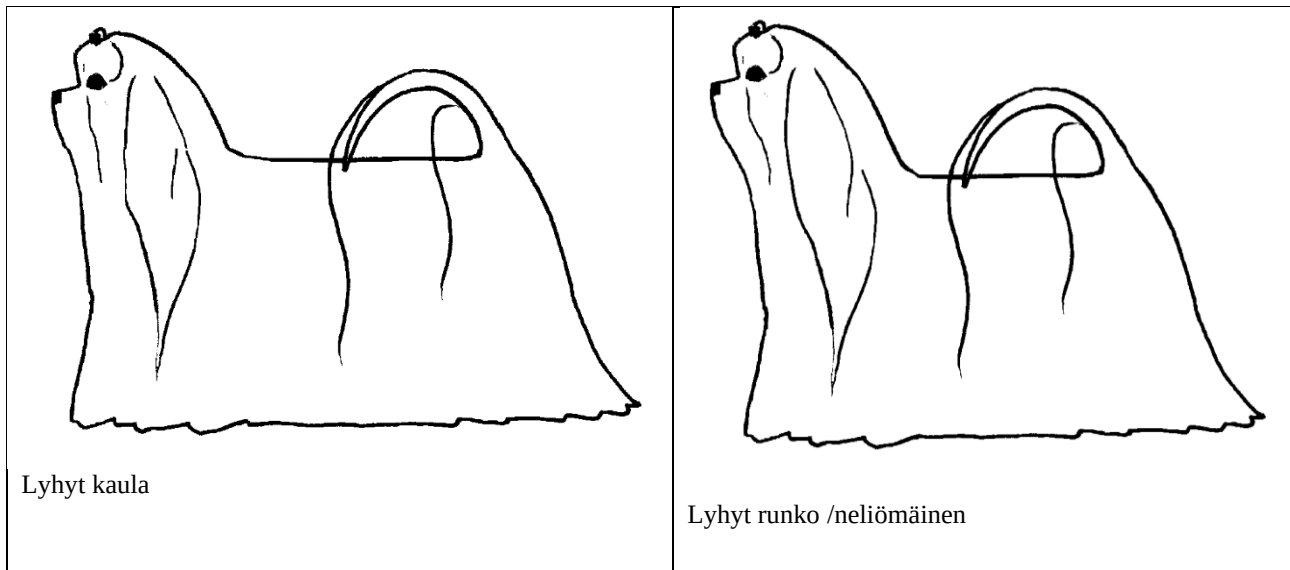
	rungon pituus	rinnan ympäryys	pään pituus	kuonon pituus	kuonon syvyys	hännän pituus
--	---------------	-----------------	-------------	---------------	---------------	---------------

säkä-kor- keus	1/3 pidempi kuin säkäkor- keus	2/3 säkä- korkeutta suurempi	6/11 osa säkä-korkeu- desta	4/11osa pään pituu- desta	20 % vä- hemmän kuin pituus	60% säkä- korkeudesta
19	25,3	31,7	10,4	3,8	3,0	11,4
20	26,7	33,3	10,9	4,0	3,2	12,0
21	28,0	35,0	11,5	4,2	3,3	12,6
22	29,3	36,7	12,0	4,4	3,5	13,2
23	30,7	38,3	12,5	4,6	3,6	13,8
24	32,0	40,0	13,1	4,8	3,8	14,4
25	33,3	41,7	13,6	5,0	4,0	15,0
26	34,7	43,3	14,2	5,2	4,1	15,6

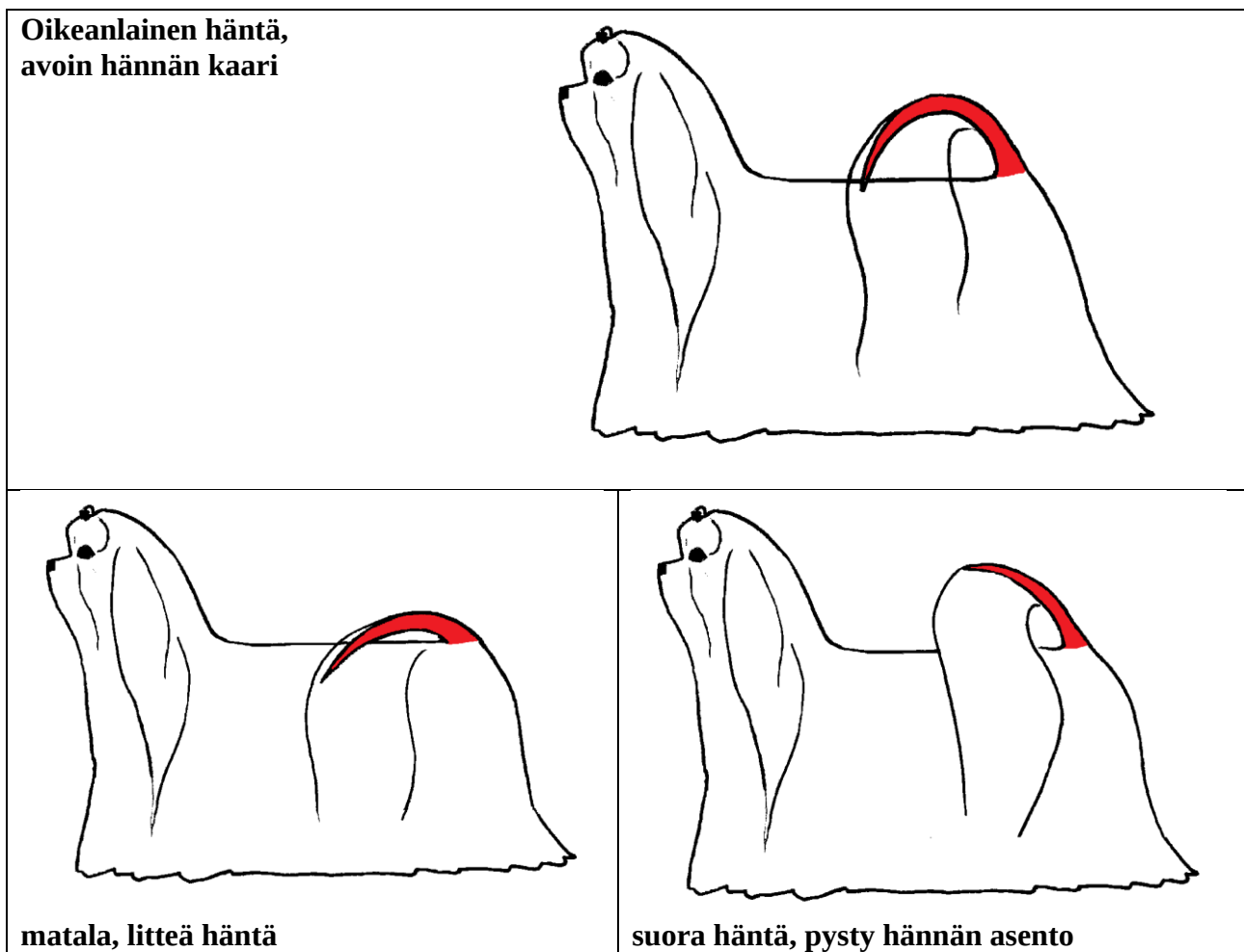
1990-luvun alussa alettiin ihannoida neliömäisiä koiria ja entistä lyhyempiä kuonoja. Lyhyet kuonot aiheuttivat hammaspuutoksia välihampaisiin. Liian kapeaan leukaosaan etuhampaat saattavat olla epätasaisessa rivissä tai myös etuhampaissa saattaa esiintyä puutoksia.

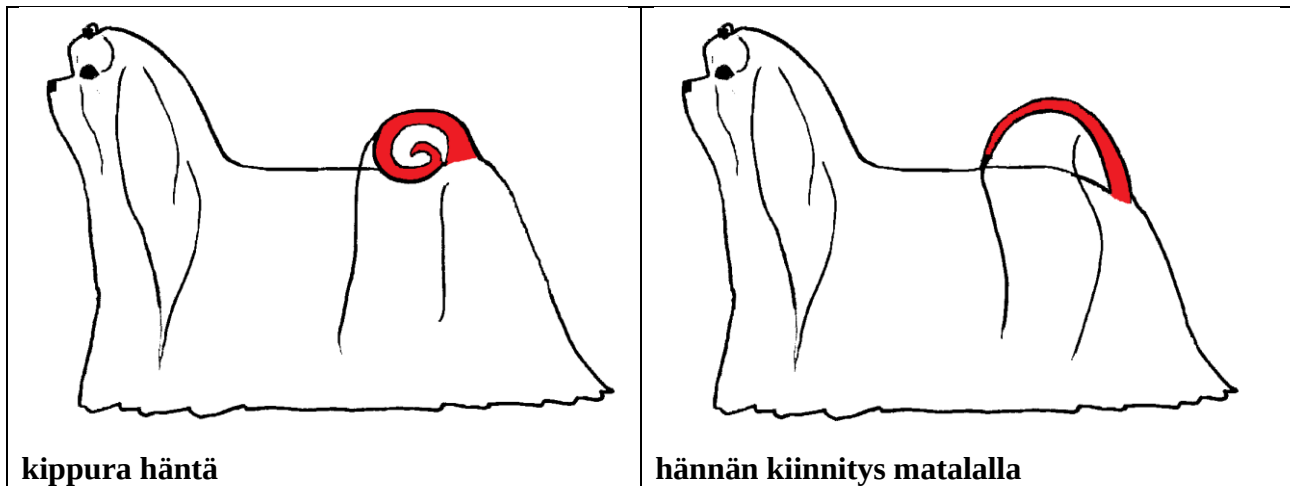
Olemukseltaan maltankoiran tulee olla hyvin tyylikäs ja ylväsryhtinen ja kokonaisvaikutukseltaan sen tulee olla tasapainoinen ja sopusuhtainen. Selkälinjan tulee olla tasapainoinen niin seisoessa kuin liikkeessä ja hännän kaaren ilmava. Seuraavassa kuvassa on esitetty oikeanlainen selkälinja sekä virheellisiä asentoja

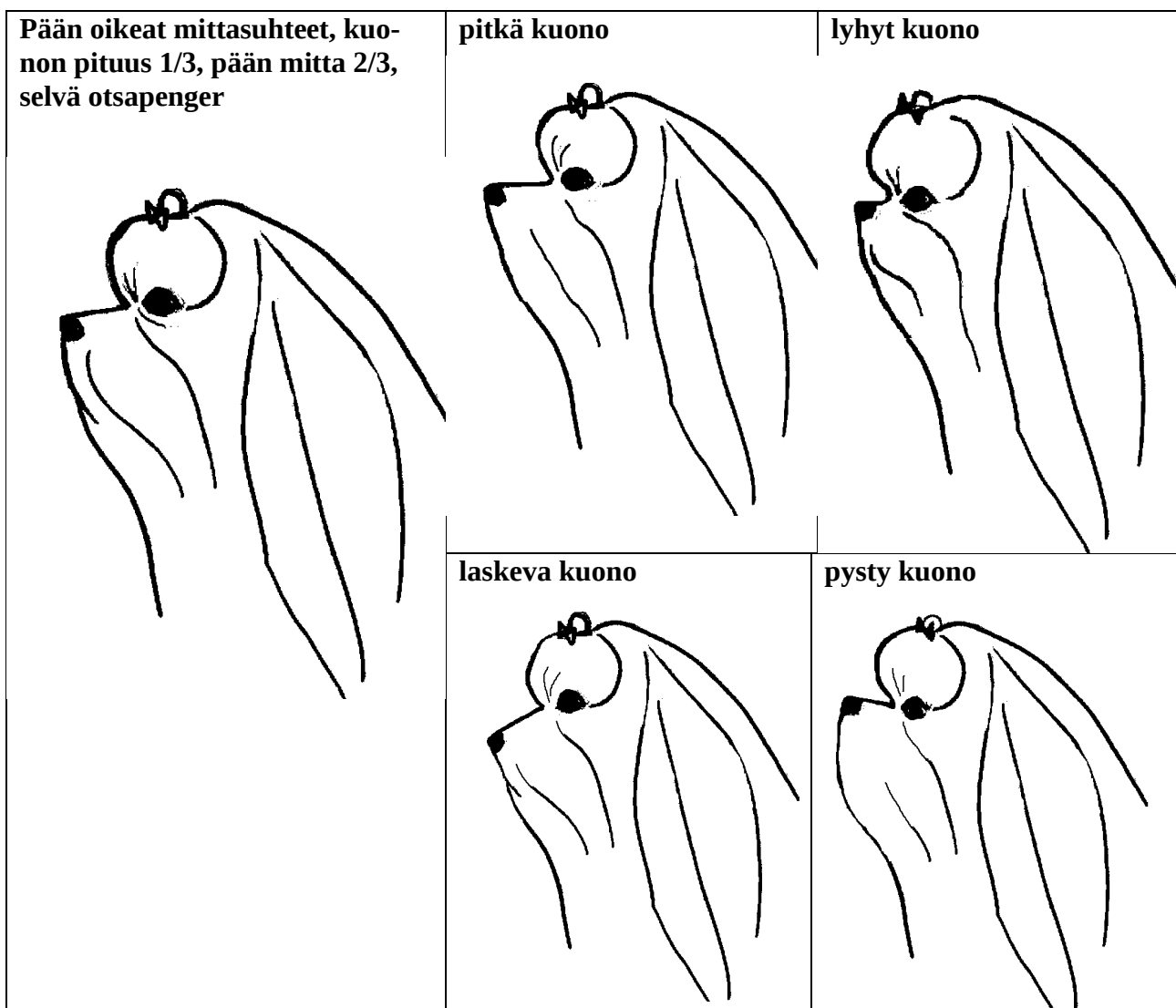

Kuva 3. Maltankoiran selkälinja ja rungon muoto.

Kuva 4. Maltankoiran hännän asentoja.

Kuva 5. Maltankoiran kuonon pituus ja suunta.

Vuonna 2007 tehdyn terveys ja elinvoimaisuus kyselyn mukaan, Suomalaisissa maltankoirissa on jonkin verran kookkaita ja raskaita, pieniä ja neliömäisiä yksilöitä, mutta yleisesti ottaen koot ja

mittasuhteet ovat oikeanlaisia. Liioitellut koot, tyypit ja päät tulisi karsia pois eikä niitä pitäisi suosia näyttelyissä. Muun muassa liian lyhyt kuono-osa aiheuttaa koiralle hengitysvaikeuksia ja hammaspuutoksia. Yksittäinen ulkomuodollinen seikka on maltankoiran häntä. Tiukka häntärulla, matala häntä tai lyhyt häntä olivat tavallisimmat heikkoudet. Lisäksi silmien sijainti liian lähellä toisiinsa tai matala otsapenger, eivät ole toivottuja piirteitä. Liitteessä 3 on valokuvia suomalaisten omistamista maltankoirista vuosien varrelta.

Kyselyssä 2012 mukana olleiden koirien paino vaihteli 2,5 kilon ja 5,2 kg:n välillä, sukupuolesta riippumatta. Koirien painon keskiarvo oli 3,7kg. Korkeus ja pituusmitoissa ei tarvinnut olla virallisia mittaustuloksia, joten mittaustarkkuus saattaa vaihdella mittaustavasta riippuen. Urosten säkäkorkeuden keskiarvo oli 23,8 cm (tulokset olivat välillä 22-26cm) ja narttujen 22,9cm (tulokset olivat välillä 20 - 26 cm). Uroksien selän pituuden keskiarvo oli 27,7 cm (vaihtelu välillä 24-34cm) ja narttujen selänpituuden keskiarvo oli 26,4 cm (vaihtelu välillä 23-31cm).

Maltankoirat ovat jalostettu seurakoiriksi ja rodun nykyinen rakenne vastaa tätä käyttötarkoitusta. Koska maltankoiria on ns. turkkirotu, tulisi turkinlaatuun kiinnittää jatkuvasti huomiota. Oikeanlainen turkki ei kiharru kosteanaakaan. Nykyään on käytössä kehittyneempiä hoitotuotteita ja erilaisia karvan suoristusmenetelmiä. Niiden käytöllä voidaan myös peittää virheitä, mikä ei palvele rodun jalostusta.

4.4.4 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista

Suomen maltankoirien laatutaso on vaihteleva, mutta näyttelyissä käyvien maltankoirien tasoa voidaan pitää yleisesti hyvänä. Maltankoirissa on jonkin verran kookkaita ja raskaita sekä pieniä ja neliömäisiä yksilöitä, mutta yleisesti ottaen koot ja mittasuhteet ovat rotumääritelmän mukaisia. Ulkomuototuomareita on koulutettu ja koirien terveydellisiä ominaisuuksia on nostettu enemmän esille kuin aikaisemmin.

Koko ja mittasuhteet ovat tärkeitä. Liian pieni koko tuo rotuun synnytys- ja luusto-ongelmia. Oikeanlainen selkälinja, hännän kaari, rinnan syvyys, ryhdikäs kaula, hyvä pigmentti ja pään mittasuhteet ovat turkin ohella tärkeitä maltankoiran ulkomuodossa.

Rodun ulkomuodossa esiintyviä yleisimpiä puutteita ovat: epätasainen selkälinja, lyhyt kaula, puutteelliset kulmaukset, vinot eturaajat, liian matalat hännän kaaret tai korkeat hännät, matalalle kiinnittyneet hännät. Lyhyiden ja kapeiden kuonojen seurauksena esiintyy jonkin verran hammaspuutoksia. Liian pienet silmät ja pigmentti puutokset ja värjäytyneet silmäalukset tai naamakarvat häiritsevät maltankoiran tyyppillistä ilmettä.

Useilla näyttelyissä käyvillä maltankoirilla turkin laadut ovat hyvät pitkät, suorat, kiiltävät ja hyvin laskeutuvat. Tähän vaikuttaa osaltaan laadukkaat aineet ja välineet sekä paneutuminen turkin hoitoon. Turkinlaaduissa esiintyy myös pehmeää pumpulimaista ja kihartuvaa karvaa, paksua karkeampaa tai runsasta villavaa karvaa. Useat pitävät koiran turkin lyhyeksi leikattuna, jolloin oikeanlaisen turkin laadun arvostus on laskenut.

5. YHTEENVETO AIEMMAN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Maltankoiran ensimmäinen jalostuksen tavoiteohjelma JTO on ollut voimassa 2014 – 2018.

5.1 Käytetympien jalostuskoirien taso

Käytetyimpien jalostuskoirien taso Suomessa on vaihteleva. Suurimmalla osalla jalostukseen käytetyistä koirista on näyttelytulos ja nykyisin myös enenemässä määrin on tehty terveystarkastus. Uroksia, joita on käytetty suositusmäärää enemmän jalostukseen, on käytetty nartuille, joilla on matalampia näyttelytuloksia tai ei lainkaan näyttelytulosta myös samoja uros-narttu yhdistelmiä on toistettu, vaikka edellistä pentueista ei ole näyttöä näyttelymenestyksen osalta. Suuri osa pennuista menee lemmikeiksi, eikä kaikilla ole kiinnostusta pitää turkkia pitkänä, jolloin kasvattajan on vaikea saada koiria esille ja jalostuskäyttöön.

Taulukko 10. 2012-2021 syntyneiden, eniten käytettyjen urosten jälkeläistilasto

#	Uros	Synt. vuosi	Pennut				Polvet				Silmät			
			Pennut	Yhteensä	Vuoden aikana	Toisessa polvessa	Tutkittu	Sai-ras	Tutkittu %	Sai-ras %	Tutkittu	Sai-ras	Tutkittu %	Sai-ras %
1	FI MVA EE MVA LV JMVA EE JMVA TLNJW-14 RHYTHM OF JAZZ FORUSSI, Puola	2013	21	60	2	54	9	2	15 %	22 %	1	0	2 %	*
2	C.I.B. FI MVA EE MVA LV MVA EE JMVA HeJW-13 PMJV-13 EEV-14 V-14 HeW-14 HeW-15 V-15 GETBUZZED WHITE STAR OF ETERNITY Saksa	2013	19	57	4	58	11	2	19 %	18 %	0	0	0 %	*
3	FI MVA DIAMOND GEMINI ROCK STAR, Venäjä	2018	11	51	5	4	4	0	8 %	*	1	0	2 %	*
4	LT JMVA TAURO KAIDU, Liettua	2016	16	50	4	39	10	2	20 %	20 %	4	0	8 %	*
5	C.I.B. POHJ MVA FI MVA SE MVA DK MVA EE MVA LV MVA EE JMVA NÄTTITASSUN BON JOVI, Suomi	2013	9	32	5	26	10	4	31 %	40 %	3	2	9 %	*
6	LV JMVA DAMOUNT YUSTIN EASY TO WIN, Latvia	2016	10	29	6	35	5	1	17 %	20 %	0	0	0 %	*
7	MINDACARAS OUT OF CONTROL, Suomi	2018	8	25	6	0	4	2	16 %	50 %	1	0	4 %	*
8	C.I.B. FI MVA EE MVA LV MVA EE JMVA BALTJV-15	2014	7	24	4	67	6	1	25 %	17 %	2	1	8 %	*

	TLNW-17 LVV-17 MINDACARAS BUZY BEING ME, Suomi													
9	FI MVA EE MVA LT MVA LT JMVA LV JMVA EE JMVA BALT JMVA PIPITO DIABLO CRISTIAN, Venäjä	2017	10	24	10	4	1	0	4 %	*	0	0	0 %	*
10	THAMIRE'S HEAVENLY BODY, Suomi	2013	8	23	5	0	1	0	4 %	*	0	0	0 %	*
11	KRASA PITERA KENT, Venäjä	2016	6	22	14	0	1	1	5 %	*	0	0	0 %	*
12	CASANOVA FORUSSI, Puola	2012	6	21	0	63	5	1	24 %	20 %	4	0	19 %	0 %
13	FI MVA EE MVA LT JMVA LV JMVA EE JMVA BALT JMVA HeW-19 AMPLUA DOUBLE HAPPINESS, Liettua	2017	8	21	0	7	20	4	95 %	20 %	0	0	0 %	*
14	KORLOFF NOIR YEUGENE, Venäjä	2019	7	20	2	3	3	1	15 %	33 %	0	0	0 %	*
15	KARHULINNA KONNA, Suomi	2015	6	20	0	11	3	0	15 %	0 %	0	0	0 %	*
16	LIFE IMAGE WESLEY SNIPES, Venäjä	2018	6	17	0	4	6	0	35 %	0 %	5	0	29 %	0 %
17	C.I.B. FI MVA SE MVA EE MVA EE JMVA MALTANKO'S BREAKING THE RULES, Suomi	2015	5	16	3	15	11	3	69 %	27 %	0	0	0 %	*
18	FI MVA SALLERIM FROSTY THE SNOWMAN, Suomi	2014	5	16	0	4	6	0	38 %	0 %	3	0	19 %	0 %
19	MAGIC MINIDOG INTO THE STORM, Suomi	2017	5	15	0	3	3	0	20 %	0 %	0	0	0 %	*
20	DIAMOND GEMINI ARTIST, Venäjä	2020	6	15	9	0	0	0	0 %	*	0	0	0 %	*

Taulukko 11. 2012-2021 syntyneiden, eniten käytettyjen narttujen jälkeläistilasto

#	Narttu	Synt. vuosi	Pennut				Polvet				Silmät			
			Pennut	Yhteensä	Vuoden aikana	Toisessa polvessa	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %
1	SWEDISH JOY, Ir-lanti	2013	4	25	0	4	1	0	4 %	*	1	0	4 %	*
2	MINDACARAS MEANING OF MY LIFE, Suomi	2015	4	23	0	29	7	0	30 %	0 %	1	0	4 %	*

3	C.I.B. FI MVA TLNW-17 LVV- 17 MINDACARAS MY LOVE MY LIFE, Suomi	2015	5	21	3	0	2	0	10 %	0 %	0	0	0 %	*
4	PAW'S MYSTERY CARMEL DIANNE, Suomi	2012	5	21	0	4	3	0	14 %	0 %	0	0	0 %	*
5	C.I.B. FI MVA SE MVA EE MVA LV MVA RU MVA EE JMVA NÄTTITAS- SUN AMELIA, Suomi	2012	5	19	0	5	2	0	11 %	0 %	1	0	5 %	*
6	THAMIRE'S OWN OLGA, Suomi	2018	4	19	4	0	1	0	5 %	*	0	0	0 %	*
7	FROZEN BABE, Ir- lanti	2017	5	19	3	11	3	0	16 %	0 %	0	0	0 %	*
8	OSKAR PLJUS LET IT BE DIAMOND GE- MENI, Venäjä	2014	5	17	0	32	3	0	18 %	0 %	0	0	0 %	*
9	MALTANKO'S VA- NILLA KISS, Suomi	2018	4	15	7	0	7	2	47 %	29 %	0	0	0 %	*
10	FINNTERES WHITE WIOLETTA, Suomi	2013	4	15	0	27	2	1	13 %	50 %	0	0	0 %	*
11	EE JMVA MAGIC MINIDOG BORN TO BE STAR, Suomi	2015	4	15	0	21	2	0	13 %	0 %	0	0	0 %	*
12	C.I.B. FI MVA SE MVA EE MVA HR MVA EE JMVA PMV-17 ZGBW- 18 MALDIVAS INC- REDIBLY TOUCH TO MALTANKOS, Kroa- tia	2016	5	14	5	0	9	4	64 %	44 %	0	0	0 %	*
13	FI MVA EE MVA EE JMVA MAGIC MINIDOG BORN TO BE BLOND, Suomi	2015	4	14	4	6	3	1	21 %	33 %	2	0	14 %	0 %
14	LT JMVA LTJV- 17 TAURO TIARA, Liettua	2016	5	14	0	10	3	0	21 %	0 %	0	0	0 %	*
15	FI MVA EE MVA LV MVA EE JMVA MIN- DACARAS IN MY DREAMS, Suomi	2012	4	13	0	18	3	1	23 %	33 %	1	1	8 %	*
16	JAMMING'S BRI- GITTE BARDOT, Suomi	2016	5	13	1	10	2	2	15 %	100 %	1	0	8 %	*
17	HeJW-12 JV-12 VA- NILLA SKY DA PERLA ELYSIA, Irlanti	2012	4	13	0	21	6	2	46 %	33 %	0	0	0 %	*
18	FI MVA EEJV-17 EEV-17 MINDACA- RAS SHE'S SO DI- VINE, Suomi	2016	4	12	0	0	0	0	0 %	*	0	0	0 %	*

19	PAW'S MYSTERY LISTEN TO YOUR HEART, Suomi	2017	3	12	4	0	0	0	0 %	*	0	0	0 %	*
20	LICENSETOKILL WHITE STAR OF ETERNITY, Saksa	2014	5	12	0	1	2	1	17 %	50 %	1	0	8 %	*

5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen

Maltakoiran edellinen jalostuksen tavoiteohjelma JTO 2019-2023 on toteutunut osittain. Rodun sukusiitosaste on pysynyt alahaisena ja rodun tehollinen populaatio on noussut. Pentumäärät ovat lisääntyneet. Rotu liitettiin PEVISA-ohjelmaan vuoden alussa polvitarkastuksien osalta, mikä on osaltaan parantanut terveystarkastuksien tekemistä.

Taulukossa 12 esitetty aikaisemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen.

Taulukko 12. Edellisen jalostuksen toimita ohjeen tavoitteet, toimenpiteet ja tulokset

Tavoite	Toimenpide	Tulos
Populaatio - kiinnitetään huomiota jalostuspohjan laajuuteen - sukusiitosprosentti pidetään alahaisena - paritettavat koirat ovat erisukuisista linjoista	- Jalostussuositus: tuontikoirille toivotaan teetetäväksi DNA-polveutumismääritys - Jalostussuositus: uroksilla saa olla max 20 jälkeläistä 5-vuotiaaksi mennessä - enimmäisjälkeläismäärä on 30 - kansainvälinen yhteistyö	- Yhdistyksellä ei ole tietoa DNA näytteiden otosta. - Yksittäisillä uroksilla on teetetty pentuja yli suositus rajojen. - Kansainvälinen yhteistyö rajoittuu yksittäisiin tuontikoiiriin tai leasing koirien käyttöön. - Tuontikoiria käytetään vain omistajan omassa kennelissä, jolloin toistetaan samoja yhdistelmiä. - Suuriosa tuotetuista pennusta teetetään tuontikoirilla. Vain pieni osa tuotetuista pennuista käytetään jatko jalostukseen.
Luonne ja käyttäytymisen - rotu säilyy rotumääritelmän mukaisena hyväluonteisena lemmikkinä - arkuus, aggressiivisuus tai muut luonnehäiriöt eivät lisäännä - rodun harrastusominaisuudet säilyvät	- suositellaan kiinnittämään huomiota luonteeseen - Jalostussuositus: pelokasta, arkaa tai aggressiivista koiraa ei saa käyttää jalostukseen - terveys- ja luonnekyselyt 3v välein - jalostuskoirien ja niiden jälkeläisten tulosten analysointien julkaisut vuosittain rotulehdessä - kannustus harrastustoimintaan	- Toimenpiteiden noudattamista vaikea todentaa - Terveyskysely tehty 2021 - jalostuskoirien tulos- ja jälkeläistilastoja ei ole julkaistu 2020 jälkeen. - Suunniteltu luonne- ja käyttäytymiskyselystä on jäänyt toteuttamatta. Koiran omistajia on kannustettu osallistumaan kennelliiton vastaavaan kyselyyn.
Terveys - rodun terveys ja elinvoimaisuus säilyvät	- PEVISA-ohjelmassa polvitutkimuspakko - Jalostussuositukset: silmätarkastus ja sydänkuuntelu - koiralla ei saa olla allergioita tai rakenteellisia, synnynnäisiä vikoja - terveys- ja luonnekyselyt 3v välein	Toteutunut osittain: PEVISA-ohjelmaa on noudatettu - silmätutkimuksia ja sydäntutkimuksia ei ole tehty kaikille mm. 2019 silmätutkitut vanhemmat on 21%:lla 42:sta pentueesta ja molemmat

	- jalostuskoirien ja niiden jälkeläisten tulosten analysointien julkaisut vuosittain rotulehdessä - ry järjestää turkinhoitokursseja	tutkimatta 72%:lla ja sydänkuuntelu oli tehty 21% molemmille vanhemmille ja 55% pentueista kummallakaan vanhemmalla ei ole missään vaiheessa tehty sydänkuuntelua. 2022 pentueista (30kpl) silmätutkitut vanhemmat on 13%:lla, kun taas kumpaakaan ei ole silmätutkittu 60%. Sydänkuuntelu molemmilla vanhemmilla oli 33%:lla pentueista, ei kummallakaan 47%:lla. -Jalostuskoirien tulos- ja jälkeläistilastoja ei ole julkaistu 2020 jälkeen.
Ulkomuoto - rotumääritelmän mukainen ulkomuoto säilyy liioittelemattomana ja rakenne terveenä - ulkomuoto ei muutu eri muotivirtausten vuoksi	- Jalostussuositus: näyttelystä vähintään tulos H ja uudelleen käytettäessä vähintään ERI ja SA tai jälkeläisillä ensimmäisestä pentueesta vähintään EH - Jalostussuositus: koiran tulee täyttää rotumääritelmä, liioiteltuja piirteitä tulee välttää ja koiralla tulee olla leikkaava saksipurenta - rotuyhdistys kannustaa harrastustoimintaan - ry järjestää turkinhoitokursseja	Toteutunut vain osittain: mm. 2019 pentueista (42) 29%:lla ei ole kummallakaan vanhemmista näyttelytulosta ja 2022 pentueista (30) 17%:lla, eli mahdollisista rakenne- ja purentavirheistä ei ole voitu saada tietoa -Turkinhoitokursseja ei järjestetty, koska ei ole ollut osallistujia

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1 Jalostuksen tavoitteet

Tavoite	Toimenpide
Populaatio jalostuspohjaa tulisi laajentaa - sukusiitosprosentti pidetään alhaisena	- Jalostukseen käytetään koiria erisukuisista linjoista. Ei toisteta samoja yhdistelmiä. käytetään monipuolisesti tuonikoiria ja kotimaisia jälkeläisiä jalostukseen. - Jalostussuositus: uroksilla saa olla max 20 jälkeläistä 5-vuotiaaksi mennessä, enimmäisjälkeläismäärä on 30. - kansainvälinen yhteistyö
Luonne ja käyttäytyminen - Pitää rotu luonteeltaan ja hermorakenteeltaan terveenä, hyväluonteisina lemmikkeinä, ettei arkuus, pelokkuus, aggressiivisuus tai muut luonnehäiriöt lisäännä. - rodun harrastusominaisuudet säilyvät	- Jalostukseen ei käytetä arkoja, pelokkaita tai aggressiivisia koiria. - tehdään jalostustarkastus, mikä sisältää luonteen arvion. - Kannustetaan harrastustoimintaan
Terveys - Rodun terveys ja elinvoimaisuus säilyvät. - Estää perinnöllisten vikojen ja sairauksien lisääntyminen	- PEVISA ohjelman mukaiset polvitarkastukset. - Suositukset jalostuskoirille tehtäville terveystarkastuksille; silmät ja sydän. - Jalostukseen käytetään vain kliinisesti terveitä yksilöitä - käytetään jalostukseen koiria pitkäikäisistä linjoista.
Ulkomuoto Rotumääritelmän mukainen terve rakenne, ei liioiteltuja piirteitä	- Jalostukseen käytettäviä koiria suositellaan käytettäväksi näyttelyissä tai jalostustarkastuksessa - Käytetään jalostukseen terverakenteisia koiria. Koiran tulee täyttää rotumääritelmä, liioiteltuja piirteitä tulee välttää ja koiralla tulee olla leikkaava saksipurenta - Luodaan maltankoiran ihanne profiili ja tehdään jalostustarkastus. Kannustetaan osallistumaan tarkastukseen.

6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

Maltankoirien jalostuksessa tulee kiinnittää huomiota koirien luonteeseen, terveyteen, terveeseen rakenteeseen ja ulkomuotoon. Luonteeltaan pelokasta tai aggressiivisia koiria ei käytetä jalostukseen. Koirien luonteita voidaan testata osallistumalla jalostustarkastukseen, luonne testeihin ja myös koiranäyttelyissä arvioidaan koiran luonnetta ja käyttäytymistä.

Pentueen vanhemmilla tulee astutushetkellä olla voimassa oleva polvilausunto. Rekisteröinnin raja-arvona on patellaluksaation aste 2. Polvitutkimustuloksen 2 saanut koira voidaan parittaa vain tuloksen 0 saaneen koiran kanssa.

Lisäksi suositellaan tehtäväksi silmätarkastus ja sydämenkuuntelututkimus. Jalostuskoiran tulee olla kliinisesti terve, ei toistuvia tai pitkäaikaisia lääkityksiä, ei allergioita tai rakenteellisia synnynnäisiä vikoja. Uroksella tulee olla normaalit kivekset. Jalostukseen suositetaan pitkäikäisiä sukulinjoja. Lisäksi erityisesti tuontikoirilta, toivotaan DNA- polveutumismääritys, jotta voidaan olla varmoja koirien sukulaisuussuhteista.

Rekisteröintiohjeen mukaisesti yli 8 -vuotiasta narttua ei tulisi käyttää enää jalostukseen, ellei eläinlääkäriltä ole todistusta nartun terveydentilasta. Pentueiden välin tulee olla vähintään kymmenen kuukautta, yksi tiheämpi pentujen teettäminen on sallittu rekisteröintiohjeessa. Yli 5 vuotiasta narttua ei tule astuttaa, jos sillä ei ole aikaisemmin tehty pentuja. Astutettavien koirien tulee olla vähintään 18 kk ikäisiä ja mielellään tätä vanhempia.

Koiran elinikäinen jälkeläismäärä ei saa ylittää 5% rodun populaatiossa rekisteröidyistä pennuista yhden sukupolven (4vuotta) aikana (Jalostusstrategia 2018). Nykyisillä rekisteröintimäärillä maksimipentumäärä koiraa kohden olisi 19 - 22 jälkeläistä. Maltankoirista kuitenkin alle puolet jatkavat sukua seuraavassa sukupolvessa.

Suosittelaa, että jalostukseen käytettävällä uroksilla saa olla korkeintaan 20 jälkeläistä 5 ikävuotten mennessä (mikäli jälkeläisiä on alle 20 hyväksytään vielä 1 pentue kokonaisuudessaan). Kun uros täyttää 5 vuotta hyväksytään yhteensä 30 jälkeläistä, (mikäli jälkeläismäärä on alle 30 hyväksytään vielä yksi pentue kokonaisuudessaan).

Suosituksena on, että jalostukseen käytettäviä koiria olisi käytetty näyttelyissä, joista olisi vähintään tulos H. Jos kyseistä koiraa halutaan käyttää uudelleen jalostukseen, vaaditaan vähintään näyttelytuloista ERI (laatuarvostelun erinomainen) ja SA (sertinarvoinen) tai jälkeläisnäyttöä ensimmäisestä pentueesta vähintään EH (laatuarvostelun erittäin hyvä) tulosta jälkeläisiltä. Näin osoitetaan, että seuraava sukupolvi on edellistä parempi.

Koiria, jotka eivät täytä ulkomuodoltaan ja mittasuhteiltaan rotumääritelmän vaatimuksia, ei tulisi käyttää jalostukseen. Kuten alle 3 kg tai yli 5 kg kokoisia koiria ei tulisi käyttää jalostukseen. Säkäkorkeudeltaan uros ei saa olla yli 26 cm tai alle 19 cm, vastaavasti narttu ei saa olla yli 25 cm tai alle 18 cm korkea. Kaikkia liioiteltuja piirteitä tulee välttää. Jalostukseen käytettävillä koirilla tulee olla leikaava saksipurenta.

6.3 Rotuyhdistyksen toimenpiteet

Rotuyhdistyksen velvollisuutena on tiedottaa jäsenistölleen hyväksytystä JTO:sta ja PEVISA-ohjelmasta mahdollisimman tehokkaasta, nopeasti ja kattavasti. Hyväksytty JTO ja PEVISA julkaistaan rotuyhdistyksen kotisivuilla.

Rotuyhdistyksen jalostustoimikunta ohjaa jalostusvalinnoissa huomioimaan tämän jalostusohjesäännön periaatteita. Jalostuskoirille asetettavalla pentukiintiöllä varmistetaan geenien monimuotoisuus ja jalostusmateriaalin laajuus tulevissa sukupolvissa. Siitokseen tulee käyttää terveistä ja pitkäikäisistä suvuista polveutuvia koiria, joilla ei ole läheistä sukulaisuussuhdetta. Tällä varmistetaan pentujen elinvoimaisuus ja pentuekoko säilyy riittävän suurena (3–4 pentua/pentue). Myös ns.

kotikoirien mahdollista käyttöä jalostukseen tulisi harkita enemmän, koska sieltä löytyy hyviä yksilöitä jalostuskäyttöön.

Rotuyhdistys seuraa rodun tilaa määräajoin ja tämä toteutetaan suorittamalla terveys- ja luonnekysely kasvattajille ja omistajille. Yhdistys on laatinut kyselykaavakkeen ja kysely tehdään 3-vuoden välein.

Rotuyhdistys tekee vuosittain rodun tilastot ja analyysit jalostukseen käytetyistä koirista ja niiden jälkeläisistä, jotka julkaistaan rotuyhdistyksen lehdessä. Yhdistys kannustaa kasvattajia liittämään uuden pennun omistajan ensimmäiseksi vuodeksi yhdistykseen pentuejäseneksi. Myös jäsenhankintakampanjoita uusien jäsenien saamiseksi järjestetään.

Rotuyhdistys tarjoaa kasvattajille, harrastajille ja rodusta kiinnostuneille objektiivista ja oikeaa tietoa jäsenjulkaisun kautta sekä kannustaa omistajia näyttely-, agility- tai muuhun harrastustoimintaan koiran kanssa.

Rotuyhdistyksen kautta kasvattajalla on mahdollisuus saada pennunhoito-opas, joka sisältää kirjallista aineistoa pennun hoidosta uudelle pennunomistajalle sekä tietoa maltankoiran turkin hoidosta ja hoitovälineistä. Yhdistyksen jäsenet voivat osallistua yhdistyksen järjestämille turkinhoitokursseille.

Rotuyhdistys tukee yhteistyötä kasvattajien välillä ja omalla toiminnallaan kannustaa avoimuuteen. Samalla pitää yllä avointa keskustelua maltankoiran kasvattajien ja kaikkien maltankoiran harrastajien kesken. Kasvattajia kannustetaan avoimempaan yhteistyöhön. Rotuyhdistys neuvoa ja ohjaa uusia kasvattajia kaikissa kasvattamiseen liittyvissä asioissa. Uudella kasvattajalla on mentorina yleensä se vanhempi kasvattaja. Rotuyhdistyksen jalostustoimikuntaa voi käyttää apuna sopivan parituskumppanin etsimiseen koiralle.

Mahdollisuuksien mukaan pidetään yhteyttä ulkomaisiin tahoihin internetin tai jäsenjulkaisun kautta. Näyttelyissä solmitaan suhteita ulkomaisiin kasvattajiin ja pyritään lisäämään ja ylläpitämään kansainvälistä yhteistyötä. Seurataan eri kanavien kautta uutisia rodusta muualla maailmassa.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

Seuraavassa taulukon avulla on esitetty mahdolliset maltankoirien jalostuksen vahvuudet, heikkoudet uhat ja mahdollisuudet

Taulukko 13. Nelikenttä analyysi; vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat

Vahvuudet	Heikkoudet
- Kaunis viehättävä koirarotu lemmikkinä ja sopii harrastuskäyttöön - Sukusiitos-% on pieni populaation kokoon nähden. - Hyödyntämätöntä jalostusmateriaalia on olemassa – ”kotikoirat”. - Luonteet ovat pääosiltaan hyvät. - Koirat ovat pääosiltaan terverakenteisia. - Rotu on terve ja melko pitkäikäinen.	- Aktiivisia kasvattajia vähän, jolloin yksittäisen kasvattajan jalostusvalinnat ja kasvatuksen laajuus vaikuttavat kannan kokoon ja rakenteeseen. - Hyväksytään, että pieni koira saa olla hiukan äksy. Arkoja ja aggressiivisia yksilöitä käytetään jalostukseen. - Etuosat kapeita, rakennevirheet. - Hammasongelmat ja silmien vuotaminen. - Vaativa turkinhoito

- Pääosiltaan rodun taso on hyvä. - Viehättävä seurakoira. - Palkitseva näyttelykoira. - Rodussa ei muotivirtauksia vaan näyttelyissä ja jalostuksessa arvostetaan rotumääritelmän mukaisia ja terverakenteisia maltankoiria. - Maltankoiria ei ole ns. muotikoira, vaikka kysyntä ylittää tarjonnan. - Kasvattajien vastuu pentujen sijoittumisesta sopiiviin koteihin. - Tietotaidon lisääntyminen rodun harrastajissa - Pitkään rotua harrastaneilla kasvattajilla on kokemusta ja näkemystä rodun jalostamiseksi. - Säännöllisillä terveystutkimuksilla saadaan tietoa rodun terveydentilasta	- Pääosiltaan samat koirat näyttelyissä - Muotivirtaukset näkyvät rodun ulkomuodossa. - Ulkomuoto vaihtelee eri yksilöiden välillä. - Moninaiset/epärealistiset valintaperusteet pennun hankinnassa - Rodun kauneus voi johtaa ostajan väärin valintoihin. - Kasvattajien välinen vähäinen yhteistyö - Tuontikoirien terveystaustojen tuntemattomuus - Vähäinen jalostusyksilöiden määrä. - Terveystutkimuksien vähäinen käyttö tai tulokset salataan - Terveystutkimuksen vähäinen vastausaktiivisuus
Mahdollisuudet - Suunnitelmallinen jalostus käyttämällä erilinjaisia uroksia ja narttuja. - Ensisijainen vastuu rodusta on kasvattajilla ja jalostusuroksen omistajilla. - Kriittisten jalostusvalintojen kautta luonteet säilyvät terveinä. - Jalostukseen käytetään terveitä yksilöitä - Terveystilanteen seuranta. - Yhteistyö ja tiedon kulku kasvattajien välillä avoimeksi. - Tuontikoirat ja ulkomaan astutukset rikastuttavat geenipohjaa. - Mahdollisuus liittyä PEVISAan. - Hyödyntämätöntä jalostusmateriaalia on olemassa – ”kotikoirat”. - Rotukanta pääosiltaan terverakenteinen - Suomessa ei muotivirtauksia vaan näyttelyissä ja jalostuksessa arvostetaan rotumääritelmän mukaisia ja terverakenteisia maltankoiria. - Maltankoiria ei ole ns. muotikoira, vaikka kysyntä ylittää tarjonnan. - Sukusiitosprosentti pääsääntöisesti pysynyt alhaalla. - Pentujenhankkijoista uusia kasvattajia.	Uhat - Samoja yhdistelmiä toistetaan ilman pentuseurantaa. - Yksittäisten koirien liikakäyttö. - Satunnaiset jalostusvalinnat lisäävät luonneongelmia, josta syntyy koiran pito ongelmia. - Uusia vakavia sairauksia tulee rotuun. - Perinnölliset sairaudet lisääntyvät. - Avoimuuden puute ja leimautumisen pelko kasvattajien kesken. - Omien koirien sairauksien tai vikojen salailu. - Kasvattajien piittaamattomuus pentujen sijoittumisesta oikeisiin koteihin. - Pentukysyntä ohjaa jalostusta. - Koirien lähisukuisuus kaventaa geenipohjaa. - Aktiivisia kasvattajia vähän, jolloin yksittäisen kasvattajan jalostusvalinnat ja kasvatuksen laajuus vaikuttavat kannan kokoon ja rakenteeseen. - Tuontikoirien terveystaustojen tuntemattomuus. - Jalostuspohja kapenee liikaa /jalostuksessa liian vähän koiria. - Rodun terveyden ja elinvoiman heikentyminen. - Suunnittelematon jalostus. - Sukusiitosprosentin nouseminen - Pentutehtailu => muotirotu, oletamus taloudellisesta hyödydestä.

Rotuun kohdistuvia uhkia on olemassa ja varautumiskeinot niiden välttämiseksi tulisi ennakoida. Maltankoiraan kohdistuvista riskeistä ehkä suurin on geenipoolin kapeneminen tai vinoutuminen. Kaikki yllä esitetyt uhat eivät kuitenkaan ole todennäköisiä, mutta kuitenkin mahdollisia. Liitteessä 3 on esitetty riskiarviointi.

6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

Suomessa maltankoirat ovat rakenteeltaan pääsääntöisesti rotumääritelmän mukaisia, terveitä ja hyvä luonteisia. Tähän pitää myös pyrkiä jatkossa jalostuksella ja tuontikoirien valinnoilla. Taulukossa 14 seuraavalla sivulla on esitetty yhdistyksen jalostuksen tavoiteohjelman toimintasuunnitelma 5-vuotiskaudeksi.

Taulukko 14. Jalostuksen tavoiteohjelman toimintasuunnitelma 5-vuotis kaudeksi 2024- 2028.

Vuosi	Tehtävä tai projekti
2024	- Teetetään terveys- ja lisääntymiskysely ja tehdään siitä yhteenveto - Laaditaan luonne ja käyttäytymiskysely - Laaditaan ja hyväksytään Kennelliiton viralliset käyttäytymisen ja ulkomuodon jalostustarkastuksen 4- porttaaliset profiilit
2025	- Järjestetään ulkomuodon jalostustarkastus - Teetetään luonne- ja käyttäytymiskysely ja tehdään siitä yhteenveto
2026	- Aloitetaan JTO:n päivittäminen kyselytutkimusten analysoimisella ja muutoksien vertailulla
2027	- Terveys- ja lisääntymiskysely - Luonne- ja käyttäytymiskysely - Jalostuksen tavoiteohjelma 2029 – 2033 hyväksyttäväksi vuosikokoukseen. - PEVISA ohjelma vuosille 2029 – 2033 hyväksyttäväksi yhdistyksen vuosikokoukseen
2028	- JTO ja PEVISA esitykset 2029 - 2033 hyväksyttäväksi Kääpiökoirayhdistyksen vuosikokoukseen - JTO ennakko tarkastaminen ja hyväksyttäminen Kennelliiton jalostustieteellisessä toimikunnassa
Joka vuosi	- Julkaistaan vuositilastot jalostukseen käytetyistä yhdistelmistä terveys- ja näyttelytietojen kanssa

Jalostuksen tavoiteohjelman mukaisiin tavoitteisiin pyritään:

- Noudattamalla Suomen kennelliiton jalostustrategian mukaisia ohjeita ja määräyksiä
- Pennunostajien neuvonta ja tiedottaminen.
- Yhdistyksen pentuboxissa julkaistaan myynti-ilmoitukset pennuista, joissa JTO:n suositukset täyttyvä.
- Kannustetaan osallistumaan jalostustarkastuksen, luonteen testaukseen tai muihin luonnetesteihin/kuvauksiin.
- Antamalla tarvittavaa informaatiota kasvattajille ja harrastajille.
- Antamalla jalostusneuvontaa ja kehottamalla kasvattajat perehtymään jalostusentavoiteohjelmaan
- Kannustetaan kasvattajia allekirjoittamaan Suomen kennelliiton kasvattajasitoumus.
- Jalostusentavoiteohjelma on nähtävissä kaikille yhdistyksen kotisivuilla.
- Jalostustoimikunta seuraa JTO:n suositusten toteutumista jalostustyössä. Seuranta toteutetaan yhdistyksen vuosikokousten yhteydessä hallituksen antaessa toimintavuoden toimintakertomuksen ja seuraavan vuoden toimintasuunnitelman.
- Suositamalla käyttää erisukuisia uroksia ja narttuja siitokseen.
- Kannustamalla kasvattajia hankkimaan erisukuisia tuontikoiria ja astuttamaan narttuja ulkomaisilla erilinjaisilla uroksilla.
- Kannustamalla jalostuskoiria käytettäväksi virallisissa terveystarkastuksissa
- Kannustamalla käyttämään jalostuskoiria koiranäyttelyissä tai jalostustarkastuksissa, jota pyritään järjestämään.

- Lisätään tietoisuutta jalostusasioista, informoimalla niistä eri lähteissä.
- Julkaisemalla vuositilastot jalostukseen käytetyistä yhdistelmistä, näyttely ja terveystarkastustietojen kanssa.
- Tehdään terveyskyselyt 3 vuoden välein ja esitetään kyselyn yhteenveto yhdistyksen lehdessä ja kotisivuilla.
- Rotu on liitetty PEVISA- ohjelmaan polvitarkastusten osalta ja yhdistys voi esittää PEVISA ohjelmaan liitettäväksi tarvittaessa myös muita tarkastuksia
- Rodun jalostusentavoiteohjelma tarkistetaan ja päivitetään määräajoin.
- Seurataan uutisia ja tutkimuksia rodusta kotimaisista ja ulkomaisista lähteistä.
- Asettamalla vaatimukset yhdistyksen sivulla julkaistaville kasvattajien yhteystiedolle.
- Kannustetaan jalostustoimikunnan jäseniä ja yhdistyksen jäseniä osallistumaan SKLn, SKKYN ym. koirayhdistysten järjestämiin koulutuksiin.
- Tuomareiden koulutuksella ja informoinnilla rodun tilanteesta.

Maltankoiran kasvattajat ja harrastajat ovat päävastuussa tämän JTO:n toteutumisesta omalta osaltaan. Ohjaamisesta ja tiedottamisesta, koirien omistajille ja kasvattajille, vastuu on Maltankoirat ry:n hallituksella ja jalostustoimikunnalla. Avoimella ja vastuullisella kasvatustyöllä maltankoirat saadaan pysymään Suomessa hyväluonteisina, rotumääritelmän mukaisina, terveinä ja elinvoimaisina. JTON toteutumista seurataan seuraamalla jalostus ja terveystilastoja, koirien luonnetta ja terveydentilaa kartoitetaan ja seurataan kyselyiden avulla.

7. LÄHTEET

Kirjalliset lähteet:

An Owner`s Guide to a Happy Helthy Pet The Maltese, Bobbie Linden, 1999, Howell Book House
Bichon Maltais – valiokirja 1960–2003, Maltalaiset ry- koonnut Iiris Hyytinen, 2004
Koiranet- jalostustietojärjestelmä, Kennelliitto
Koiran sairaudet, Birgitta Wikström, 1995, Tammi
Koiran vaivat, ELL Bruce Fogle, 2004, Perhemediat
Koiramme lehti 7-8/2012, Suomen Kennelliitto
Maltankoirat-Bichon maltais –lehdet (2/1989, 3/2002, 3/2003)
Maltankoirat-Bichon maltais –lehdet (1/2013, 1/2014, 1/2015, 1/2016, 1/2018)
Suuri Koirakirja 6, Salvador Gomez-Toldra, 1993, Tammi
The Guide to Owning a Maltese, Bradlyn James, 2003, T.F.H. Publications, Inc
Näyttelytuloksia 2019 - 2022
Il maltese, Franco Prosperi, Italia

Sähköiset lähteet:

American Kennel Club AKC, <http://dogdimension.com/2008PopularityStats.html>
American Maltese Association, www.americanmaltese.org
BVA British Veterinary Association, www.bva.co.uk
CBM Il Club Del Bolognese e Maltese, <http://www.clubcbm.it/wordpress/>
Clube Português de Canicultura <https://www.cpc.pt/wp-content/uploads/2023/02/registos2022.pdf>
Dansk Kennel Club, www.dkk.dk
Dogzhealth.com, www.dogzhealth.com
Eesti Kennelliit
Ente Nazionale della Cinofilia Italiana <https://www.enci.it/libro-genealogico/razze/maltese>
Jalostusstrategia 2018, https://www.kennelliitto.fi/sites/default/files/kennelliiton_yleinen_jalostusstrategia_2018_2022.pdf
<https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/tietoa-jalostuksen-tueksi/perinnollisen-monimuotoisuus-ja-jalostuspohja>
<https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/tietoa-jalostuksen-tueksi/sukusiitos>
<https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/tietoa-jalostuksen-tueksi/tehollinen-populaatiokoko>
https://www.kennelliitto.fi/sites/default/files/media/koirarekisteriohje_2015_valmis_0_0.pdf
Hundareaktarfelag Islands - Icelandic Kennel Club
Japan Kennel Club JCK, www.jkc.or.jp
Koiranet-jalostustietojärjestelmä; <https://jalostus.kennelliitto.fi> 2017
Maltalaiset ry, <https://maltalaiset.wordpress.com>
Nork Kennel Klub, http://web2.nkk.no/no/arrangor+_frivillig/klubb_og_administrasjon/statistikk/
Real Sociedad Canina de España
Svenska Kennelklubben, <https://www.skk.se/>
Société Centrale Canine pour l'Amélioration des Races de Chiens en France
The Kennel Club, https://www.thekennelclub.org.uk/media/128950/quarterly_breed_stats_toys.pdf
Wikipedia, https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_most_popular_dog_breeds
Yourpurebredpuppy, www.yourpurebredpuppy.com

(kansikuva: C.I.B POHJ MVA FIN MVA SE MVA NO MVA LT MVA HU JMVA LTV-06
HeVW-12 VV-12 PMVV-13 MVV-14 DOWNSLOPES WHITE ROSE, kasv. & om. Sirkka Alamäki)

Kaaviot

- Kaavio 1. Maltankoiran kasvattajamäärät ja pentueiden lukumäärät Suomessa vuosina 2000-2021.
 Kaavio 2. Maltankoirat ry:n jäsenmäärät vuosina 1974- 2022
 Kaavio 3. Maltankoirien rekisteröinnit Suomessa vuosina 2000 - 2022
 Kaavio 4. Maltankoirien keskimääräinen sukusiitosprosentti 2000 - 2022
 Kaavio 5. Jalostuskäyttö per sukupolvi 2000 - 2022
 Kaavio 6. Jalostukseen käytetyt urokset
 Kaavio 7. Jalostukseen käytetyt nartut
 Kaavio 8. Keskimääräinen jalostuskäytön ikä.
 Kaavio 9. Maltankoirien rekisteröintimäärän vuonna 2022 eri maissa.
 Kaavio 10. Maltankoiran luonne.
 Kaavio 11. Maltankoiran luonnearviot koiranäyttelyistä 2019-2022.
 Kaavio 12. Maltankoiran pentuekoon vuosittainen keskiarvo 2000-2017
 Kaavio 13. Maltankoirein vuosittaisten näyttelytulosten määrät Suomessa 2003 – 2017
 Kaavio 14. Maltankoirien vuosittaiset näyttelytulokset prosentteina 2003 – 2017

Taulukot

- Taulukko 1. Tuontikoirein jälkeläismäärät aikaisemmillä vuosikymmenillä.
 Taulukko 2. Jalostukseen 15 vuoden aikana runsaimmin käytetyt urokset jälkeläismäärän mukaan.
 Taulukko 3. Jalostukseen 15 vuoden aikana runsaimmin käytetyt nartut jälkeläismäärän mukaan
 Taulukko 4. Jalostukseen käytetyt urokset 15-vuoden aikana, joilla eniten jälkeläisiä toisessa sukupolvessa.
 Taulukko 5. Jalostukseen käytetyt nartut 15-vuoden aikana, joilla eniten jälkeläisiä toisessa sukupolvessa.
 Taulukko 6. Putnamin asteikko patellaluksaation asteista
 Taulukko 7. Polviniveltilasto
 Taulukko 8. Yleisimmät kuolinsyyt
 Taulukko 9. Maltankoiran mittasuhteita
 Taulukko 10. 2012-2021 syntyneiden, eniten käytettyjen urosten jälkeläistilasto
 Taulukko 11. 2012-2021 syntyneiden, eniten käytettyjen narttujen jälkeläistilasto
 Taulukko 12. Edellisen jalostuksen toimita ohjeen tavoitteet, toimenpiteet ja tulokset
 Taulukko 13. Nelikenttä analyysi; vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat
 Taulukko 14 Jalostuksen tavoiteohjelman toimintasuunnitelma 5-vuotis kaudeksi 2024- 2028

8. LIITTEET

Liite 1	Maltankoirat ry:n säännöt	54 – 56
Liite 2	Kuvakooste suomalaisten omistamista maltankoirista vuosien varrelta	57- 58
Liite 3	Riskianalyysi	59

Maltankoirat ry:n säännöt

Liite 1

1§

Yhdistyksen nimi, kotipaikka ja toiminta-alue

- yhdistyksen nimi on Maltankoirat
- kotipaikka on Helsinki
- yhdistyksen toiminta-alue on koko maa

2§

Yhdistyksen kieli

- suomi

3§

Yhdistyksen tarkoitus ja toiminnan laatu

- Yhdistyksen tarkoituksena on tukea Suomessa maltankoirien jalostusta Suomen kennelliiton jalostusstrategian mukaisesti ja ohjata maltankoirien omistajia hoitamaan ja kasvattamaan koiriaan. Yhdistys toteuttaa toiminta-ajatusta julkaisemalla rodun jalostuksen tavoiteohjelman (JTO), opastaa jalostusvalinnoissa.
- yhdistys voi harjoittaa julkaisu-, tiedotus- ja neuvontatoimintaa
- yhdistys voi osallistua koiranäyttelyiden järjestämiseen ja järjestää ko. rodun erikoisnäyttelyn sekä ehdottaa sopivia tuomareita koiranäyttelyihin ja osallistua uusien tuomareiden koulutustilaisuuksien järjestämiseen.
- Yhdistys voi järjestää tapahtumia, jalostus- ja terveystarkastuksia ja kerätä tietoa rodusta kyselyiden avulla sekä järjestää kynologisia esitelmä- ja keskustelutilaisuuksia

4§

Yhdistyksen suhteet muihin järjestöihin

- yhdistys voi yhdistyskokouksensa päätöksellä liittyä toimintansa tarkoituksiperiä tukeviin järjestöihin

5§

Varojen hankinta

- varoja toimintansa tukemiseksi yhdistys hankkii perimällä jäsenmaksua, jonka suuruuden päättää yhdistyksen hallitus
- yhdistys voi asianomaisella luvalla toimeenpanna myös rahankeräyksiä, arpajaisia, juhlia sekä ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja.
- yhdistys voi omistaa kiinteää omaisuutta

6§

Yhdistyksen jäsenyys

- yhdistyksen jäseneksi voi yksityinen henkilö liittyä vuosi-, ainais- tai perhejäseneksi
- varsinaiseksi jäseneksi hallitus hyväksyy henkilön, joka sitoutuu noudattamaan yhdistyksen sääntöjä ja päätöksiä
- yhdistyksen ainaisjäsenen hyväksyy hallitus kyseisen henkilön maksettua kertakaikkisena jäsenmaksuna 10-kertaisen vuosijäsenmaksun.
- perhejäsenen hyväksyy hallitus; perhejäsenyyden edellytyksenä tulee samassa perheessä olla vuosijäsenmaksun suorittanut jäsen.
- yhdistyksen hallitus voi kutsua asiantuntijajäseneksi henkilön, joka yhdistyksen edustaman rodun tuntijana on erikoisesti ansioitunut. Asiantuntijajäsen on jäsenmaksusta vapaa.
- yhdistyksen hallitus voi esittää ja yhdistyskokous kutsua kunniajäseneksi henkilön, joka on erikoisen ansiokkaasti edistänyt yhdistyksen tarkoituksien toteutumista. Kunniajäseneltä ei peritä jäsenmaksua.

7§

Jäsenen ero yhdistyksestä

- jäsen voi erota yhdistyksestä ilmoittamalla siitä kirjallisesti yhdistyksen hallitukselle tai sen puheenjohtajalle tai ilmoittamalla eroamisesta yhdistyskokouksen pöytäkirjaan

- jäsen voidaan erottaa yhdistyksestä, jos hän rikkoo yhdistyksen sääntöjä vastaan tai menettelyllään yhdistyksessä tai sen ulkopuolella huomattavasti vaikeuttaa yhdistyksen toimintaa tai toimii muuten hyvien kenneltapojen vastaisesti. Jäsenen jättäessä jäsenmaksunsa maksamatta eräpäivästä kaksi kuukautta, hänet voidaan katsoa eronneeksi yhdistyksestä. Erottamisesta päättää yhdistyksen hallitus. Erottispäätös tehdään suljetulla lippuäänestyksellä ja päätöksen on saatava $\frac{3}{4}$ enemmistö annetuista äänistä
- erotettu jäsen voi vedota yhdistyskokoukseen 30 päivän aikana, sen päivän jälkeen, jona hän on saanut päätöksestä tiedon. Valitus käsitellään lähinnä seuraavassa yhdistyskokouksessa, jossa yksinkertainen äänen enemmistö ratkaisee.
- jäsenellä, joka eroaa tai erotetaan yhdistyksestä, ei ole oikeutta yhdistyksen varoihin.

8§

Yhdistyksen toiminta- ja tilikausi

- yhdistyksen toiminta- ja tilikausi on kalenterivuosi
- tilinpäätös tarvittavine asiakirjoinen ja hallituksen toimintakertomus on annettava toiminnantarkastajalle viimeistään kolme viikkoa ennen yhdistyksen vuosikokousta. Toiminnantarkastajan tulee antaa kirjallinen lausuntonsa hallitukselle viimeistään kaksi viikkoa ennen vuosikokousta.

9§

Yhdistyksen hallintoelimet

- yhdistyksen hallinnosta huolehtii hallitus
- yhdistyksen päätäntävaltaa käyttää yhdistyskokous

10§

Yhdistyskokous

- Yhdistyksen vuosikokous pidetään vuosittain hallituksen määräämänä päivänä, tammi-toukokuussa Yhdistyksen kokoukseen voidaan osallistua hallituksen niin päättäessä tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla.
- yhdistys kokoontuu ylimääräiseen yhdistyskokoukseen hallituksen kutsusta, mikäli yhdistyksen kokous asian päättää tai hallitus katsoo sen tarpeelliseksi tai mikäli vähintään 1/10 yhdistyksen äänioikeutetuista jäsenistä sitä vaatii hallitukselta, erikseen ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Ylimääräisessä yhdistyskokouksessa voidaan käsitellä vain kokouskutsussa mainittuja asioita.
- Kokouskutsu toimitetaan kaikille jäsenille kirjallisesti viimeistään 14 vrk ennen kokousta tai julkaistaan yhdistyksen lehdessä ja yhdistyksen internet sivuilla.
- yhdistyskokouksessa on jokaisella iältään 15 vuotta täyttäneellä jäsenellä yksi (1) ääni
- valtakirjalla jäsen voi lisäksi edustaa kahta (2) jäsentä.
- kaikki ne asiat, josta nämä säännöt eivät toisin määrää, ratkaistaan avoimella äänestyksellä, mikäli lippuäänestystä ei vaadita ja kannateta sekä yksinkertaisella äänen enemmistöllä
- äänen mennessä tasan ratkaisee vaaleissa ja lippuäänestyksessä arpa, muissa asioissa puheenjohtajan mielihän.

11§

Varsinaisessa yhdistyskokouksessa käsiteltävät asiat

- 1) todetaan jäsenten äänivaltaisuus
- 2) valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteeri, kaksi (2) pöytäkirjantarkastajaa ja kaksi (2) pöytäkirjantarkastajaa, jotka toimivat tarvittaessa äänenlaskijoina.
- 3) todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
- 4) esitetään ja vahvistetaan hallituksen laatima edellisen vuoden toimintakertomus ja yhdistyksen taloudellista asemaa koskeva, tilinpäätökseen perustuva selvitys
- 5) esitetään ja vahvistetaan edellisen vuoden tilinpäätös ja toiminnantarkastajan lausunto
- 6) päätetään vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja muille tilivelvollisille
- 7) vahvistetaan hallituksen esittämät tulevan toimintakauden toimintasuunnitelma sekä tulo- ja menoarvio
- 8) valitaan hallituksen puheenjohtaja seuraavaksi vuodeksi
- 9) valitaan hallituksen muut jäsenet erovuorossa olevien tilalle.
- 10) valitaan yksi toiminnantarkastaja ja hänelle varamies
- 11) valitaan yhdistyksen jalostustoimikunta ja sen kokoonkutsuja

12) käsitellään hallituksen esittämät kokouskutsussa mainitut tai muut esille tulevat asiat

12§

Yhdistyksen hallitus

- Yhdistyksen asioita hoitaa hallitus, johon kuuluu vuosikokouksessa valitut puheenjohtaja ja 4-7 muuta jäsentä. Hallituksen toimikausi on vuosikokousten välinen aika.
- Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan ja sihteerin sekä keskuudestaan tai ulkopuoleltaan rahastonhoitajan, jalostustoimikunnan ja muut tarvittavat toimihenkilöt tai työryhmät.
- Hallitus kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta, kun he katsovat siihen olevan aihetta tai kun vähintään puolet hallituksen jäsenistä sitä vaatii. Hallitus on päätösvaltainen, kun vähintään puolet sen jäsenistä, puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja mukaanluettuna on läsnä. Äänestykset ratkaistaan ehdottomalla ääntenenemmistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni, vaaleissa kuitenkin arpa.
- yhdistyksen nimen kirjoittavat puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja yhdessä sihteerin kanssa. Nimenkirjoittajien on oltava täysi-ikäisiä.

13§

Hallituksen tehtävät

- hallitus huolehtii yhdistyksen kirjeenvaihdosta ja muista juoksevista asioista sekä hyväksyy uudet jäsenet
- hallitus valmistelee tammi-helmikuun aikana tulevan toimintakauden toimintasuunnitelman, talousarvion ja niihin perustuen tulevan toimintakauden jäsenmaksun suuruuden
- hallitus kutsuu jäsenet yhdistyskokoukseen ja valmistelee kokoukselle sääntöjen mukaan esitettäväksi määrättyt asiat sekä panee toimeen yhdistyskokouksen päätökset
- hallitus tekee aloitteita ja ehdotuksia yhdistyskokoukselle sopiviksi harkitsemistaan toimenpiteistä yhdistyksen tarkoituksien toteuttamiseksi
- hallitus edustaa yhdistystä, tekee sitoumuksia, kantaa ja vastaa yhdistyksen puolesta

14§

Sääntöjen muutos

- näitä sääntöjä voidaan muuttaa vain yhdistyskokouksen päätöksellä. Muutosehdotuksen hyväksytyksi tulemiselle vaaditaan $\frac{3}{4}$ enemmistö annetuista äänistä

15§

Yhdistyksen purkaminen

- päätös yhdistyksen purkamisesta on tehtävä kahdessa peräkkäisessä yhdistyskokouksessa, joiden välillä on oltava ainakin yksi (1) kuukausi
- purkamispäätöksen on saatava kummassakin kokouksessa vähintään $\frac{3}{4}$ enemmistö annetuista äänistä
- yhdistyksen purkautuessa luovutetaan yhdistyksen varat Suomen Kennelliitolle ehdolla, että tämä käyttää ne maltankoiran jalostamisen hyväksi tai jos kyseistä järjestöä ei toimi koko maassa, jollekin toiselle suomalaiselle rekisteröidylle yhdistykselle, joka harrastaa maltankoiria tai kääpiökoiria

16§

Yhdistyslaki

- muilta osin tämän yhdistyksen toiminnassa noudatetaan yhdistyslain määräyksiä

Suomalaisten omistamia maltankoiria vuosien varrelta**Liite 2**

INT & Pohj CH v-1971 Samantha s.1969
Kasv. Jenny Hirvainen, om. Aili Kailes

INT & Pohj CH V-1974 Pirrelän Sirusannikka
s.1972 Kasv. Tilda Frank, om. Aili Puustelli

Int & Pohj Ch Messeliina s. 1979, Kasv. Annikki Oik-
konen, Om. Nina Järvinen

FIN & EE MVA Pirrelän Donna-Lady s.1982
Kasv. Tilda Frank. om. Anja Järvinen

INT CH ValkohelmenTico-tico s. 1986
Kasv. Helmi Malmström. Om. Esko & Marja
Luokkanen

multi Ch & Int & Pohj Ch V1991 V-1992 Shigella's
White-Jonna s.1986. Kasv. Kerstin Karlsson,
Ruotsi. Om. Anna-Reeta Lintela

C.I.B FIN & N & LV MVA Mindacarar DevilinDis-
quise S.1997 kasv. & om: Kati Heletoja

C.I.B FIN MVA SE MVA DK MVA NO MVA V-00
PMV-01 MVV-08 Straight Fire Hot Glittering Lady,
s.1999

C.I.B, FIN, NO, SE,DK MVA JW-01, SW-02, V-03
Tempting Little Big Man, s.2000.
kasv. & om. Sari Rossilahti & Tuula Peltoniem

KANS & FIN & S & N & DK & RUS & EST & LTU &
LT MVA EstV-02, BaltV-02-03, KbhW-04
Maldonnas My Inspiration. s.2001
om. Soile Kärkkäinen

C.I.B FIN MVA SE MVA NO MVA JV-01 V-02 PMV-
02 PMJV-02 V-03 EUV-04 MV-03 Maldonnas Love
It Like It, s. 2001
kasv. & om. Tarja & Mika Kulmala

C.I.B POHJ MVA FIN MVA SE MVA NO MVA
LTJV-06 Grace Image My Priority Number One. s.
2005.
om. Merja Lokasaari

Riskianalyysi**Liite 3**

Mahdollinen riski	Syy	Riskiin varautuminen	Riskin välttäminen	Merkitys
Geenipooli vinoutuu tai kapenee liikaa	Yksittäisten koirien liikakäyttö jalostukseen. Samoja yhdistelmiä toistetaan, korkea sukusiitosaste, siitosmatadorit.	Seuraamalla ja tiedottamalla jalostuskoirien käyttömääriä sekä eri linjojen käyttöä. Kiintiö siitoskoirien jälkeläismäärille, yhdistetään koiria erilinjoista, huomioidaan sukusiitosaste.	Astutetaan narttuja erilinjaisilla uroksilla. Tuodaan Suomeen erilinjaisia narttuja ja uroksia tai astutetaan ulkomailla.	Jalostuspohja pienenee ja heikkenee, sairaudet lisääntyvät, rotu muuttuu perimältään liian homogeeniseksi.
Jalostuspohja liian suppea	Jalostuksessa liian vähän koiria.	Koiria käyttöön eri pentueista, potentiaalisten ”kotikoirien” käyttö jalostukseen.	Näyttelyissä käymättömät koirat esille, rodun populaation lisääminen, tuonnit.	Rodun sukupuuttoon kuoleminen.
Tuontikoirien terveystaustojen tuntemattomuus	Terveystietoja ei ole saatavilla.	Tuontikoirasta/sen vanhemmista vaaditaan terveys selvitykset, yhteistyö eri maiden kasvattajien ja rotuyhdistysten kanssa.	Seurataan linjoja, yhdistelmien terveyttä ja yhteensopivuutta. Testataan tuontikoirat ja seurataan jälkeläisten terveyttä.	Perinnölliset sairaudet ja viat lisääntyvät.
Rodun terveyden ja elinvoiman heikentyminen Uudet sairaudet lisääntyvät	Suunnittelematon jalostus. Terveystarkastusten puuttuminen jalostuskoirilta (sairaiden koirien tai kantajien käyttö), vähäinen jalostuspohja.	Vältetään sukusiitoksia. Painotetaan edelleen jalostuksessa terveyttä. Terveyskyselyt ja tutkimukset.	Kerrotaan avoimesti mahdollisista sairauksista, julkaistaan tilastot tehdyistä tutkimuksista, PEVISAn käyttöönotto	Rodun heikkeneminen ja jalostuskoirien väheneminen.
Voimakkaat sukusiitos yhdistelmät	Jalostustyön linjaus palkituilla koirilla	Vaihtoehdot, riskien tiedostaminen.	Toisen vaihtoehdon etsiminen kasvatustyölle.	Rodun geenipohjan kaventuminen, riski perinnöllisistä sairauksista kasvaa ja lisääntymiskyky heikkenee.
Muotivirtausten vaikutus rodun ulkonäköön	Ohannoidaan liioiteltuja piirteitä, koossa tai mittasuhteissa.	Tulkitaan rotumääritelmää objektiivisesti, tuomareiden koulutus.	Jalostusvalinnat, kasvatuksen vastuullisuus.	Rodun ulkonäkö muuttuu rotumääritelmästä poikkeavaksi.
Ei rodunomaisen koirien käyttö suunnitelmalliseen	Halu teettää pentuja rodunjalostuksesta piittaamatta.	Jalostusneuvonta, tiedottaminen.	Kasvattajien vastuu astutus päätöksissä.	Jalostuskäyttöön sopimattomien koirien määrä lisääntyy, laatu heikkenee.